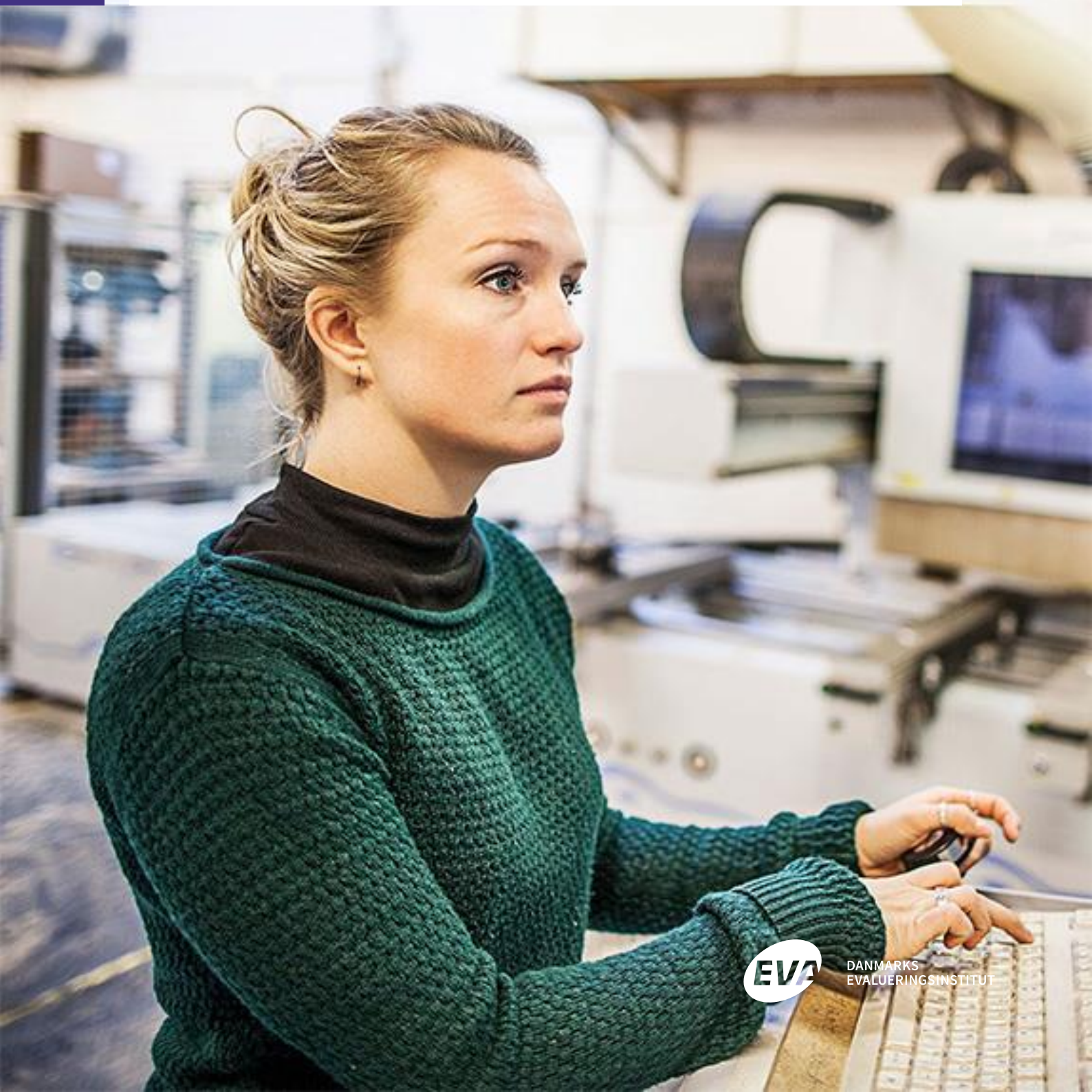
Digitalisering af VEU

VEU-udbydernes brug og vurderinger af e-læring og blended learning

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

INDHOLD

Digitalisering af VEU

1	Resumé	6
2	Indledning	10
2.1	Definitioner	10
2.2	Kvalitetsaspekter	11
2.3	Metode og datagrundlag	12
2.4	Bemanding og tidsramme	12
3	Sammenfatning	13
3.1	Udbredelse af e-læring og blended learning	14
3.2	Institutionernes digitale parathed	15
3.3	Brug af digitale læringsplatforme	16
3.4	Vurdering af læringsudbytte og undervisning	20
3.5	Vurdering af kvalitetsaspekter	23
4	Forberedende voksenundervisning	39
4.1	Udbredelse af e-læring og blended learning	40
4.2	Institutionernes digitale parathed	41
4.3	Brug af digitale læringsplatforme	41
4.4	Vurdering af læringsudbytte og undervisning	45
4.5	Vurdering af kvalitetsaspekter	46
5	Almen voksenuddannelse	57
5.1	Udbredelse af e-læring og blended learning	58
5.2	Institutionernes digitale parathed	59

5.3 Brug af digitale læringsplatforme 60
5.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning 64
5.5 Vurdering af kvalitetsaspekter 64

6 HF-enkeltfag 76
6.1 Udbredelse af e-læring og blended learning 77
6.2 Institutionernes digitale parathed 79
6.3 Brug af digitale læringsplatforme 79
6.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning 83
6.5 Vurdering af kvalitetsaspekter 83

7 Arbejdsmarkedsuddannelserne 95
7.1 Udbredelse af AMU som e-læring og blended learning 96
7.2 Institutionernes digitale parathed 97
7.3 Brug af digitale læringsplatforme 98
7.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning 102
7.5 Vurdering af kvalitetsaspekter 102

8 Akademiuddannelserne 112
8.1 Udbredelse af e-læring og blended learning 113
8.2 Institutionernes digitale parathed 114
8.3 Brug af digitale læringsplatforme 115
8.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning 119
8.5 Vurdering af kvalitetsaspekter 119

9 Diplomuddannelserne 130
9.1 Udbredelse af e-læring og blended learning 131
9.2 Institutionernes digitale parathed 132
9.3 Brug af digitale læringsplatforme 133
9.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning 136
9.5 Vurdering af kvalitetsaspekter 137

10 Masteruddannelserne 148
10.1 Udbredelse af e-læring og blended learning 148
10.2 Institutionernes digitale parathed 150

10.3 Brug af digitale læringsplatforme 150
10.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning 154
10.5 Vurdering af kvalitetsaspekter 154

Appendiks A – litteraturliste 158

Appendiks B – Metode 159

1 Resumé

Denne rapport er den første afrapportering i projektet om digitalisering af voksen-og efteruddannelse (VEU), hvor Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) kortlægger brugen af e-læring og blended learning og belyser VEU-udbydernes vurderinger af styrker og svagheder ved tilrettelæggelse af voksenuddannelse som e-læring og blended learning i forhold til en række kvalitetsparametre. Desuden belyses VEU-udbydernes brug af digitale platforme og deres vurderinger af disse. Endelig kastes der lys over, hvordan VEU-udbyderne vurderer deres behov for at få indblik i deres digitale parathed.

Rapporten er primært deskriptiv og belyser, hvordan *VEU-udbyderne* ser muligheder og begrænsninger i brugen af e-læring og blended learning. Det er vigtigt at have dette for øje, når man læser rapporten. Deltagere, virksomheder, ministerierne, EVA og andre ville måske i nogle tilfælde vurderer muligheder og begrænsninger anderledes end udbyderne. Men eftersom det er udbyderne, der har det daglige ansvar for udbuddene, er deres beskrivelser og vurderinger under alle omstændigheder vigtige for, hvordan digitaliseringen opleves og gribes an. Resultaterne vil derfor også kunne anvendes som grundlag for dialog med udbyderne.

I den endelig rapport fra EVA, der kommer i foråret 2019, vil de kvantitative surveydata blive suppleret med resultater fra et casestudie, en interviewundersøgelse og et litteraturstudie. Dette vil give mulighed for at sætte surveyresultaterne ind i en bredere og dybere sammenhæng med henblik på at formidle vigtige erfaringer og viden om, hvor og hvornår e-læring og blended learning med fordel kan bruges.

Den aktuelle status på casestudiet og interviewundersøgelsen er, at syv cases er udvalgt på baggrund af surveydata, så der er en case for hvert af de syv uddannelsesområder, FVU, avu, HF-enkeltfag, AMU, akademiuddannelser, diplomuddannelser og masteruddannelser. De syv cases er udvalgt med særligt henblik på at identificere erfaringer med vellykkede forløb, der kan inspirere andre udbydere, og som har potentiale for opskalering. De første casebesøg og interview er gennemført i slutningen af 2018, og de resterende vil blive gennemført i starten af 2019.

Surveyen er som udgangspunkt en totalundersøgelse i forhold til udbydere af de pågældende voksenuddannelser. Der indgår svar fra i alt 94 ud af 114 institutioner, svarende til en samlet svarprocent på 82 %. Da der på flere uddannelsesområder kun er få udbydere, og da det kun er en delmængde af disse, der har erfaringer med e-læring eller blended learning, er der på flere uddannelsesområder et ret begrænset antal udbydere, der har besvaret spørgsmålene. Det gør, at resultaterne skal læses med tilsvarende stor forsigtighed, og at man skal passe på med for vidtløftige konklusioner. I nogle tilfælde kan det være et enkelt eller ganske få svar fra respondenter, der gør en stor forskel i forhold til det samlede billede. Af samme grund har EVA bevidst været forsigtig med at analysere og konkludere på tallene.

Hertil kommer, at surveys som udgangspunkt ikke er velegnede til at give forklaringer og nuancere bevæggrunde for forskellige vurderinger. Det, denne rapport kan bidrage med, er at give et kvantitativt overblik over, hvor mange udbydere der bruger e-læring mv., og hvordan repræsentanter fra

VEU-institutionerne vurderer deres praksis, når de tilrettelægger undervisningen som e-læring og blended learning. I caseundersøgelsen og interviewundersøgelsen vil der til gengæld netop være fokus på forklaringer på, hvorfor praksis er, som den er, og hvad der ligger til grund for institutionsrepræsentanternes vurderinger. Desuden vil det litteraturstudie, vi er i gang med, kunne bidrage med mere generel viden inden for feltet.

Hovedresultater

E-læring er i dag udbredt på alle niveauer i VEU-systemet – men mest udbredt inden for HF-enkeltfag[1]

E-læring udbydes på alle niveauer i VEU-systemet og på alle syv uddannelsesområder. Andelen, der udbyder uddannelser og kurser som e-læring, er størst inden for HF-enkeltfag, hvor det er 80 % af udbyderne, mens det er lavest inden for FVU, hvor det er 16 % af udbyderne. På de øvrige fem områder er det mellem 29 % og 39 %, der udbyder uddannelser og kurser som e-læring.

E-læring foregår især synkront

E-læring, der primært foregår asynkront, altså forskudt i tid, er noget mindre udbredt end e-læring, der mestendels foregår synkront, altså hvor deltagere og undervisere befinder sig på forskellige steder på samme tid. Kortlægningen viser, at asynkron e-læring forekommer hos flest udbydere inden for HF-enkeltfag.

Blended læring er – bortset fra inden for HF-enkeltfag og masteruddannelserne – mere udbredt end e-læring

Også blended learning udbydes på alle niveauer i VEU-systemet og på alle syv uddannelsesområder. Bortset fra på HF-enkeltfag og på masteruddannelserne er blended learning mere udbredt end e-læring. Andelen, der udbyder uddannelser og kurser som blended learning, er størst inden for avu og diplomuddannelserne, hvor det er godt 60 % af udbyderne, mens det er lavest inden for masterområdet, hvor det er 29 % af udbyderne. På de øvrige fem områder er det mellem 32 % og 55 %, der udbyder uddannelser og kurser som blended learning.

Nogenlunde samme udbredelse af e-læring i 2011 og 2018 – bortset fra HF-enkeltfag hvor udbredelsen er fordoblet

Udbredelsen af e-læring er nogenlunde den samme i 2018 som i 2011, når vi ser på antallet af institutioner, der udbyder FVU og avu på VUC'er, akademiuddannelser på erhvervsakademier eller diplomuddannelser på professionshøjskoler. Der er dog sket en fordobling i antallet af institutioner, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring. Da der ikke foreligger tal for AMU og masteruddannelserne for 2011, er det ikke muligt at belyse udviklingen på disse uddannelsesområder.

1 Når vi taler om udbredelse, handler det om andelen af udbyderne, der udbyder VEU som e-læring og/eller blended learning. Udbredelsen siger således ikke noget om aktiviteten. Datagrundlaget har ikke givet mulighed for at beskrive selve aktiviteten, da indberetningerne fra skolerne på det punkt er behæftet med for stor usikkerhed.

Større udbredelse af FVU, avu og akademiuddannelser som blended learning i 2018 i forhold til 2011

Udbredelsen af FVU og avu som blended learning på VUC'erne og akademiuddannelser som blended learning på erhvervsakademierne er steget fra 2011 til 2018, mens den er nogenlunde den samme i 2018 som i 2011 for HF-enkeltfag på VUC'erne og diplomuddannelser på professionshøjskolerne. Da der ikke foreligger tal for AMU og masteruddannelserne for 2011, er det ikke muligt at belyse udviklingen på disse uddannelsesområder.

Store variationer med hensyn til digital parathed

Respondenter der svarer, at de har arbejdet systematisk med at afdække institutionernes digitale parathed varierer meget uddannelsesområderne imellem. Andelen er størst inden for almen VEU, hvor 71 % på FVU og HF-enkeltfag og 82 % på avu svarer, at de i høj grad eller i nogen grad har arbejdet systematisk med at afdække institutionernes digitale parathed. På AMU er den tilsvarende andel 50 %. Mens det inden for videregående VEU er lavere. Her svarer 48 % af udbyderne af akademiuddannelser, 31 % af udbyderne af diplomuddannelser og 29 % af udbyderne af masteruddannelser, at de i høj grad eller i nogen grad har arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed.

Næsten alle gør brug af digitale platforme

Størstedelen af udbyderne bruger digitale læringsplatforme. AMU skiller sig dog lidt ud, da det kun er 58 % af udbyderne, der svarer, at de gør brug af digitale læringsplatforme, mens det på de andre uddannelsesområder er 84-100 %. Det er mange af de samme digitale platforme, der bruges på de forskellige uddannelsesområder, og mange udbydere bruger mere end en. Men der er også forskelle: Ludus anvendes således alene inden for almen VEU, mens Moodle er meget anvendt på AMU og inden for videregående VEU. Generelt set er respondenterne meget positive i deres vurderinger af de anvendte læringsplatforme.

Fleksibiliteten øges i væsentlig grad med e-læring og blended learning

På tværs af uddannelsesområder vurderer respondenterne, at fleksibiliteten stiger, når man tilrettelægger undervisningen ved hjælp af især e-læring, men også blended learning frem for tilstedeværelsesundervisning. Det gælder især med hensyn til, at deltagerne er blevet mindre afhængige af tid og sted, mens der er stor variation med hensyn til respondenternes vurderinger af, om deltagerne har fået større indflydelse på tilrettelæggelsen af deres læreproces såvel som indholdet af deres uddannelse.

Læringsudbyttet vurderes i hovedtræk som uændret – dog med forskelle uddannelsesområderne imellem

Læringsudbyttet vurderes generelt af respondenterne som nogenlunde uændret både med hensyn til e-læring og blended learning. Dog vurderes HF-enkeltfag lidt mere negativt med hensyn til e-læring, mens AMU og diplomuddannelser vurderes lidt mere positivt med hensyn til blended learning. Man skal dog være opmærksom på, at det for respondenterne kan være meget vanskeligt at vurdere deltagernes læringsudbytte, idet vurderingerne kan dække over forskellige udbud inden for uddannelsesområdet på institutionen, og idet der kan være stor forskel på det grundlag, de vurderer læringsudbyttet på.

Læringsmiljøet vurderes generelt set meget positivt både omkring e-læring og blended learning

På tværs af uddannelsesområderne vurderer respondenterne, at læringsmiljøet omkring såvel e-læring som blended learning er af høj kvalitet. Tilsvarende vurderer langt de fleste respondenter, at undervisningen afspejler deltagernes konkrete pædagogiske behov.

Evalueringsformerne ændres til en vis grad, men ikke altid, når man går over til e-læring og blended learning

Der anvendes til en vis grad nye former for evaluering af undervisning og læring i forbindelse med e-læring og blended learning, men det er langt fra altid tilfældet. Det er inden for HF-enkeltfag, at den største andel (71 %) af respondenter vurderer, at der anvendes nye former for evaluering af undervisning og læreproces. Mens akademiuddannelserne ligger lavest med 17 %. Med hensyn til blended learning er andelen højest på FVU (71 %) og avu (67%) og lavest på akademiuddannelserne (27 %), når der ses bort fra masteruddannelserne, hvor der kun indgår to respondenter.

Stor interesse for at prioritere e-læring og blended learning

Generelt set vurderer respondenterne, at der er stor interesse for at prioritere e-læring og blended learning. Dette gælder både respondenter fra institutioner, der udbyder uddannelser og kurser som e-læring og/eller blended learning, og institutioner der ikke gør det. Dette er et vigtigt afsæt, hvis man ønsker at fremme brugen af disse tilrettelæggelsesformer. Interessen vurderes dog af respondenterne som større for blended learning end for e-læring. Ligesom der ifølge respondenterne er større interesse blandt lederne end blandt medarbejdere.

2 Indledning

Dette er den første af to delrapporter, der på grundlag af en spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for landets udbydere af VEU, dog ikke erhvervsuddannelse for voksne (euv), kortlægger udbredelsen af e-læring og blended learning samt digitale læringsplatforme og formidler VEU-institutionernes erfaringer med og vurderinger af disse. Analysen omfatter desuden en afdækning af institutionernes arbejde med at få et indblik i deres digitale parathed.

Formålet med at styrke brugen af digitale læringsplatforme såvel som e-læring og/eller blended learning på VEU-området er at gøre efter- og videreuddannelse mere tilgængeligt ved at gøre det mere uafhængigt af tid og rum og give voksne flere muligheder for at lære livet igennem.

Det er desuden et formål med analysen at få større empirisk baseret viden om, hvor og hvornår e-læring og blended learning kan bruges med fordel, og hvor og hvornår disse anvendelsesformer er mindre hensigtsmæssige.

Der er tale om en kvantitativ analyse, der følges op med dels et litteraturstudie, dels en case- og interviewundersøgelse. Udvælgelsen af cases er sket på baggrund af data fra spørgeskemaundersøgelsen, og arbejdet med de i alt syv cases fra hver deres uddannelsesområde har særligt fokus på at formidle erfaringer fra VEU-området med brug af e-læring og blended learning. Caseundersøgelsen har særligt fokus på at identificere måder at arbejde med e-læring og blended learning på, som med fordel vil kunne opskaleres og bruges som inspiration inden for andre dele af VEU-området.

2.1 Definitioner

Projektet benytter sig af følgende definitioner af hhv. e-læring og blended learning, der tilsammen dækker de digitale læringsteknologier, som projektet omhandler:

> E-læring opfattes i denne undersøgelse som læring og undervisning, der udelukkende er tilrettelagt fleksibelt ved hjælp af informations- og kommunikationsteknologi og uden fysisk tilstedeværelsesundervisning, mens blended learning dækker over kombinationer af e-læring og tilstedeværelsesundervisning, hvor lærere og kursister/studerende er fysisk til stede på samme tid og sted.
>
> EVA, 2011, s. 22

Med andre ord opfattes e-læring som en særlig it-baseret tilrettelæggelsesform, der træder i stedet for undervisning med fysisk tilstedeværelse, og i de tilfælde, hvor e-læringen kun delvist erstatter tilstedeværelsesundervisningen, er der tale om blended learning.

Blended learning bliver derfor en betegnelse for et meget bredt udvalg af tilrettelæggelsesformer, lige fra tilstedeværelsesundervisning med et mindre islæt af e-læring til undervisning, der overvejende består af e-læring, men hvor deltagerne i et begrænset omfang også mødes fysisk, fx i forbindelse med seminarer o.l.

Dette fokus på e-læring og blended learning skal ses i tæt sammenhæng med det, der er undersøgelsens overordnede formål, at gøre efteruddannelse mere tilgængeligt ved at fremme udbud af efter- og videreuddannelse, der er mere fleksible med hensyn til tid og rum. Altså hvor it-baseret undervisning gør det lettere for deltagerne at deltage, fordi læreprocesserne i højere grad kan finde sted, hvor og hvornår det passer deltagerne bedst.

En sidegevinst ved at bruge de samme definitioner som i EVA's undersøgelse af e-læring og blended learning på VEU-området fra 2011 er, at det giver mulighed for at belyse udviklingen fra 2011 til 2018 på udvalgte parametre.

2.2 Kvalitetsaspekter

Der er i dataindsamlingen og analysen anvendt en række kvalitetsaspekter, som knytter tematisk an til et udviklingsarbejde, som blev gennemført frem til 2007 af en række udenlandske og internationale institutioner[2], heriblandt EVA. Det svenske Högskoleverket udviklede i 2007 på basis heraf en e-læringskvalitetsmodel, der fokuserer på ti kvalitetsaspekter[3].

De syv af de ti kvalitetsaspekter, der er anvendt i EVA's undersøgelse, er følgende:

- Læringsmiljøet
- Kommunikation og samarbejde
- Evaluering af kursisternes læring
- Fleksibilitet i undervisning og læring
- Støtte til lærere og kursister
- Personalets kompetencer og kompetenceudvikling
- Strategi.

Der er dog tilføjet et kvalitetsaspekt om målgrupper og aftagerbehov ud fra en vurdering af, at imødekommelse af deltagernes behov for uddannelse ligeledes er et væsentligt kvalitetsaspekt. Desuden har organisation og ledelse fået sit eget aspekt. Endelig er der foretaget forskellige tilpasninger, fx så evalueringsaspektet også omfatter evaluering af undervisning.

2 Herunder Cedefop (European Centre for the Development of Vocational Training), EDEN (European Distance and E-Learning Network), EFQUEL (European Foundation for Quality in e-Learning) og ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education).

3 Högskoleverket. 2008: E-Learning quality. Aspects and criteria for evaluation of e-learning in higher education (s. 39-56). Sverige. Et kvalitetsaspekt, der vedrører en holistisk tilgang til kvalitetsprocessen, og et andet om kursusmaterialer er ikke taget med i undersøgelsen for at begrænse mængden af data. Desuden er ressourceallokering ikke medtaget, fordi det undersøges i anden sammenhæng.

De ni kvalitetsaspekter vi bruger i kortlægningen, er således:

1. Målgrupper og aftagerbehov
2. Læringsmiljøet
3. Tidsforbrug, kommunikation og samarbejde
4. Evaluering af læring og undervisning
5. Fleksibilitet i forbindelse med undervisning og læring
6. Støtte til deltagere og personale
7. Kompetenceudvikling af undervisere
8. Vision og strategi
9. Organisation og ledelse

2.3 Metode og datagrundlag

Som udgangspunkt indeholder det anvendte spørgeskema i 2018 en lang række af de samme spørgsmål, som også indgik i en spørgeskemaundersøgelse i 2011, med henblik på at kunne sammenligne resultaterne og belyse udviklingen i perioden. I forhold til de centrale begreber, herunder e-læring, blended learning og digital parathed, er respondenterne blevet præsenteret for definitioner for at sikre, at de svarer på det samme. Mens vi har valgt fx med hensyn til læringsplatforme ikke at definere dette, fordi vi gerne har villet have respondenternes egne bud på hvad de forstår ved digitale læringsplatforme.

På grund af de afgrænsninger, der blev lavet i 2011, har det kun været muligt at belyse udvikling fra 2011 til 2018 med hensyn til FVU, avu og HF-enkeltfag på VUC'erne, akademiuddannelserne på erhvervsakademierne og diplomuddannelserne på professionshøjskolerne.

En stor del af de institutioner, der har besvaret spørgeskemaet, udbyder flere uddannelsestyper. Der er derfor indsamlet svar fra flere udbud af uddannelser, end der er institutioner. Der er indsamlet svar fra i alt 94 ud af 116 VEU-institutioner, svarende til en svarprocent på 81.

Dataindsamlingen i 2018 er gennemført af Epinion for Danmarks Evalueringsinstitut (EVA). Forud for spørgeskemaindsamlingen er institutionerne på baggrund af kontaktoplysninger fra institutionsregisteret blevet kontaktet pr. e-mail for at identificere kontaktpersoner, som har relevant viden om arbejdet med tilrettelæggelse af uddannelse som e-læring og/eller blended learning hos udbyderen.

Der henvises til metoderedegørelsen i appendiks B for en nærmere redegørelse for, hvordan spørgeskemaundersøgelsen har været tilrettelagt.

2.4 Bemanding og tidsramme

Evalueringen er gennemført af en projektgruppe på EVA bestående af chefkonsulent Michael Andersen (projektleder) og konsulent Yakup Bas i perioden juni til december 2018. Epinion har stået for dataindsamling, pilottest og levering af data til EVA på baggrund af et spørgeskema udarbejdet af EVA.

3 Sammenfatning

I dette kapitel sammenfattes de vigtigste resultater på tværs af uddannelseskapitlerne med særligt henblik på forskelle og ligheder mellem uddannelsesområderne. Sammenfatningen følger samme struktur som uddannelseskapitlerne og starter med kortlægningen af udbredelsen af e-læring og blended learning. Herefter følger resultater vedrørende institutionsrepræsentanternes vurderinger af arbejdet med digital parathed samt et overblik over de digitale læringsplatforme, de benytter, foruden en række vurderinger af disse. Disse indledende afsnit bygger på svar fra alle respondenter inden for de forskellige VEU-områder.

De resterende afsnit bygger på færre respondenter, nemlig kun respondenter, der kommer fra institutioner, der har erfaringer med e-læring hhv. blended learning. Disse afsnit indledes med institutionsrepræsentanternes vurderinger af læringsudbyttet og deltagertilfredsheden i forbindelse med e-læring og blended learning. Herefter følger en gennemgang af en række kvalitetsaspekter, som har betydning for kvaliteten af den e-læring og blended learning, der finder sted.

Da det langtfra er alle VEU-institutioner, der udbyder e-læring eller blended learning, betyder det, at mange vurderinger kun bygger på et mindre antal respondenter. Dette skal man være opmærksom på i forbindelse med læsning af de pågældende afsnit. Som gennemgående princip har vi valgt at bruge procenttal i tabeller, men der, hvor antallet af respondenter er under ti, bruges der absolutte tal i teksten for at tydeliggøre datagrundlaget for analyserne.

Som det fremgår af tabellen nedenfor, er der samlet set tale om relativt høje svarprocenter for de forskellige typer VEU-institutioner.

TABEL 3.1

Svarprocent fordelt på institutionstyper

	Svar	Population	Svarprocent
Samlet	94	114	82 %
Erhvervsskoler mv.* der udbyder AMU	52	63	83 %
VUC'er	17	24	71 %
Professionshøjskoler	9	9	100 %
Erhvervsakademier	9	10	90 %
Universiteter	7	8	88 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Respondenterne er identificeret på baggrund af udtræk fra Undervisningsministeriets institutionsregister, dog er institutioner der har oplyst, at de ikke udbyder den pågældende uddannelsestype trukket ud.
* I samplet indgår desuden to private udbydere af AMU

3.1 Udbredelse af e-læring og blended learning

E-læring og blended learning benyttes på alle niveauer i VEU-systemet, som det fremgår af tabellen nedenfor. Blended learning er dog mere udbredt end e-læring, bortset fra på HF-enkeltfag. 80 % af udbyderne af HF-enkeltfag udbyder HF-enkeltfag som e-læring. De fleste udbydere af avu, akademiuddannelser og diplomuddannelser udbyder disse som blended learning.

TABEL 3.2

Udbredelsen af VEU som e-læring og blended learning i 2018

	FVU (N = 25)	Avu (N = 18)	HF-enkeltfag (N = 15)	AMU (N = 53)	Akademi (N = 20)	Diplom (N = 19)	Master (N = 7)
Antal udbydere af **e-læring** i 2018	4	7[4]	12	17	6	7	2
Andel af udbydere i 2018	16 %	39 %	80 %	32 %	30 %	37 %	29 %
Heraf mindst 60 % som asynkron undervisning	2	3	6	0	3	4	0
Andel af udbydere af e-læring i 2018, hvor mindst 60 % af e-læring gennemføres som asynkron undervisning	50 %	43 %	50 %	0 %	50 %	57 %	0 %
Antal udbydere af **blended learning** i 2018	8	11	7	24	11	12	2
Andel af udbydere i 2018	32 %	61 %	47 %	45 %	55 %	63 %	29 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

E-læring, der primært foregår asynkront, altså forskudt i tid, er noget mindre udbredt end e-læring, der mestendels foregår synkront, altså hvor deltagere og undervisere befinder sig på forskellige steder på samme tid. Kortlægningen viser, at asynkron e-læring forekommer hos flest udbydere inden for HF-enkeltfag. Men at procentfordelingen viser et mere ensartet billede, når man ser bort fra AMU og masteruddannelser.

Med hensyn til udviklingen i udbredelsen af e-læring og blended learning fra 2011 til 2018 har det på baggrund af en tilsvarende kortlægning i 2011 med hensyn til FVU, avu og HF-enkeltfag på VUC'erne samt akademiuddannelserne på erhvervsakademierne og diplomuddannelserne på professionshøjskolerne været muligt at belyse udviklingen. Dette fremgår af tabellen nedenfor.

4 Efter Undervisningsministeriets opfattelse burde dette ikke kunne lade sig gøre, fordi det ikke er i overensstemmelse med avu-bekendtgørelsens § 13, der siger at maksimalt 80 % af undervisningen må være tilrettelagt virtuelt

TABEL 3.3

Udviklingen i udbredelsen af VEU som e-læring og blended learning fra 2011 til 2018

	FVU på VUC'er	Avu på VUC'er	HF-enkeltfag på VUC'er	Akademi-uddannelser på erhvervs-akademier	Diplom-uddannelser på professi-onshøjskoler
Antal udbydere af **e-læring** i 2018	**2**	**5**	**10**	**4**	**3**
Antal udbydere af e-læring i 2011	1	7	5	4	4
Antal udbydere af **blended learning** i 2018	**3**	**9**	**7**	**7**	**5**
Antal udbydere af blended learning i 2011	1	3	8	4	5
Antal udbydere i alt i 2018	13	15	12	8	7
Antal udbydere i alt i 2011	13	19	16	7	5

Kilde: EVA 2011 og spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at det ikke er alle udbyderne af de forskellige typer uddannelse i 2018, der indgår i tabellen. For at kunne afdække udviklingen fra 2011 til 2018 er det kun udbyderne på de typer institutioner, der er nævnt i kolonne-overskrifterne, der er med i denne tabel. Det er fx kun udbydere af akademiuddannelser på erhvervsakademier, der indgår i tabellen. Se metoderedegørelsen i Appendiks B for en uddybning af dette forhold.

Som det fremgår af tabellen, har der med hensyn til e-læring været en stigning i udbredelsen fra 2011 til 2018 inden for HF-enkeltfag, mens udbredelsen er stort set den samme på de andre områder. Med hensyn til blended learning har der været en stigning i udbredelsen fra 2011 til 2018 inden for FVU, avu og akademiuddannelserne, mens udbredelsen på HF-enkeltfag og diplomuddannelserne er nogenlunde uændret. Man skal være opmærksom på, at dette ikke siger noget om, hvorvidt aktiviteten med hensyn til antal deltagere er steget. Det har ikke været muligt ud fra datagrundlaget at sige noget om dette.

3.2 Institutionernes digitale parathed

Den følgende tabel viser, i hvilken grad institutionerne inden for de forskellige uddannelsesområder har arbejdet systematisk med at afdække digital parathed. I undersøgelsen har vi defineret digital parathed som evnen til at udnytte digitale teknologier til at styrke undervisningen og elevernes læring[5]. Denne definition er respondenterne blevet præsenteret for.

5 Definitionen er inspireret af Kampylis, Punie, & Devine, 2015.

TABEL 3.4

Institutionsvurderinger af, i hvilken grad de har arbejdet systematisk med at afdække institutionernes digitale parathed

	FVU (N = 24)	Avu (N = 16)	HF-enkeltfag (N = 14)	AMU (N = 52)	Akademi (N = 19)	Diplom (N = 16)	Master (N = 7)
I høj grad	8 %	13 %	21 %	17 %	16 %	6 %	0 %
I nogen grad	63 %	69 %	50 %	33 %	32 %	25 %	29 %
I mindre grad	17 %	13 %	29 %	33 %	42 %	44 %	14 %
Slet ikke	13 %	6 %	0 %	12 %	0 %	19 %	43 %
Ved ikke	0 %	0 %	0 %	0 %	11 %	0 %	0 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Det fremgår af tabellen, at andelen af respondenter, der svarer, at de har arbejdet systematisk med at afdække institutionernes digitale parathed, er størst inden for almen VEU. Her svarer 71 % på FVU og HF-enkeltfag og 82 % på avu, at de i høj grad eller i nogen grad har arbejdet systematisk med at afdække institutionernes digitale parathed. På AMU er den tilsvarende andel 50 %.

Inden for videregående VEU er der betydelig forskel mellem udbyderne af akademiuddannelser, hvor det er 48 %, der i høj grad eller i nogen grad har arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed, og diplomuddannelser og masteruddannelser, hvor det er hhv. 31 % og 29 %.

3.3 Brug af digitale læringsplatforme

Tabellen neden for viser omfanget af brugen af digitale læringsplatforme på tværs af de forskellige uddannelsesområder. Som det fremgår af tabellen, gør størstedelen af udbyderne på de fleste uddannelsesområder brug af digitale læringsplatforme. AMU skiller sig dog lidt ud, da det kun er 58 % af udbyderne, der gør brug af digitale læringsplatforme, mens det på de andre uddannelsesområder er 84-100 % af udbyderne, der gør brug af digitale læringsplatforme.

TABEL 3.5

Oversigt over andelen af udbydere, der gør brug af digitale læringsplatforme

Uddannelsestype	Andel der angiver, at de gør brug af digitale læringsplatforme
FVU (N=25)	84 %
Avu (N=18)	100 %
HF-enkeltfag (N=15)	87 %
AMU (N=52)	58 %
Akademiuddannelse (N=20)	85 %
Diplomuddannelse (N=19)	95 %
Masteruddannelse (N=7)	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Tabellen nedenfor giver en oversigt over de fem mest anvendte digitale platforme, som udbyderne af de forskellige typer voksen- og efteruddannelser svarer, at de benytter. Af uddannelseskapitlerne fremgår også navnene på de mindre benyttede platforme.

Bemærk, at oversigten alene er baseret på respondenternes besvarelser. For at sikre det mest retvisende billede af institutionernes praksis, har vi valgt at tage udgangspunkt i respondenternes egne vurderinger, fremfor at opgøre brugen af digitale læringsplatforme på baggrund af en prædefineret liste af platforme. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har således ikke taget stilling til de enkelte platformes kvalitet eller egnethed som digitale læringsplatforme.

TABEL 3.6

Oversigt over de fem mest anvendte digitale platforme

	FVU (N = 21)	Avu (N = 18)	HF-enkeltfag (N = 13)	AMU (N = 30)	Akademi (N = 17)	Diplom (N = 22)	Master (N = 7)
1	Ludus (33 %)	Ludus (50 %)	Ludus (62 %)	Moodle (57 %)	Fronter (41 %)	Moodle (39 %)	Moodle (43 %)
2	Moodle (19 %)	OneNote (22 %)	Moodle (15 %)	Itslearning (17 %)	Moodle (35 %)	Itslearning (28 %)	Blackboard (29 %)
3	Itslearning (14 %)	Moodle (17 %)	Canvas (15 %)	Canvas (13 %)	Itslearning (24 %)	Canvas (22 %)	Canvas (29 %)
4	Canvas (14 %)	SharePoint (11 %)	OneNote (15 %)	Fronter (7 %)	Canvas (18 %)	Fronter (11 %)	Eget system /First class /Canvas (14 %)
5	Office365 (10 %)	Fronter (11 %)	Fronter (8 %)	Sharepo-int/Meebook (7 %)	Metropolis/ OneNote/ Panopto/ Blackboard (6 %)	Blackboard (11 %)	

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

m det fremgår af tabellen, er det mange af de samme platforme, der bruges på de forskellige uddannelsesområder, selvom der også er forskelle: Ludus anvendes således alene inden for almen VEU, mens Moodle er meget anvendt på AMU og inden for videregående VEU.

En stor del af institutionerne angiver, at de benytter mere end én platform. Ser man fx nærmere på de 22 % af avu-udbyderne (4 ud af 18 udbydere), der angiver, at de bruger OneNote, gør tre ud af de fire også brug af Fronter, Ludus, Moodle eller Itslearning.

Nedenfor ser vi nærmere på institutionsrepræsentanternes vurderinger af de anvendte digitale platforme i forhold til tre aspekter: støtten til undervisere og deltagere, kompetenceudvikling samt strategi og ledelse. Bemærk, at der i sammenfatningen kun er taget de vigtigste resultater med i forhold til de resultater, der fremgår af uddannelseskapitlerne.

3.3.1 Støtte til undervisere og deltagere

På tværs af uddannelsesområderne vurderer respondenterne de digitale platforme, de benytter, meget positivt med hensyn til, om der er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med brugen af digitale læringsplatformene.

TABEL 3.7

Institutionsvurderinger af, om der er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med brug af de digitale læringsplatforme

	FVU (N = 20)	Avu (N = 16)	HF-enkeltfag (N = 11)	AMU (N = 30)	Akademi (N = 15)	Diplom (N = 15)	Master (N = 7)
I høj grad	55 %	56 %	64 %	23 %	20 %	7 %	14 %
I nogen grad	25 %	44 %	27 %	57 %	67 %	53 %	57 %
I mindre grad	20 %	0 %	9 %	7 %	13 %	33 %	14 %
Slet ikke	0 %	0 %	0 %	3 %	0 %	0 %	0 %
Ved ikke	0 %	0 %	0 %	10 %	0 %	7 %	14 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Som tabellen viser, er der dog variationer uddannelsesområderne imellem: Respondenterne vurderer således støtten til deltagere og personale mest positivt på avu og HF-enkeltfag, mens hver tredje respondent på diplomuddannelserne og hver femte på FVU svarer, at der kun i mindre grad er tilstrækkelig støtte.

3.3.2 Underviserkompetencer i forhold til digitale platforme

Også med hensyn til undervisernes kompetencer i forhold til at arbejde med de digitale platforme er respondenterne generelt set meget positive i deres vurderinger.

TABEL 3.8

Institutionsvurderinger af, om institutionens undervisere har tilstrækkelige kompetencer til at arbejde med digitale læringsplatforme

	FVU (N = 20)	Avu (N = 16)	HF-enkeltfag (N = 12)	AMU (N = 30)	Akademi (N = 15)	Diplom (N = 15)	Master (N = 7)
I høj grad	30 %	44 %	42 %	30 %	27 %	20 %	0 %
I nogen grad	60 %	50 %	50 %	43 %	47 %	47 %	29 %
I mindre grad	10 %	6 %	8 %	20 %	27 %	27 %	43 %
Slet ikke	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	14 %
Ved ikke	0 %	0 %	0 %	7 %	0 %	7 %	14 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Også her er der dog variationer uddannelsesområderne imellem: Mens mindst 90 % fra hvert uddannelsesområde inden for almen VEU svarer "I høj grad" eller "I nogen grad" til, at institutionens undervisere har tilstrækkelige kompetencer til at arbejde med digitale læringsplatforme, så er det 73 %, der vurderer dette på AMU, og væsentligt færre inden for videregående VEU. På akademiuddannelserne og diplomuddannelserne er det 27 %, der svarer "I mindre grad", og på masteruddannelserne er det 57 %, der svarer "I mindre grad" eller "Slet ikke".

3.3.3 Strategi og ledelse

På alle uddannelsesområder på nær masteruddannelserne er det omkring halvdelen eller mere af respondenterne, der svarer, at de i høj grad eller i nogen grad på institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme.

TABEL 3.9

Institutionsvurderinger af, om institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme

	FVU (N = 20)	Avu (N = 16)	HF-enkeltfag (N = 12)	AMU (N = 30)	Akademi (N = 15)	Diplom (N = 15)	Master (N = 7)
I høj grad	20 %	19 %	25 %	33 %	33 %	27 %	14 %
I nogen grad	40 %	50 %	50 %	33 %	33 %	20 %	14 %
I mindre grad	20 %	25 %	25 %	20 %	13 %	33 %	29 %
Slet ikke	15 %	6 %	0 %	3 %	0 %	13 %	29 %
Ved ikke	5 %	0 %	0 %	10 %	20 %	7 %	14 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Som tabellen viser, er der dog også på alle uddannelsesområderne bortset fra akademiuddannelserne en forholdsvis stor andel af respondenterne, der vurderer, at man kun i mindre grad eller slet ikke har digitaliseringsstrategier med mål for brugen af digitale læringsplatforme. Denne andel varierer mellem uddannelserne i et spænd fra 13 % på akademiuddannelserne til 58 % på masteruddannelserne.

3.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning

Vurderinger af deltagernes læringsudbytte er et væsentligt kriterium for valget af tilrettelæggelsesformer. Den følgende tabel viser, hvordan respondenterne vurderer deltagernes læringsudbytte af e-læring sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. Man skal dog være påpasselig med at konkludere på baggrund af disse tal, de grundlaget for vurderingerne kan være meget forskelligt. Nogle steder har respondenterne måske viden om læringsudbyttet fra undersøgelser, mens andre måske baserer deres vurderinger på baggrund af mere tilfældige indtryk. Ligesom der kan være stor forskel på, om man har mulighed for at sammenligne fx to kurser med samme indhold, der kun tilrettelægges forskelligt. Eller om man vurderer e-læring uden at have noget, der ligner indholdsmæssigt at sammenligne med.

TABEL 3.10

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af deltagernes læringsudbytte i forbindelse med e-læring sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning

	FVU (N = 4)	Avu (N = 4)	HF-enkeltfag (N = 11)	AMU (N = 16)	Akademi (N = 6)	Diplom (N = 6)	Master (N = 2)
Meget mindre	0 %	50 %	0 %	6 %	0 %	0 %	0 %
Mindre	0 %	0 %	36 %	19 %	0 %	17 %	0 %
Uændret	50 %	25 %	27 %	38 %	17 %	50 %	50 %
Lidt større	25 %	25 %	9 %	25 %	0 %	0 %	0 %
Meget større	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Ved ikke	25 %	0 %	27 %	13 %	83 %	33 %	50 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som e-læring.

Tabellen viser, at en stor del af respondenterne vurderer, at læringsudbyttet i forbindelse med e-læring er det samme som i forbindelse med tilstedeværelsesundervisning. Dog er der en betydelig variation uddannelsesområderne imellem, som kan hænge sammen forskellige udfordringer i forhold til forskellige målgrupper. Der er således en tendens til, at relativt mange udbydere af avu og HF-enkeltfag som e-læring vurderer, at deltagernes læringsudbytte er mindre i forbindelse med e-læring sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. Mens der i forhold til AMU er lige så mange, der vurderer udbyttet mindre som større.

Den følgende tabel viser, hvordan respondenterne vurderer deltagernes læringsudbytte af blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 3.11

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af deltagernes læringsudbytte i forbindelse med blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning

	FVU (N = 7)	Avu (N = 9)	HF-enkeltfag (N = 7)	AMU (N = 23)	Akademi (N = 11)	Diplom (N = 9)	Master (N = 2)
Meget mindre	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Mindre	14 %	56 %	14 %	17 %	18 %	0 %	0 %
Uændret	71 %	33 %	71 %	30 %	36 %	44 %	0 %
Lidt mere	0 %	11 %	0 %	39 %	9 %	33 %	0 %
Meget mere	0 %	0 %	0 %	0 %	9 %	11 %	0 %
Ved ikke	14 %	0 %	14 %	13 %	27 %	11 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som blended learning.

Tabellen viser, at der også i forhold til blended learning er en stor del af respondenterne, som vurderer, at læringsudbyttet er det samme som i forbindelse med tilstedeværelsesundervisning, og der ses ligeledes nogle forskellige tendenser på uddannelsesområderne. Der er således en tendens til, at relativt mange vurderer udbyttet af blended learning som mindre end udbyttet af tilstedeværelsesundervisning, især i forhold til avu. Mens der i forhold til AMU er flere udbydere, der vurderer udbyttet af blended learning som større end udbyttet af tilstedeværelsesundervisning, end der er udbydere, der vurderer det som mindre.

Men en ting er udbyttet af undervisningen, noget andet er deltagernes tilfredshed med undervisningen, når den er tilrettelagt som e-læring hhv. blended learning. Dette illustrerer tabellerne nedenfor.

TABEL 3.12

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af deltagertilfredshed med e-læring set i forhold til tilstedeværelsesundervisning

	FVU (N = 4)	Avu (N = 3)	HF-enkeltfag (N = 11)	AMU (N = 16)	Akademi (N = 6)	Diplom (N = 6)	Master (N = 2)
Meget mindre	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Mindre	0 %	0 %	9 %	13 %	0 %	17 %	0 %
Uændret	50 %	67 %	82 %	38 %	33 %	17 %	0 %
Lidt mere	50 %	0 %	0 %	31 %	0 %	17 %	0 %
Meget mere	0 %	0 %	0 %	0 %	17 %	17 %	50 %
Ved ikke	0 %	33 %	9 %	19 %	50 %	33 %	50 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som e-læring.

Som det ses, svinger vurderingerne meget uddannelsesområderne imellem. Ingen respondenter på HF-enkeltfag vurderer således, at deltagernes tilfredshed med undervisningen er større med e-læring sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, mens hver tredje gør dette på AMU og diplomuddannelserne.

TABEL 3.13

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af deltagertilfredshed med blended learning set i forhold til tilstedeværelsesundervisning

	FVU (N = 7)	Avu (N = 9)	HF-enkeltfag (N = 6)	AMU (N = 23)	Akademi (N = 11)	Diplom (N = 9)	Master (N = 2)
Meget mindre	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Mindre	14 %	0 %	17 %	13 %	18 %	11 %	0 %
Uændret	43 %	78 %	50 %	39 %	36 %	33 %	0 %
Lidt mere	29 %	0 %	17 %	26 %	27 %	44 %	0 %
Meget mere	0 %	11 %	0 %	4 %	0 %	0 %	0 %

	FVU (N = 7)	Avu (N = 9)	HF-enkeltfag (N = 6)	AMU (N = 23)	Akademi (N = 11)	Diplom (N = 9)	Master (N = 2)
Ved ikke	14 %	11 %	17 %	17 %	18 %	11 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som blended learning.

Også i forhold til blended learning svinger vurderingerne meget uddannelsesområderne imellem Deltagernes tilfredshed med undervisningen som blended learning vurderes især positivt på diplomuddannelserne.

3.5 Vurdering af kvalitetsaspekter

I det følgende ser vi nærmere på den praksis, der er omkring VEU udbudt som e-læring og blended learning, med særligt henblik på ni udvalgte kvalitetsaspekter, det vil sige forhold, der har betydning for kvaliteten af den undervisning, som finder sted. Praksis bliver som i rapporten i øvrigt vurderet af repræsentanter, som institutionerne selv har udpeget. Da der på de fleste af uddannelsesområderne er relativt få udbydere af e-læring og blended learning, bliver det empiriske grundlag for vurderingerne nogle steder beskedent. Dette skal man have for øje, når man læser afsnittet, især med hensyn til procenttallene i tabellerne.

3.5.1 Aspekt 1: Målgruppen og aftagerbehov

Generelt set vurderer respondenterne, at de potentielle brugere af deres voksen- og efteruddannelser i høj grad eller i nogen grad har interesse for at anvende både e-læring og blended learning. Mens kendskabet til disse muligheder ofte vurderes at være meget mindre blandt de potentielle brugere.

TABEL 3.14

Institutionsvurderinger af målgruppens kendskab, interesse og it-færdigheder med hensyn til e-læring

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at potentielle brugere …	FVU (N = 4)	Avu (N = 3 og 4*)	HF-enkeltfag (N = 11)	AMU (N = 16)	Akademi (N = 6)	Diplom (N = 6)	Master (N = 2)
… har interesse for at anvende e-læring	100 %	67 %	82 %	75 %	67 %	84 %	50 %
... har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring	25 %	75 %*	82 %	6 %	33 %	84 %	0 %
… mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring	50 %	67 %	73 %	69 %	84 %	50 %	50 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som e-læring.

Respondenterne vurderer interessen for at anvende e-læring som meget større end kendskabet til, at det kan lade sig gøre, på FVU, AMU og akademiuddannelserne. Mens interesse og kendskab vurderes til at ligge på samme niveau på avu, HF-enkeltfag og diplomuddannelserne.

AMU skiller sig ud, ved at der her er en vurdering af et særligt lille kendskab til mulighederne for at anvende e-læring blandt de potentielle brugere. Det kunne pege på et behov for et styrket informationsarbejde på dette område. Omvendt skiller avu, HF-enkeltfag og diplomuddannelserne sig ud. ved at mindst tre ud af fire af respondenterne her vurderer, at de potentielle brugere har kendskab til mulighederne for at gennemføre disse typer uddannelser som e-læring.

Det fremgår også af tabellen, at relativt mange respondenter i høj grad eller i nogen grad vurderer, at deres potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring. Dette gælder især på avu, HF-enkeltfag, AMU og akademiuddannelserne.

TABEL 3.15

Institutionsvurderinger af målgruppens kendskab, interesse og it-færdigheder med hensyn til blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at potentielle brugere …	FVU (N = 7)	Avu (N = 9)	HF-enkeltfag (N = 7)	AMU (N = 22* og 23)	Akademi (N = 11)	Diplom (N = 9)	Master (N = 2)
… har interesse for at anvende blended learning	71 %	67 %	57 %	73 %	82 %	89 %	50 %
… mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende blended learning	85 %	67 %	71 %	65 %	73 %	66 %	50 %
… har kendskab til at uddannelsen kan gennemføres som blended learning	43 %	33 %	86 %	23 %*	18 %	78 %	0 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som blended learning.

Sammenligner man udbydernes vurdering af interessen blandt potentielle brugere for e-læring og blended learning, ses det, at den er på nogenlunde samme høje niveau på avu, AMU og diplomuddannelserne. Mens interessen for e-læring vurderes som større end for blended learning på FVU og HF-enkeltfag, men mindre på akademiuddannelserne.

Med hensyn til blended learning ser vi den samme forskel som med hensyn til e-læring mellem AMU på den ene side og HF-enkeltfag og diplomuddannelserne på den anden side i forhold til vurderingen af kendskabet til mulighederne for at gennemføre uddannelserne som blended learning.

Det fremgår også af tabellen, ligesom det gjorde med hensyn til e-læring, at relativt mange respondenter i høj grad eller i nogen grad vurderer, at deres potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende blended learning. Dette billede er dog relativt ensartet på tværs af de forskellige uddannelsesområder.

3.5.2 Aspekt 2: Læringsmiljøet

Læringsmiljøet med hensyn til om det afspejler deltagernes konkrete pædagogiske behov og er af høj kvalitet vurderes generelt set meget positivt på tværs af uddannelsesområderne, dog igen med variationer. Når der er respondenter, der vurderer, at kvaliteten er høj, selvom den kun i mindre grad afspejler deltagernes konkrete behov, kan det hænge sammen med, at de vægter andre kvalitetsaspekter højere i deres vurdering af kvaliteten.

TABEL 3.16

Institutionsvurderinger af læringsmiljøet omkring e-læring

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at læringsmiljøet omkring e-læring …	FVU (N = 4)	Avu (N = 4* og 5**)	HF-enkeltfag (N = 11)	AMU (N = 16)	Akademi (N = 6)	Diplom (N = 6)	Master (N = 2)
… afspejler deltagernes konkrete pædagogiske behov	75 %	80 %**	64 %	82 %	83 %	66 %	50 %
… er af høj kvalitet	100 %	100 %*	90 %	69 %	66 %	100 %	50 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som e-læring.

Særligt på avu, AMU og akademiuddannelserne vurderes det i høj grad eller i nogen grad, at læringsmiljøet omkring e-læring afspejler deltagernes konkrete pædagogiske behov. Mens det særligt er inden for almen VEU og på diplomuddannelserne, at det vurderes, at læringsmiljøet er af høj kvalitet. Datagrundlaget giver ikke mulighed for at forklare denne forskel.

TABEL 3.17

Institutionsvurderinger af læringsmiljøet omkring blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at læringsmiljøet omkring blended learning …	FVU (N = 8)	Avu (N = 9* og 10**)	HF-enkeltfag (N = 7)	AMU (N = 23)	Akademi (N = 11)	Diplom (N = 10)	Master (N = 2)
… afspejler deltagernes konkrete pædagogiske behov	88 %	90 %**	71 %	96 %	81 %	90 %	0 %
… er af høj kvalitet	63 %	100 %*	85 %	83 %	64 %	90 %	0 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som blended learning.

Sammenlignet med vurderingen af e-læring er der en større andel af udbyderne i forhold til alle uddannelser med undtagelse af akademiuddannelser og masteruddannelser, der vurderer, at læringsmiljøet omkring blended learning i høj grad eller i nogen grad afspejler deltagernes konkrete pædagogiske behov. På akademiuddannelserne er andelen omtrent den samme, mens det for masteruddannelserne gælder, at der er en udbyder, der vurderer læringsmiljøet omkring e-læring overvejende positivt i forhold til at imødekomme deltagernes behov, mens det ikke er tilfældet for nogen af udbyderne i forhold til blended learning. På tværs af uddannelser kan billedet pege på, at det er sværere at møde deltagernes konkrete pædagogiske behov i forbindelse med e-læring end i forbindelse med blended læring.

Billedet er lidt mere sammensat, når vi ser på vurderingerne af, om læringsmiljøet er af høj kvalitet. Her vurderes læringsmiljøet på FVU fx noget mindre positivt i forbindelse med blended learning end i forbindelse med e-læring, mens det er omvendt på AMU. På de øvrige uddannelser er det tværgående billede af vurderinger af læringsmiljøet omtrent det samme for e-læring og blended learning.

3.5.3 Aspekt 3: Tidsforbrug, kommunikation og samarbejde

Med e-læring og blended learning ændres vilkårene for kommunikation og samarbejde både mellem deltagere, mellem deltagere og undervisere og mellem undervisere. I denne undersøgelse har vi særligt valgt at fokusere på tidsforbruget i forhold til forskellige aktiviteter, der har med kommunikation, samarbejde og tilrettelæggelse af undervisning at gøre.

Generelt set vurderer respondenterne oftere tidsforbruget i forbindelse med forskellige opgaver som større end de vurderer det som mindre, når man tilrettelægger undervisningen som e-læring hhv. blended learning, sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. I de to tabeller nedenfor ser vi nærmere på de opgaver, som respondenterne finder mere tidskrævende.

TABEL 3.18

Institutionsvurderinger af tidsforbruget i forbindelse med forskellige opgaver, når man tilrettelægger undervisningen som e-læring, sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning

Andel, der svarer, at de bruger mere tid på følgende opgaver	FVU (N = 4)	Avu (N = 4* og 5**)	HF-enkeltfag (N = 11)	AMU (N = 16)	Akademi (N = 6)	Diplom (N = 6)	Master (N = 2)
Den tid, underviserne bruger på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål	25 %	40 %**	36 %	63 %	17 %	50 %	0 %
Den tid, underviserne bruger på planlægning af undervisningsforløb	25 %	25 %*	54 %	62 %	33 %	50 %	50 %
Den tid, underviserne bruger på udvikling af undervisningsmateriale	25 %	60 %**	72 %	88 %	67 %	66 %	50 %
Den tid, underviserne bruger på møder	25 %	40 %**	27 %	69 %	0 %	33 %	0 %
Den tid, underviserne bruger på alle tekniske, ikke-pædagogiske opgaver	100 %	80 %**	82 %	69 %	83 %	66 %	50 %

Andel, der svarer, at de bruger mere tid på følgende opgaver	FVU (N = 4)	Avu (N = 4* og 5**)	HF-enkelt-fag (N = 11)	AMU (N = 16)	Akademi (N = 6)	Diplom (N = 6)	Master (N = 2)
Den tid, underviserne bruger på dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne	50 %	80 %**	63 %	56 %	50 %	83 %	50 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som e-læring.

Selvom der er stor variation uddannelsesområderne imellem, ses der et mønster i, hvilke typer opgaver der vurderes som mere tidskrævende i forbindelse med e-læring. Det drejer sig især om tre opgaver: dels udvikling af undervisningsmateriale, dels tekniske, ikke-pædagogiske opgaver, dels tid til dialog med deltagerne.

Med hensyn til udvikling af undervisningsmateriale spænder det fra 25 %, der i forhold til FVU, og til 88 %, der i forhold til AMU, vurderer, at denne opgave kræver mere tid. Med hensyn til tekniske, ikke-pædagogiske opgaver ligger denne andel meget højt på alle uddannelsesområderne. Endelig er det mellem 50 % og 83 %, der vurderer, at dialog, herunder feedback til deltagerne, er mere tidskrævende i forbindelse med e-læring.

TABEL 3.19

Institutionsvurderinger af tidsforbruget i forbindelse med forskellige opgaver, når man tilrettelægger undervisningen som blended learning, sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning

Andel, der svarer, at de bruger mere tid på følgende opgaver	FVU (N = 7)	Avu (N = 9)	HF-enkelt-fag (N = 7)	AMU (N = 22 og 23)	Akademi (N = 11)	Diplom (N = 9)	Master (N = 2)
Den tid, underviserne bruger på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål	71 %	22 %	29 %	74 %	36 %	55 %	50 %
Den tid, underviserne bruger på planlægning af undervisningsforløb	71 %	33 %	43 %	60 %	54 %	77 %	50 %
Den tid, underviserne bruger på udvikling af undervisningsmateriale	71 %	77 %	43 %	83 %	63 %	77 %	50 %
Den tid, underviserne bruger på møder	57 %	22 %	0 %	52 %	27 %	33 %	50 %
Den tid, underviserne bruger på alle tekniske, ikke-pædagogiske opgaver	86 %	77 %	85 %	87 %	63 %	78 %	50 %
Den tid, underviserne bruger på dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne	28 %	88 %	50 %	69 %	36 %	56 %	50 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som blended learning.

Det er ikke helt de samme tre opgaver i forbindelse med blended learning, som vurderes som mest tidskrævende. Dog vurderes tidsforbruget også med hensyn til blended learning at være relativt stort i forhold til den tid, der bruges på tekniske opgaver. Tid til dialog med deltagere vurderes meget højt på avu, og tid til udvikling af undervisningsmaterialer vurderes meget højt på FVU, avu, AMU og diplomuddannelserne. Datamaterialet giver dog ikke mulighed for at forklare denne forskel.

3.5.4 Aspekt 4: Evaluering af læring og undervisning

E-læring og blended learning kan skabe behov for nye prøve- og evalueringsformer med hensyn til både evaluering af læring og evaluering af undervisning. Dette forekommer da også til en vis grad, men som vi skal se nedenfor, er dette langtfra altid tilfældet. Man skal være opmærksom på, at der er forskellige regler på de forskellige uddannelsesområder med hensyn til hvilke muligheder, der er for at anvende fx nye prøveformer, herunder om der anvendes centralt stillede prøver efter afsluttet undervisning.

TABEL 3.20

Institutionsvurderinger af evaluering af læring og undervisning i forbindelse med e-læring sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer …	FVU (N = 4)	Avu (N = 4)	HF-Enkeltfag (N = 11)	AMU (N = 16)	Akademi (N = 6)	Diplom (N = 6)	Master (N = 2)
… at der anvendes nye former for evaluering af undervisning og læreproces	50 %	50 %	71 %	51 %	17 %	33 %	50 %
… at der anvendes nye prøve- og eksamensformer	25 %	0 %	24 %	38 %	33 %	17 %	50 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som e-læring.

Andelen af respondenter, der vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad anvendes nye former for evaluering af undervisning og læreproces, varierer fra 17 % på akademiuddannelserne til 71 % på HF-enkeltfag. Og andelen, der vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad anvendes nye prøve- og eksamensformer, er 0 % på avu, men fx 38 % på AMU.

TABEL 3.21

Institutionsvurderinger af evaluering af læring og undervisning i forbindelse med blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer …	FVU (N = 7)	Avu (N = 9)	HF-enkeltfag (N = 7)	AMU (N = 23)	Akademi (N = 11)	Diplom (N = 9)	Master (N = 2)
… at der anvendes nye former for evaluering af undervisning og læreproces	71 %	67 %	54 %	52 %	27 %	44 %	0 %
… at der anvendes nye prøve- og eksamensformer	43 %	0 %	27 %	17 %	45 %	22 %	0 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som blended learning.

Med hensyn til blended learning ser vi en tilsvarende stor variation, hvor andelen af respondenter, der vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad anvendes nye former for evaluering af undervisning og læreproces, når vi ser bort fra masteruddannelserne, varierer fra 27 % på akademiuddannelserne til 71 % på FVU. Og andelen, der vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad anvendes nye prøve- og eksamensformer, er 0 % på avu, men fx 45 % på akademiuddannelserne.

TABEL 3.22

Institutionsvurderinger af forskelle mellem e-læring og tilstedeværelsesundervisning

Andel, der vurderer, at …	FVU (N = 4)	Avu (N = 3)	HF-enkeltfag (N = 11)	AMU (N = 16)	Akademi (N = 6)	Diplom (N = 6)	Master (N = 2)
… test anvendes mere	75 %	66 %	36 %	63 %	0 %	0 %	50 %
… undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte er bedre	50 %	33 %	27 %	63 %	33 %	17 %	0 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som e-læring.

Der er også stor variation i vurderingerne af, hvorvidt test anvendes mere i forbindelse med e-læring. På akademiuddannelserne og diplomuddannelserne er der ingen, der vurderer, at test bruges mere, mens det fx er 63 % på AMU, der mener dette.

Undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte vurderes af 63 % af udbyderne af AMU til at være bedre i forbindelse med e-læring, hvilket gør det til det uddannelsesområde, der

har den mest positive vurdering. På den anden side vurderer 17 % af udbyderne af diplomuddannelser som e-læring, at mulighederne er bedre. Der er samlet set betydelig variation uddannelsesområderne imellem.

TABEL 3.23

Institutionsvurderinger af forskelle mellem blended learning og tilstedeværelsesundervisning

Andel, der vurderer, at …	FVU (N = 7)	Avu (N = 9)	HF-enkeltfag (N = 6)	AMU (N = 23)	Akademi (N = 11)	Diplom (N = 9)	Master (N = 2)
… test anvendes mere	57 %	55 %	34 %	48 %	18 %	22 %	0 %
… undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte er bedre	14 %	33 %	0 %	57 %	18 %	33 %	0 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som blended learning.

Med hensyn til blended learning er det især inden for almen VEU og AMU, at test anvendes mere, mens omkring hver femte respondent fra akademiuddannelserne og diplomuddannelserne vurderer dette.

Med hensyn til deltagernes tilfredshed med blended learning ligner vurderingerne dem vedrørende e-læring. Dog er det mellem 27 % og 44 %, der inden for FVU, AMU, akademiuddannelserne og diplomuddannelserne vurderer, at deltagernes tilfredshed med undervisningen er større i forbindelse med blended learning end i forbindelse med tilstedeværelsesundervisning.

57 % af udbyderne af AMU som blended learning vurderer, at undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte er bedre i forbindelse med blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. AMU er således, ligesom det gjorde sig gældende i forhold til e-læring, det uddannelsesområde med den mest positive vurdering. På den anden side vurderer kun 18 % af udbyderne af akademiuddannelser som blended learning, at mulighederne er bedre. Der er samlet set betydelig variation uddannelsesområderne imellem.

3.5.5 Aspekt 5: Fleksibilitet i forbindelse med undervisning og læring

Fleksibiliteten øges i væsentlig grad i forbindelse med e-læring og blended learning. Denne vurdering fra respondenterne går på tværs af uddannelsesområder i forhold til de aspekter, vi har set på. Det fremgår af tabellen nedenfor.

TABEL 3.24

Institutionsvurderinger af, hvordan forskellige former for fleksibilitet er blevet påvirket af brugen af e-læring sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at deltagerne …	FVU (N = 4)	Avu (N = 4)	HF-enkelt-fag (N = 11)	AMU (N = 15)	Aka-demi (N = 6)	Diplom (N = 6)	Master (N = 2)
… er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktivite-ter på fastlagte tidspunkter	100 %	100 %	100 %	80 %	83 %	100 %	50 %
… er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted	100 %	100 %	100 %	80 %	83 %	100 %	50 %
… er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieakti-viteter inden for bestemte perio-der	75 %	50 %	63 %	73 %	50 %	67 %	50 %
… har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces	100 %	25 %	54 %	46 %	50 %	34 %	0 %
… har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse	25 %	100 %	27 %	27 %	17 %	17 %	0 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type ud-dannelse som e-læring.

Alle eller næsten alle respondenter på tværs af uddannelsesområderne vurderer i høj grad eller i nogen grad, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter, og at de er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted. De fleste vurderer desuden, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder.

Variationen er til gengæld noget større, når vi ser på, hvorvidt deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces. Dette er det kun mellem hver fjerde og halvdelen, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, på avu, AMU, akademiuddannelserne og diplom-uddannelserne.

Endelig skiller avu sig ud på spørgsmålet om, hvorvidt deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse. Det vurderer alle fire respondenter i høj grad eller i nogen grad på avu, mens det er et mindretal, der vurderer dette, på de andre områder.

TABEL 3.25

Institutionsvurderinger af, hvordan forskellige former for fleksibilitet er blevet påvirket af brugen af blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at deltagerne …	FVU (N = 7)	Avu (N = 9)	HF-enkelt-fag (N = 7)	AMU (N = 23)	Aka-demi (N = 11)	Diplom (N = 9)	Master (N = 2)
… er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktivite-ter på fastlagte tidspunkter	71 %	89 %	71 %	43 %	63 %	78 %	0 %
… er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted	72 %	78 %	71 %	43 %	54 %	78 %	0 %
… er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieakti-viteter inden for bestemte perio-der	57 %	22 %	29 %	39 %	64 %	67 %	0 %
… har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces	57 %	89 %	14 %	30 %	64 %	33 %	0 %
… har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse	14 %	11 %	29 %	30 %	18 %	33 %	0 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type ud-dannelse som blended learning.

Vurderingerne af, hvordan fleksibiliteten er blevet påvirket af blended learning, ligger på et lavere niveau end for e-læring, hvilket ikke er overraskende. Det er dog fortsat de fleste respondenter in-den for almen VEU, akademiuddannelserne og diplomuddannelserne, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter og er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og ud-dannelsessted.

Vurderingerne af, hvorvidt deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studie-aktiviteter inden for bestemte perioder, er mest positive på FVU, akademiuddannelserne og di-plomuddannelserne. Mens dette vurderes i mindre grad at være tilfældet inden for avu, HF-enkelt-fag og AMU.

Variationen er stor, når vi ser på, hvorvidt deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete til-rettelæggelse af deres læreproces. Dette vurderer 14 % af udbyderne af HF-enkeltfag, er tilfældet, mens det er 89 % af udbyderne af avu.

Endelig er det et mindretal inden for alle uddannelsesområder, der vurderer, at deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse.

3.5.6 Aspekt 6: Støtte til deltagere og personale

På tværs af uddannelsesområderne vurderes der at være megen støtte til både deltagere og undervisere i forbindelse med e-læring og blended learning. Det fremgår af tabellerne nedenfor.

TABEL 3.26

Institutionsvurderinger af, hvorvidt deltagerne og underviserne får støtte i forbindelse med brug af e-læring

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionerne giver …	FVU (N = 4)	Avu (N = 4)	HF-enkeltfag (N = 9* og 11**)	AMU (N = 16)	Akademi (N = 6)	Diplom (N = 6)	Master (N = 2)
… teknisk og administrativ støtte til deltagerne med hensyn til e-læring	100 %	100 %	100 %*	81 %	17 %	50 %	50 %
… teknisk støtte til undervisere, der bruger e-læring	100 %	100 %	100 %*	94 %	83 %	83 %	50 %
… it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger e-læring	100 %	75 %	91 %**	88 %	50 %	50 %	0 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som e-læring.

Som det fremgår af tabellen, vurderer et markant flertal af respondenterne inden for almen VEU og AMU, at institutionerne i høj grad eller i nogen grad giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne med hensyn til e-læring samt teknisk og it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger e-læring.

Billedet er mere sammensat, når vi ser på videregående VEU, hvor akademiuddannelserne og diplomuddannelserne ligger højt med hensyn til teknisk støtte til undervisere, der bruger e-læring, men lavere med hensyn til it-didaktisk støtte. Teknisk og administrativ støtte til deltagerne med hensyn til e-læring vurderes meget forskelligt områderne imellem, fra 17 % på akademiuddannelserne til 100 % på FVU og HF-enkeltfag, der vurderer, at institutionen i høj grad eller i nogen grad giver dette.

TABEL 3.27

Institutionsvurderinger af, hvorvidt deltagerne og underviserne får støtte i forbindelse med brug af blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionerne giver …	FVU (N = 7)	Avu (N = 9)	HF-enkeltfag (N = 6* og 7**)	AMU (N = 23)	Akademi (N = 11)	Diplom (N = 9)	Master (N = 2)
… teknisk og administrativ støtte til deltagerne med hensyn til blended learning	86 %	100 %	100 %*	78 %	82 %	66 %	0 %
… teknisk støtte til undervisere, der bruger blended learning	71 %	100 %	83 %*	82 %	100 %	89 %	50 %
… it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger blended learning	86 %	77 %	86 %**	69 %	91 %	55 %	50 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som blended learning.

Som det fremgår af tabellen, er der også tale om meget positive vurderinger med hensyn til blended learning, om end det er på et lidt lavere niveau. Mindst halvdelen af respondenterne inden for alle uddannelsesområderne vurderer således, at institutionerne i høj grad eller i nogen grad giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne samt teknisk og it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger e-læring.

3.5.7 Aspekt 7: Kompetenceudvikling af underviserne

Respondenterne vurderer på tværs af uddannelsesområderne, at institutionernes undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring, og at der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring. Det fremgår af de to tabeller nedenfor.

TABEL 3.28

Institutionsvurderinger af kompetencer og kompetenceudvikling i forbindelse med e-læring

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	FVU (N = 4)	Avu (N = 4)	HF-enkeltfag (N = 11)	AMU (N = 16)	Akademi (N = 6)	Diplom (N = 6)	Master (N = 2)
… institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring	75 %	100 %	90 %	81 %	50 %	50 %	50 %
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring	75 %	75 %	81 %	69 %	66 %	50 %	50 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som e-læring.

Med hensyn til e-læring vurderer mindst halvdelen af respondenterne inden for alle uddannelsesområderne i høj grad eller i nogen grad, at institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring, og at der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring. I forhold til begge aspekter er vurderingerne mest positive inden for almen VEU og mindst positive inden for videregående VEU.

3.29

Institutionsvurderinger af kompetencer og kompetenceudvikling i forbindelse med blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	FVU (N = 7)	Avu (N = 9)	HF-enkeltfag (N = 7)	AMU (N = 23)	Akademi (N = 11)	Diplom (N = 9)	Master (N = 2)
… institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med blended learning	86 %	100 %	100 %	65 %	63 %	77 %	0 %
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til blended learning	86 %	77 %	72 %	74 %	73 %	55 %	0 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som blended learning.

Med hensyn til blended learning er billedet i hovedtræk det samme som for e-læring.

3.5.8 Aspekt 8: Vision og strategi

På tværs af uddannelsesområder vurderer respondenterne, at e-læring og blended learning indgår i institutionernes strategi for uddannelsesområderne. Det fremgår af tabellerne nedenfor.

TABEL 3.30

Institutionsvurderinger af vision og strategi i forbindelse med e-læring

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	FVU (N = 4)	Avu (N = 3* og 4)	HF-enkeltfag (N = 11)	AMU (N = 15* og 16**)	Akademi (N = 3*, 4** og 6***)	Diplom (N = 6)	Master (N = 1* og 2**)
… e-læring indgår i institutionens strategi for uddannelsesområdet	100 %	67 %*	91 %	94 %**	100 %***	84 %	0 %**
… digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af e-læring	75 %	75 %	54 %	86 %*	100 %*	50 %	100 %*
… strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring	75 %	75 %	91 %	73 %*	75 %**	67 %	100 %*

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	FVU (N = 4)	Avu (N = 3* og 4)	HF-enkeltfag (N = 11)	AMU (N = 15* og 16**)	Akademi (N = 3*, 4** og 6***)	Diplom (N = 6)	Master (N = 1* og 2**)
… institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring	50 %	50 %	63 %	62 %**	67 %***	50 %	0 %**

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som e-læring.

På tværs af uddannelsesområderne vurderer langt de fleste af respondenterne i høj grad eller i nogen grad, at strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring. I de fleste tilfælde har digitaliseringsstrategien fokus på kvalitetssikring af e-læring, ligesom det vurderes, at institutionerne følger digitaliseringsstrategier, som sætter mål for brugen af e-læring. Der er en tendens til, at diplomuddannelserne ligger lidt under de andre uddannelsesområder, når det gælder disse vurderinger.

TABEL 3.31

Institutionsvurderinger af vision og strategi i forbindelse med blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	FVU (N = 5* og 7**)	Avu (N = 9)	HF-enkeltfag (N = 6* og 7**)	AMU (N = 17* og 23**)	Akademi (N = 10* og 11**)	Diplom (N = 9)	Master (N = 2)
… blended learning indgår i institutionens strategi for uddannelsesområdet	100 %**	55 %	67 %*	78 %**	91 %**	89 %	0 %
… digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af blended learning	80 %*	66 %	66 %*	88 %*	55 %*	55 %	-
… strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med blended learning	80 %*	77 %	83 %*	82 %*	80 %*	66 %	-
… institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af blended learning	71 %**	89 %	72 %**	61 %**	872%**	55 %	0 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som blended learning. ”–” indikerer, at der ikke er svaret på spørgsmålet.

Det billede, tabellen viser, minder meget om det, vi så ovenfor med hensyn til e-læring: De fleste respondenter vurderer i høj grad eller i nogen grad, at strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med blended learning. Ligesom digitaliseringsstrategierne som regel har fokus på kvalitetssikring og sætter mål for brugen af blended learning.

3.5.9 Aspekt 9: Organisation og ledelse

Der er generelt set stor interesse for at prioritere e-læring og blended learning blandt udbyderne. Interessen ser dog ud til at være lidt større i ledelserne end blandt medarbejderne. Interessen for blended learning synes desuden at være større end interessen for e-læring. Det fremgår af tabellerne nedenfor.

TABEL 3.32

Institutionsvurderinger af interessen for at prioritere e-læring, sammenhæng med den øvrige undervisning og klarhed om ansvarsfordelingen

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at der er …	FVU (N = 4** og 22*)	Avu (N = 4** og 15*)	HF-enkeltfag (N = 14** og 22*)	AMU (N = 16** og 52*)	Akademi (N = 6** og 19*)	Diplom (N = 6** og 16*)	Master (N = 2** og 7*)
… interesse for at prioritere e-læring i ledelsen*	75 %	46 %	65 %	69 %	63 %	84 %	43 %
… interesse for at prioritere e-læring blandt medarbejderne*	41 %	40 %	43 %	50 %	42 %	50 %	43 %
… en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og institutionens øvrige undervisning**	75 %	75 %	72 %	56 %	33 %	33 %	50 %
… klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring**	75 %	100 %	100 %	82 %	50 %	84 %	50 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
* Bemærk, at spørgsmålet er stillet til alle udbydere af den pågældende type uddannelse.
** Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som e-læring.

Det fremgår af tabellen, at respondenterne i høj grad eller i nogen grad vurderer, at der på tværs af uddannelsesområderne er stor interesse for at prioritere e-læring i ledelserne. Det samme kan siges om medarbejderne, selvom denne interesse vurderes til at være lidt mindre.

Mindst halvdelen af respondenterne inden for alle uddannelsesområderne vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring inden for almen VEU.

Med hensyn til, hvorvidt der er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og institutionens øvrige undervisning, vurderes det af et flertal inden for almen VEU og AMU, at der i høj grad eller i nogen grad er en god sammenhæng. Det er dog kun hver tredje respondent på akademiuddannelserne og diplomuddannelserne, der vurderer dette.

TABEL 3.33

Institutionsvurderinger af interessen for at prioritere blended learning, sammenhæng med den øvrige undervisning og klarhed om ansvarsfordelingen

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at der er …	FVU (N = 7** og 23*)	Avu (N = 7** og 16*)	HF-enkeltfag (N = 6** og 14*)	AMU (N = 23** og 51*)	Akademi (N = 11** og 17*)	Diplom (N = 9** og 16*)	Master (N = 2** og 7*)
… interesse for at prioritere blended learning i ledelsen*	75 %	81 %	65 %	77 %	81 %	88 %	51 %
… interesse for at prioritere blended learning blandt medarbejderne*	65 %	69 %	43 %	68 %	82 %	69 %	86 %
… en god sammenhæng mellem arbejdet med blended learning og institutionens øvrige undervisning**	72 %	88 %	83 %	61 %	72 %	55 %	0 %
… klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med blended learning**	86 %	100 %	100 %	83 %	45 %	67 %	0 %

* Bemærk, at spørgsmålet er stillet til alle udbydere af den pågældende type uddannelse.
** Bemærk, at spørgsmålet kun er stillet til respondenter, der har svaret, at de udbyder den pågældende type uddannelse som blended learning.

Det fremgår af tabellen, at respondenterne også med hensyn til blended learning i høj grad eller i nogen grad vurderer, at der er stor interesse for at prioritere blended learning blandt i ledelserne og både medarbejderne, om end interessen er lidt mindre blandt medarbejderne.

Også med hensyn til blended learning er det generelt en vurdering, der deles af respondenterne, at der i høj grad eller i nogen grad er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med blended learning og en god sammenhæng mellem arbejdet med blended learning og institutionens øvrige undervisning. Det er dog kun 45 % af respondenterne fra akademiuddannelserne, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at der er klarhed om ansvarsfordelingen.

4 Forberedende voksenundervisning

Dette kapitel handler om erfaringer med digitale læringsplatforme, e-læring og blended learning samt vurderinger af behovet for afdækning af digital parathed blandt udbydere af forberedende voksenundervisning (FVU).

Kapitlet bygger på surveydata fra i alt 25 respondenter, hvor institutionsrepræsentanterne har beskrevet og vurderet institutionens praksis i forhold til de fire ovennævnte temaer. Nogle af spørgsmålene, fx vedrørende brug af digitale læringsplatforme, er stillet til alle, mens spørgsmål om erfaringer med e-læring og blended learning kun er stillet til de respondenter, der har udbudt FVU som e-læring eller blended learning.

Der er i alt fire respondenter, som svarer, at de udbyder FVU som e-læring, og otte respondenter, som svarer, at de udbyder FVU som blended learning. På baggrund af det relativt lille antal udbydere af FVU som hhv. e-læring og blended learning har vi valgt at bruge procenttal i tabellerne, men absolutte tal i teksten der, hvor antallet af respondenter er på 12 eller derunder, for at tydeliggøre datagrundlaget for analyserne.

Da det ikke er alle udbydere af FVU som hhv. e-læring og blended learning, der har svaret på alle spørgsmål, er der tabeller, hvor antallet af respondenter er mindre end antallet af udbydere af FVU som hhv. e-læring og blended learning.

Man skal desuden være opmærksom på, at der kan være stor forskel på udbyderne. Som det fremgår af boksen nedenfor, udgør de typiske udbydere af FVU kun omkring halvdelen af respondenterne, selvom de tegner sig for en langt større andel af den samlede volumen med hensyn til udbud af FVU.

Oversigt over de 25 udbydere af FVU, som har bidraget med surveydata

13 VUC'er

- Herning HF & VUC
- HF & VUC FYN
- Kolding HF & VUC
- Randers HF & VUC
- Vestegnen HF & VUC
- VoksenUddannelsescenter Frederiksberg
- VUC Djursland
- VUC Roskilde
- VUC Storstrøm
- VUC Syd
- VUC Vest
- VUC Vestsjælland Syd
- Aarhus HF & VUC

12 andre typer udbydere

- Aalborg Handelsskole, Hovedafdeling
- Campus Bornholm
- EUC Nord
- EUC Syd
- Syddansk Erhvervsskole
- UddannelsesCenter Ringkøbing Skjern
- Haderslev Handelsskole
- IBC – International Business College
- Køge Handelsskole
- Niels Brock
- TietgenSkolen
- Social- og Sundhedsskolen Esbjerg

4.1 Udbredelse af e-læring og blended learning

Af de 25 udbydere af FVU, er der 4, som svarer, at de udbyder FVU som e-læring, og 8, som svarer, at de udbyder FVU som blended learning. E-læring er således kun lidt udbredt blandt udbyderne af FVU, mens FVU som blended learning er noget mere udbredt. Alle fire læsetrin og begge matematiktrin er gennemført som e-læring hhv. blended learning på mindst to udbudssteder.

To af de fire institutioner, der udbyder FVU som e-læring, svarer, at 10-40 % af undervisningstiden er asynkron, mens de to andre institutioner svarer, at hhv. 60-90 % og mere end 90 % af undervisningstiden er asynkron.

Hvis vi alene ser på udbredelsen af FVU som e-læring *på VUC'erne* blandt respondenterne, er der sket en stigning i antal udbydere fra en i 2011 til to i 2018. Med hensyn til blended learning er udbredelsen af FVU som blended learning på VUC'erne steget fra en i 2011 til tre i 2018.

7 ud af 21 institutioner, der ikke udbyder FVU som e-læring, angiver, at de arbejder på at kunne tilbyde FVU som e-læring, mens 7 ud af 17, der ikke udbyder FVU som blended learning, angiver, at de arbejder på at kunne tilbyde FVU som blended learning. Dette indikerer, at antallet af institutioner, der udbyder FVU som e-læring hhv. blended learning, formentlig vil stige.

4.2 Institutionernes digitale parathed

Den digitale parathed blandt udbyderne af FVU er blevet belyst gennem to spørgsmål, der fremgår af den følgende tabel.

TABEL 4.1

Afdækning af digital parathed

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
I hvilken grad har I på FVU arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed? (N = 24)	8 %	63 %	17 %	13 %	0 %	100 %
I hvilket omfang mangler I på FVU redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes? (N = 24)	4 %	42 %	42 %	8 %	4 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

I alt 71 % svarer, at de i høj grad eller i nogen grad på FVU har arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed. Samtidig svarer 46 %, at de i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de på FVU mangler redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes. Tallene siger ikke noget om, hvordan man har arbejdet systematisk med at afdække digital parathed, ligesom resultatet ikke siger noget om, hvilke typer redskaber udbyderne kunne have brug for til systematisk at afklare den digitale parathed.

4.3 Brug af digitale læringsplatforme

84 % – eller 21 ud af 25 udbydere af FVU – gør brug af digitale læringsplatforme. 75 % af udbyderne, der svarer, at de bruger digitale læringsplatforme, vurderer, at det i høj grad eller i nogen grad styrker undervisningen på FVU.

Tabellen nedenfor viser en oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne. Bemærk, at oversigten alene er baseret på respondenternes besvarelser. Som det fremgår af tabellen nedenfor, anvender de især Ludus, Moodle og OneNote, og der er flere udbydere, der gør brug af mere end en læringsplatform. Bemærk, at oversigten alene er baseret på respondenternes besvarelser. For at sikre det mest retvisende billede af institutionernes praksis, har vi valgt at tage udgangspunkt i respondenternes egne vurderinger, fremfor at opgøre brugen af digitale læringsplatforme på baggrund af en prædefineret liste af platforme. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har således ikke taget stilling til de enkelte platformes kvalitet eller egnethed som læringsplatforme.

TABEL 4.2

Oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne af FVU

Digital læringsplatform	Antal udbydere, der bruger den pågældende digitale læringsplatform	Andel af de 21 udbydere, der anvender den digitale lærings-platform
Ludus	7	33 %
Moodle	4	19 %
Itslearning	3	14 %
Canvas	3	14 %
Office365	2	10 %
Fronter	1	5 %
Google Apps for Education	1	5 %
OneNote	1	5 %
SharePoint	1	5 %
Systime	1	5 %
iTunesU/iBooks	1	5 %
Samlet	25	119 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bemærk, at andelene summer op til mere end 100 %, fordi nogle udbydere anvender mere end én platform. Bortset fra Ludus, Moodle, Itslearning og Fronter er de øvrige navne oplyst af respondenterne.

Nedenfor ser vi nærmere på vurderingerne af arbejdet med de digitale platforme i forhold til tre aspekter: 1) støtte til undervisere og deltagere, 2) kompetenceudvikling samt 3) strategi og ledelse.

4.3.1 Støtte til undervisere og deltagere

Respondenterne vurderer generelt, at der på deres institutioner er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med brug af digitale læringsplatforme på FVU. I alt 80 % svarer, at dette i høj grad eller i nogen grad er tilfældet. Også tilfredsheden med de tekniske faciliteter er stor. Således vurderer 85 %, at institutionen i høj grad eller i nogen grad har tilstrækkelige tekniske faciliteter. Dette fremgår af den følgende tabel.

TABEL 4.3

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af FVU benytter, med henblik på tekniske faciliteter og støtte til personale og deltagere

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der på jeres institution på FVU er tilstrækkelig *støtte til deltagere og personale* i forbindelse med digitale læringsplatforme? (N = 20)	55 %	25 %	20 %	0 %	0 %	100 %
… institutionen har tilstrækkelige *tekniske faciliteter* (herunder både hardware/software såvel som teknisk support)? (N = 20)	55 %	30 %	5 %	5 %	5 %	100 %
… institutionen yder *teknisk støtte til undervisere* på FVU, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 20)	70 %	5 %	25 %	0 %	0 %	100 %
… institutionen yder *it-didaktisk støtte til undervisere* på FVU, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 20)	50 %	25 %	25 %	0 %	0 %	100 %
… institutionen giver *teknisk og administrativ støtte til deltagerne* på FVU med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 20)	35 %	35 %	15 %	0 %	15 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

Deler man støtten til underviserne op i hhv. teknisk støtte og it-didaktisk støtte, ses det, at vurderingerne er næsten lige positive: 75 % af udbyderne af FVU vurderer i høj grad eller i nogen grad, at institutionen yder teknisk og it-didaktisk støtte til undervisere på FVU, der bruger digitale læringsplatforme.

Ser man alene på den tekniske og administrative støtte til deltagerne på FVU, ligger denne ligeledes på et højt niveau: Her vurderer 70 %, at institutionen i høj grad eller i nogen grad giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne på FVU med hensyn til de digitale læringsplatforme.

4.3.2 Kompetenceudvikling

Kompetenceudvikling på FVU i forhold til de digitale læringsplatforme er undersøgt i forhold til tre aspekter: hvorvidt der foregår kompetenceudvikling af underviserne med hensyn til digitale læringsplatforme, om underviserne er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme, og om der er formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling med hensyn til digitale læringsplatforme.

TABEL 4.4

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af kompetenceudvikling med henblik på brug af de digitale platforme på FVU

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne på FVU med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 20)	35 %	50 %	15 %	0 %	0 %	100 %
… institutionens undervisere på FVU er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 20)	30 %	60 %	10 %	0 %	0 %	100 %
… I har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling på FVU med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme? (N = 20)	25 %	30 %	35 %	10 %	0 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

Vurderingerne af kompetenceudvikling i forhold til brug af digitale læringsplatforme på FVU er overvejende positive: 85 % svarer, at der i høj grad eller i nogen grad foregår kompetenceudvikling af underviserne på FVU med hensyn til digitale læringsplatforme, mens 90 % vurderer, at institutionens undervisere på FVU i høj grad eller i nogen grad er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme. Det er dog en noget mindre andel, men stadig over halvdelen, der vurderer, at de i høj grad eller i nogen grad har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling på FVU med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme.

4.3.3 Strategi og ledelse

Tabellen nedenfor viser, at der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på FVU både i ledelser og blandt medarbejdere. Næsten ni ud af ti af respondenterne vurderer, at dette i høj grad eller i nogen grad er tilfældet. Desuden vurderer 60 %, at deres institution i høj grad eller i nogen grad følger en digitaliseringsstrategi for FVU, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme. Endelig vurderer 80 %, at der i høj grad eller i nogen grad er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme på FVU.

TABEL 4.5

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af FVU benytter, med hensyn til strategi og ledelse

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på FVU i ledelsen? (N = 24)	63 %	25 %	8 %	0 %	4 %	100 %
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på FVU blandt medarbejderne? (N = 23)	35 %	52 %	9 %	0 %	4 %	100 %
… jeres institution følger en digitaliseringsstrategi for FVU, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme? (N = 20)	20 %	40 %	20 %	15 %	5 %	100 %

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme på FVU? (N = 20)*	50 %	30 %	20 %	0 %	0 %	100 %
… strategien på baggrund af jeres samlede erfaringer på FVU har bidraget positivt til at understøtte jeres arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 16)**	25 %	56 %	19 %	0 %	0 %	100 %
… digitaliseringsstrategien på FVU har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme? (N = 16)**	13 %	50 %	38 %	0 %	0 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene markeret med * er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme. Spørgsmål markeret med ** er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme, og at de i høj grad, i nogen grad eller i mindre grad følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme.

Ser man alene på de respondenter, der siger, at de bruger digitale læringsplatforme, er det 81 %, der vurderer, at strategien i høj grad eller i nogen grad har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med digitale læringsplatforme, mens 85 % vurderer, at digitaliseringsstrategien i høj grad eller i nogen grad har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme.

4.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning

Uanset de forskellige fordele og ulemper, der kan være ved forskellige tilrettelæggelsesformer, er det i sidste ende deltagernes læringsudbytte, der er det afgørende. I den følgende tabel har respondenterne vurderet deltagernes læringsudbytte af hhv. e-læring og blended learning sammenlignet med FVU som tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 4.6

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af deltagernes læringsudbytte af FVU som e-læring hhv. blended learning sammenlignet med FVU som tilstedeværelsesundervisning

	Meget mindre	Lidt mindre	Uændret	Lidt mere	Meget mere	Ved ikke	Total
E-læring (N = 4)	0 %	0 %	50 %	25 %	0 %	25 %	100 %
Blended learning (N = 7)	0 %	14 %	71 %	0 %	0 %	14 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

To af de fire institutioner, der i 2018 udbød FVU som e-læring, vurderer, at deltagernes læringsudbytte er uændret sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, mens én vurderer, at det er lidt større. Med hensyn til blended learning er det fem ud af syv respondenter, der vurderer, at deltagernes læringsudbytte er uændret sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, mens én vurderer, at det er lidt mindre.

Respondenterne er derudover blevet bedt om at vurdere deltagernes tilfredshed med undervisningen i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesun-

dervisning. Institutionernes vurderinger peger på, at deltagernes tilfredshed overordnet set er uændret eller større i forbindelse med e-læring sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning: To ud af fire udbydere af FVU som e-læring vurderer, at deltagernes tilfredshed er uændret, mens de to andre vurderer, at deltagernes tilfredshed er vokset. Det er nogenlunde det samme billede, der gør sig gældende i forhold til blended learning: Tre ud af syv respondenter vurderer, at deltagernes tilfredshed er uændret, to ud af syv respondenter vurderer, at den er vokset, mens én respondent vurderer, at den er mindre.

4.5 Vurdering af kvalitetsaspekter

I det følgende ser vi nærmere på den praksis, der er omkring FVU udbudt som e-læring og blended learning, med særligt henblik på ni udvalgte kvalitetsaspekter, det vil sige forhold, der har betydning for kvaliteten af den undervisning, som finder sted.

Vi sammenligner resultaterne med resultaterne af undersøgelsen fra 2011 i de tilfælde, hvor der foreligger resultater fra undersøgelsen i 2011. Men det er vigtigt at være opmærksom på en række forbehold, der gør, at resultaterne fra undersøgelsen i 2011 især fungerer som en indikator for, hvordan institutionerne i 2011 vurderede praksis i forbindelse med brugen af e-læring og blended learning:

- Der er variation med hensyn til, hvilke spørgsmål respondenterne har vurderet i hhv. 2011 og 2018. Der er således ikke et sammenligningsgrundlag i forhold til alle spørgsmål.
- Resultaterne fra undersøgelsen i 2011 gælder de samlede vurderinger fra udbydere af almen VEU på VUC, det vil sige både FVU, avu og HF-enkeltfag, mens der i forbindelse med undersøgelsen i 2018 er tale om vurderinger i forhold til de enkelte uddannelser.
- I 2011 var det kun udbydere af almen VEU på VUC'er, der deltog i spørgeskemaundersøgelsen, mens det i 2018 er alle udbydere af FVU, herunder erhvervsskoler.
- Respondenterne har i 2011 foretaget vurderinger samlet i forhold til både e-læring og blended learning, mens respondenterne i 2018 har foretaget vurderinger særskilt i forhold til hhv. e-læring og blended learning.

Bemærk desuden, at der i 2018 kun er tale om et relativt lille antal respondenter, der har erfaringer med FVU udbudt som e-læring eller blended learning, hvilket kan have konsekvenser for, hvad der kan udledes af vurderingerne.

4.5.1 Aspekt 1: Målgruppen og aftagerbehov

Tre ud af de fire institutioner, der i 2018 udbød FVU som e-læring, vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes behov, mens alle fire vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer virksomhedernes behov. Med hensyn til blended learning er det seks ud af de syv institutioner, der i 2018 udbød FVU som blended learning, der vurderer, at blended learning i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes behov, mens de alle vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer virksomhedernes behov.

TABEL 4.7

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af målgruppens kendskab, interesse og it-færdigheder på FVU

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at potentielle brugere …	E-læring	Blended learning
… har interesse for at anvende e-læring/blended learning (N = 4 og 7)	100 %	71 %
… mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring/blended learning (N = 4 og 7)	50 %	85 %
… har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 7)	25 %	43 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Alle de fire institutioner, der i 2018 udbød FVU som e-læring, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere har interesse for at anvende e-læring, mens kun en ud af fire i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring. Desuden vurderer to ud af de fire institutioner i høj grad eller i nogen grad, at potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring. Dette kan indikere, at der er behov for at fremme brugernes it-kompetencer blandt potentielle brugere, og at der er et behov for at øge kendskabet til e-læring.

Billedet er lidt anderledes med hensyn til blended learning, selvom det i store træk peger i samme retning: Fem ud af syv vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere har interesse for at anvende blended learning. Tre ud af syv vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som blended learning, mens seks ud af syv i høj grad eller i nogen grad vurderer, at potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende blended learning.

4.5.2 Aspekt 2: Læringsmiljøet

Det fremgår af den følgende tabel, at tre ud af de fire institutioner, der i 2018 udbød FVU som e-læring, vurderer, at læringsmiljøet i høj grad eller i nogen grad understøtter deltagernes konkrete pædagogiske behov. Syv ud af otte vurderer det tilsvarende i forhold til blended learning. Det er nogenlunde samme niveau som i 2011.

TABEL 4.8

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af læringsmiljøet omkring e-læring og blended learning på FVU

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/ eller blen-ded lear-ning*	E-læring	Blended learning
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning af-spejler behov blandt kursisterne (N = 18, 4 og 8)**	89 %	75 %	88 %
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning tek-nisk set er pålideligt og fungerer efter hensigten (N = 18, 4 og 8)	95 %	75 %	100 %
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning er hensigtsmæssigt koblet sammen med institutionens tekniske sy-stemer (N = 18, 4 og 8)	77 %	100 %	88 %
… institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter til brug af e-læring og/eller blended learning (N = 18, 4 og 8)	90 %	100 %	76 %
… læringsmiljøet på baggrund af deres samlede erfaringer med e-læring og/eller blended learning er af høj kvalitet (N = 4 og 8)	-	100 %	63 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.
** I 2018 blev der spurgt, om "læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning understøtter deltagernes kon-krete pædagogiske behov".

Alle eller mindst tre ud af fire vurderede i 2018 med hensyn til både e-læring og blended learning, at læringsmiljøet teknisk set er pålideligt og fungerer efter hensigten, at læringsmiljøet er hensigts-mæssigt koblet sammen med institutionens tekniske systemer, og at institutionen har tilstrække-lige tekniske faciliteter til brug af e-læring og/eller blended learning. Også det er nogenlunde på samme niveau som i 2011.

Spørgsmålet om, hvorvidt læringsmiljøet på baggrund af de samlede erfaringer med e-læring og/eller blended learning er af høj kvalitet, er kun blevet stillet i 2018. Tallene viser, at alle fire ud-bydere af FVU som e-læring vurderer, at dette i høj grad eller i nogen grad er tilfældet, mens dette kun gælder for fem ud af de otte med hensyn til blended learning.

Tabellen nedenfor viser FVU-udbydernes vurderinger af interaktion og involvering i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 4.9

Institutionsvurderinger af FVU som e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning med hensyn til interaktion og involvering

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… deltagerne er mere overladt til sig selv (N = 4 og 7)	0 %	0 %
… det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes (N = 4 og 7)	75 %	43 %
… det er vanskeligere at involvere deltagerne (N = 4 og 7)	25 %	29 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tre ud af fire udbydere af FVU som e-læring og tre ud af syv udbydere af FVU som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. En ud af fire udbydere af FVU som e-læring og to ud af syv udbydere af FVU som blended learning vurderer i høj eller nogen grad, at det er vanskeligere at involvere deltagerne. Ingen af udbyderne af FVU som e-læring eller blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at deltagerne er mere overladt til sig selv sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

4.5.3 Aspekt 3: Tidsforbrug, kommunikation og samarbejde

Alle fire respondenter fra institutioner, der udbyder FVU som e-læring, og seks ud af syv respondenter fra institutioner, der udbyder FVU som blended learning, vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad er en god kommunikation og et godt samarbejde imellem underviserne i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning. Der er en tilsvarende positiv vurdering i forhold til kommunikation og samarbejde mellem undervisere og deltagere i forbindelse med både e-læring og blended learning.

Tabellen nedenfor viser tidsforbruget i forbindelse med FVU udbudt som e-læring og blended learning sammenlignet med FVU udbudt som tilstedeværelsesundervisning i forhold til en række forskellige opgaver.

TABEL 4.10

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af tidsforbruget i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning på FVU

	E-læring			Blended learning		
	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere
Den tid, underviserne bruger på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål (N = 4 og 7)	0 %	75 %	25 %	0 %	29 %	71 %
Den tid, underviserne bruger på planlægning af undervisningsforløb (N = 4 og 7)	25 %	50 %	25 %	0 %	29 %	71 %

	E-læring			Blended learning		
	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere
Den tid, underviserne bruger på udvikling af undervisningsmaterialet (N = 4 og 7)	0 %	75 %	25 %	0 %	29 %	71 %
Den tid, underviserne bruger på møder (N = 4 og 7)	0 %	75 %	25 %	0 %	43 %	57 %
Den tid, underviserne bruger på alle tekniske, ikke-pædagogiske opgaver (N = 4 og 7)	0 %	0 %	100 %	0 %	14 %	86 %
Den tid, underviserne bruger på dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne (N = 4 og 7)	25 %	25 %	50 %	14 %	57 %	29 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Alle fire udbydere af FVU som e-læring og seks ud af syv udbydere af FVU som blended learning svarer, at den tid, underviserne bruger på alle tekniske, ikke-pædagogiske opgaver, fylder mere i forbindelse med e-læring hhv. blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

Med hensyn til den tid, underviserne bruger på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål, planlægge undervisningsforløb, udvikle undervisningsmateriale og holde møder, vurderer to til tre ud af fire respondenter i forbindelse med e-læring den som *uændret*. I forhold til blended learning vurderer fire til seks ud af syv respondenter disse opgaver som *mere* tidskrævende.

Med hensyn til den tid, underviserne bruger på dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne, vurderes denne som uændret af fire ud af syv udbydere af FVU som blended learning, mens to ud af fire udbydere af FVU som e-læring vurderer, at der bruges mere tid i forbindelse med e-læring.

Det fremstår som et tydeligt resultat, at respondenterne generelt finder, at tidsforbruget enten er større eller lige så stort som i forbindelse med tilstedeværelsesundervisning.

4.5.4 Aspekt 4: Evaluering af læring og undervisning

Den følgende tabel viser respondenternes vurderinger af, i hvilken grad praksis har ændret sig i forbindelse med evaluering af læring og undervisning, når man sammenligner e-læring og blended learning med tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 4.11

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af evaluering af læring og undervisning på FVU som e-læring og blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… der anvendes nye former for evaluering af undervisning og læreproces (N = 17, 4 og 7)	71 %	50 %	71 %
… der anvendes nye prøve- og eksamensformer (N = 17, 4 og 7)	24 %	25 %	43 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

Der synes at være en tendens til, at en større andel af udbyderne af FVU som blended learning end af udbyderne af FVU som e-læring anvender nye former for evaluering af undervisning og læreproces samt nye prøve- og eksamensformer. De to spørgsmål blev også blev stillet i 2011, men der kan ikke konstateres nogen tydelig udvikling.

TABEL 4.12

Hvordan e-læring og blended learning i 2018 adskiller sig fra tilstedeværelsesundervisning på FVU

	E-læring			Blended learning		
	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere/større/bedre	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere/større/bedre
Anvendelsen af test (N = 4 og 7)	0 %	25 %	75 %	0 %	43 %	57 %
Bevidstheden om egen læring blandt deltagerne (N = 4 og 7)	0 %	25 %	75 %	14 %	71 %	0 %
Undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte (N = 4 og 7)	0 %	50 %	50 %	0 %	86 %	14 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Svarene peger på, at test anvendes i større omfang i forbindelse med både e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

To til tre ud af fire udbydere af FVU som e-læring vurderer, at deltagernes bevidsthed om egen læring og tilfredshed med undervisningen er større i forbindelse med e-læring, mens respondenterne i højere grad vurderer dette som uændret i forbindelse med blended learning.

Det samme gør sig gældende med vurderingen af undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte, hvor to ud af fire udbydere af FVU som e-læring og seks ud af syv udbydere af FVU som blended learning vurderer, at den er uændret. To ud af fire respondenter vurderer, at undervisernes muligheder for at vurdere deltagernes læringsudbytte er blevet bedre med e-læring.

Respondenterne er desuden blevet spurgt, om de oplever et særligt behov for at kunne teste/afprøve deltagernes læringsudbytte i forbindelse med e-læring og blended learning. Her svarer tre ud af fire "I nogen grad" med hensyn til e-læring, mens seks ud af syv svarer "I nogen grad" med hensyn til blended learning. Ingen svarer "I høj grad" eller "I mindre grad".

Endelig har to ud af de fire udbydere af FVU som e-læring selv udviklet test eller anden afprøvning af deltagernes læringsudbytte, mens det samme gælder fem ud af syv udbydere af FVU som blended learning.

4.5.5 Aspekt 5: Fleksibilitet i forbindelse med undervisning og læring

Samlet set vurderer tre ud af fire udbydere af FVU som e-læring og seks ud af syv udbydere af FVU som blended learning, at fleksibiliteten for deltagerne er større end i forbindelse med tilsvarende kurser udbudt som tilstedeværelsesundervisning. Tabellen nedenfor uddyber, hvordan respondenterne vurderer forskellige aspekter med hensyn til fleksibilitet.

TABEL 4.13

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af, hvordan forskellige former for fleksibilitet er i forbindelse med tilrettelæggelse som e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning på FVU

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter (N = 16, 4 og 7)	88 %	100 %	71 %
… deltagerne er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted (N = 17, 4 og 7)	77 %	100 %	72 %
… deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder (N = 17, 4 og 7)	59 %	75 %	57 %
… deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces (N = 17, 4 og 7)	35 %	100 %	57 %
… deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse (N = 16, 4 og 7)	19 %	25 %	14 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

Mindst tre ud af fire udbydere af FVU som e-læring vurderer, at det har styrket fleksibiliteten med hensyn til, om deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter, geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted, og deltagernes afhængighed af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder. Desuden vurderer alle fire udbydere af FVU som e-læring, at deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces. Det er dog kun en ud af fire, der vurderer, at deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse i forbindelse med e-læring.

Fleksibiliteten vurderes at være blevet påvirket lidt mindre – men dog positivt – i forbindelse med blended learning end med e-læring.

Respondenterne er desuden blevet bedt om at foretage en samlet vurdering af, om fleksibiliteten for deltagerne i forbindelse med e-læring hhv. blended learning er større end i forbindelse med tilsvarende kurser udbudt som tilstedeværelsesundervisning. Her vurderer tre ud af fire udbydere af FVU som e-læring og seks ud af syv udbydere af FVU som blended learning, at fleksibiliteten for deltagerne er større end i forbindelse med tilsvarende kurser udbudt som tilstedeværelsesundervisning.

4.5.6 Aspekt 6: Støtte til deltagere og personale

Samlet set vurderer alle fire udbydere af FVU som e-læring og fem ud af syv udbydere af FVU som blended learning, at der på deres institution er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med e-læring hhv. blended learning. Dette er foldet nærmere ud i tabellen nedenfor.

TABEL 4.14

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af, hvorvidt deltagerne og underviserne får støtte i forbindelse med brug af e-læring og blended learning på FVU

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionen giver …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring (N = 4)	Blended learning (N = 7)
… teknisk og administrativ støtte til deltagerne med hensyn til e-læring hhv. blended learning (N = 4 og 7)	-	100 %	86 %
… teknisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 7)	-	100 %	71 %
… it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 7)	-	100 %	86 %
… støtte til kursisterne i forhold til brug af e-læring og/eller blended learning, herunder fx teknisk og administrativ støtte (N = 17)	71 %	-	-
… støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning, herunder støtte til det informations- og kommunikationstekniske (N = 17)	88 %	-	-

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

Tabellen viser, at alle fire udbydere af FVU som e-læring i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionen giver teknisk og administrativ støtte til *deltagerne* med hensyn til e-læring, og at der ydes teknisk og it-didaktisk støtte til *undervisere*, der bruger e-læring. Med hensyn til blended learning er det fem til seks ud af syv udbydere af FVU som blended learning, der vurderer det tilsvarende. Selvom spørgsmålene ikke er identiske, synes der overordnet set at være tale om nogenlunde samme niveau i disse vurderinger i 2018, når vi sammenligner med 2011.

4.5.7 Aspekt 7: Kompetenceudvikling af underviserne

Aspektet er blevet belyst gennem tre spørgsmål, der handler om, hvorvidt institutionen har mål for kompetenceudviklingen, hvorvidt der er behov for kompetenceudvikling, samt hvorvidt underviserne deltager i kompetenceudvikling.

TABEL 4.15

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af kompetencer og kompetenceudvikling på FVU

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til e-læring og/eller blended learning (N = 19, 4 og 7)	58 %	50 %	57 %
… institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring og/eller blended learning (N = 19, 4 og 7)	69 %	75 %	86 %
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring og/eller blended learning (N = 19, 4 og 7)	74 %	75 %	86 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

Tabellen viser, at to ud af fire udbydere af FVU som e-læring i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til e-læring. Tabellen viser desuden, at tre ud af fire i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring, og at der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring.

Med hensyn til blended learning er billedet nogenlunde det samme: Fire ud af syv udbydere af FVU som blended learning vurderer, at institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til blended learning. Seks ud af syv vurderer desuden i høj grad eller i nogen grad, at institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med blended learning, og at der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring.

Med hensyn til alle tre spørgsmål er der tale om nogenlunde samme niveau ifølge vurderingerne i 2018 som i 2011.

4.5.8 Aspekt 8: Vision og strategi

Alle fire udbydere af FVU som e-læring og alle syv udbydere af FVU som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at e-læring hhv. blended learning indgår i institutionens strategi. Tre ud af fire udbydere af FVU som e-læring og fire ud af fem udbydere af FVU som blended learning vurderer desuden, at strategien i høj grad eller i nogen grad har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring og/eller blended learning.

TABEL 4.16

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af vision og strategi på FVU

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… e-læring og/eller blended learning indgår i institutionens strategi for FVU (N = 4 og 7)	-	100 %	100 %
… digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 5)	-	75 %	80 %
… strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 5)	-	75 %	80 %
… institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 7)	-	50 %	71 %
… institutionen følger en samlet strategi for brug af e-læring og/eller blended learning (N = 17)	59 %	-	-
… institutionen følger en strategi for e-læring og/eller blended learning, som har fokus på kvalitetssikring af e-læring og/eller blended learning (N = 14)	78 %	-	-

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

To ud af de fire udbydere af FVU som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring, mens tre ud af fire vurderer, at digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af e-læring. Disse vurderinger er på samme niveau med hensyn til blended learning.

Både i 2011 og i 2018 synes der at være fokus på kvalitetssikring i FVU-udbydernes strategier for digitalisering i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning.

4.5.9 Aspekt 9: Organisation og ledelse

Aspektet om organisation og ledelse er belyst gennem spørgsmål om interessen for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne og i ledelsen og gennem spørgsmål om ansvarsfordeling og sammenhængen med den øvrige undervisning på institutionen.

TABEL 4.17

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af interessen for at prioritere FVU som e-læring og/eller blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… der er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt ledelsen (N = 22 og 23)	75 %	75 %
… der er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne (N = 22 og 23)	41 %	65 %
… der er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og/eller blended learning og institutionens øvrige undervisning (N = 4 og 7)*	75 %	72 %
… der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 7)*	75 %	86 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmål markeret med * er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tallene peger på, at der er større interesse i ledelserne end blandt medarbejderne for at prioritere e-læring, mens interessen er nogenlunde den samme, når det kommer til blended learning.

Blandt de fire udbydere af FVU som e-læring er der tre, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring, og at der er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og institutionens øvrige undervisning. Nogenlunde det samme billede tegner sig blandt udbydere af FVU som blended learning.

5 Almen voksenuddannelse

Dette kapitel handler om erfaringer med digitale læringsplatforme, e-læring og blended learning samt vurderinger af behovet for afdækning af digital parathed blandt udbydere af almen voksenuddannelse (avu).

Kapitlet bygger på surveydata fra i alt 18 respondenter, hvor institutionsrepræsentanterne har beskrevet og vurderet institutionens praksis i forhold til de fire ovennævnte temaer. Nogle af spørgsmålene, fx vedrørende brug af digitale læringsplatforme, er stillet til alle, mens spørgsmål vedrørende erfaringer med e-læring og blended learning kun er stillet til de respondenter, der har udbudt avu som e-læring eller blended learning.

Der er i alt 7 respondenter, som svarer, at de udbyder avu som e-læring[6], og 11 respondenter, som svarer, at de udbyder avu som blended learning. På baggrund af det relativt lille antal udbydere af avu som hhv. e-læring og blended learning har vi valgt at bruge procenttal i tabellerne, men absolutte tal i teksten der, hvor antallet af respondenter er på 12 eller derunder, for at tydeliggøre datagrundlaget for analysen.

Da det ikke er alle udbydere af avu som hhv. e-læring og blended learning, der har svaret på alle spørgsmål, er der tabeller, hvor antallet af respondenter er mindre end antallet af udbydere af avu som hhv. e-læring og blended learning.

Man skal desuden være opmærksom på, at der kan være stor forskel på udbyderne. Som det fremgår af boksen nedenfor, er der en lille andel af respondenterne, der ikke repræsenterer et VUC, som er de typiske udbydere af avu.

6 Efter Undervisningsministeriets opfattelse burde dette ikke kunne lade sig gøre, fordi det ikke er i overensstemmelse med avu-bekendtgørelsens § 13, der siger at maksimalt 80 % af undervisningen må være tilrettelagt virtuelt.

Oversigt over 18 udbydere af avu, som har bidraget med surveydata

15 VUC'er

- Herning HF & VUC
- HF & VUC FYN
- Kolding HF & VUC
- Randers HF & VUC
- TH. LANGS HF & VUC
- Thy-Mors HF & VUC
- VoksenUddannelsescenter Frederiksberg
- VUC Djursland
- VUC Holstebro-Lemvig-Struer
- VUC Roskilde
- VUC Storstrøm
- VUC Syd
- VUC Vest
- VUC Vestsjælland Syd

3 andre typer udbydere

- Zealand Business College
- UddannelsesCenter Ringkøbing Skjern
- IBC – International Business College

5.1 Udbredelse af e-læring og blended learning

Af de 18 udbydere af avu, er der 7, som svarer, at de udbyder avu som e-læring, og 11, som svarer, at de udbyder avu som blended learning. Hvis vi alene ser på udbredelsen af avu som e-læring *på VUC'erne* blandt respondenterne, er der sket en stigning i antal udbydere fra fem i 2011 til syv i 2018. Med hensyn til blended learning er udbredelsen af avu som blended learning på VUC'erne steget fra tre i 2011 til ni i 2018.

Tabellen nedenfor viser, hvilke avu-fag der er gennemført som hhv. e-læring og blended learning.

TABEL 5.1

Oversigt over fag, hvor der er gennemført e-læring eller blended learning

E-læring		Blended learning	
Fag	Antal udbydere, der har gennemført faget som e-læring	Fag	Antal udbydere, der har gennemført faget som blended learning
Dansk	3	Matematik	9
Engelsk	3	Engelsk	8
Matematik	3	Dansk	7
Samfundsfag	3	Naturvidenskab	6
Tysk	3	Samfundsfag	5
Dansk som andetsprog	2	Dansk som andetsprog	4
Historie	2	Historie	2
Naturvidenskab	2	Tysk	1
Psykologi	2	Formidling	1
Fransk	1	Latin	1
Billedkunst	1	Samarbejde og kommunikation	1
Grundlæggende it	1		

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Som det fremgår af tabellen, er der samlet set gennemført forløb som hhv. e-læring og blended learning på 12 og 11 forskellige avu-fag. I forhold til e-læring er der en række fag, der er gennemført af tre ud af ni udbydere af avu som e-læring. I forhold til blended learning er det særligt matematik, engelsk og dansk, hvor der er flest udbydere, der har udbudt blended learning.

Endelig er der tre udbydere af avu, der arbejder på at kunne tilbyde avu som e-læring, og tre udbydere af avu, der arbejder på at kunne tilbyde avu som blended learning. Dette kunne indikere, at antallet af institutioner, der udbyder avu som e-læring hhv. blended learning, er stigende.

5.2 Institutionernes digitale parathed

Avu-udbydernes digitale parathed er blevet belyst gennem to spørgsmål, der fremgår af den følgende tabel.

TABEL 5.2

Afdækning af digital parathed

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
I hvilken grad har I på avu arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed? (N = 16)	13 %	69 %	13 %	6 %	0 %	100 %
I hvilket omfang mangler I på avu redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes? (N = 16)	0 %	69 %	25 %	6 %	0 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

82 % svarer, at de i høj grad eller i nogen grad på avu har arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed. Samtidig svarer 69 %, at de i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de på avu mangler redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes. Tallene siger ikke noget om, hvordan man har arbejdet systematisk med at afdække digital parathed, ligesom resultatet ikke siger noget om, hvilke typer redskaber udbyderne kunne have brug for til systematisk at afklare den digitale parathed.

5.3 Brug af digitale læringsplatforme

Alle 18 udbydere af avu angiver, at de gør brug af digitale læringsplatforme. Alle de udbydere af avu, der svarer, at de bruger digitale læringsplatforme, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at det styrker undervisningen.

Tabellen nedenfor viser en oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne. Som det fremgår af tabellen nedenfor, er Ludus den mest anvendte læringsplatform på avu, og der er flere udbydere, der gør brug af mere end en læringsplatform. 22 % (svarende til 4 ud af 18) af de udbydere, der gør brug af digitale læringsplatforme, svarer, at de gør brug af OneNote. Tre ud af fire af disse gør dog også brug af mindst én af digitale læringsplatformene Moodle, Itslearning, Ludus eller Fronter.

Bemærk, at oversigten alene er baseret på respondenternes besvarelser. For at sikre det mest retvisende billede af institutionernes praksis, har vi valgt at tage udgangspunkt i respondenternes egne vurderinger, fremfor at opgøre brugen af digitale læringsplatforme på baggrund af en prædefineret liste af platforme. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har således ikke taget stilling til de enkelte platformes kvalitet eller egnethed som læringsplatforme.

TABEL 5.3

Oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne af avu

Digital læringsplatform	Antal udbydere, der bruger den pågældende digitale læringsplatform	Andel af de 18 udbydere, der anvender den digitale læringsplatform
Ludus	9	50 %
OneNote	4	22 %
Moodle	3	17 %
Sharepoint	2	11 %
Fronter	2	11 %
Canvas	2	11 %
Google Apps for Education	2	11 %
Itslearning	1	6 %
iBooks/MeeBooks	1	6 %
Praxis online	1	6 %
Lectio	1	6 %
Samlet	29	161 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bortset fra Ludus, Moodle, Itslearning og Fronter er de øvrige navne oplyst af respondenterne. Bemærk, at andelene summer op til mere end 100 %, fordi nogle udbydere anvender mere end én platform.

Nedenfor ser vi nærmere på vurderingerne af arbejdet med de digitale platforme i forhold til tre aspekter: 1) støtte til undervisere og deltagere, 2) kompetenceudvikling samt 3) strategi og ledelse.

5.3.1 Støtte til undervisere og deltagere

Stort set alle avu-udbydere, der anvender digitale læringsplatforme, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der på deres institutioner ydes tilstrækkelig støtte til undervisere og deltagere, og at der er tilstrækkelige tekniske faciliteter i forbindelse med brugen af digitale læringsplatforme. 2 ud af 16 respondenter vurderer dog kun i mindre grad, at institutionen yder it-didaktisk støtte til undervisere på avu, der bruger digitale læringsplatforme.

TABEL 5.4

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af avu benytter, med henblik på tekniske faciliteter og støtte til personale og deltagere

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter (herunder både hardware/software såvel som teknisk support)? (N = 16)	63 %	38 %	0 %	0 %	0 %	100 %
… der på jeres institution på avu er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med digitale læringsplatforme? (N = 16)	56 %	44 %	0 %	0 %	0 %	100 %
… institutionen yder it-didaktisk støtte til undervisere på avu, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 16)	38 %	50 %	13 %	0 %	0 %	100 %
… institutionen yder teknisk støtte til undervisere på avu, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 16)	63 %	38 %	0 %	0 %	0 %	100 %
… institutionen giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne på avu med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 16)	50 %	50 %	0 %	0 %	0 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

5.3.2 Kompetenceudvikling

Kompetenceudvikling på avu i forhold til de digitale læringsplatforme er undersøgt i forhold til tre aspekter: hvorvidt der foregår kompetenceudvikling af underviserne med hensyn til digitale læringsplatforme, om underviserne er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme, og om der er formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling med hensyn til digitale læringsplatforme.

TABEL 5.5

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af kompetenceudvikling med henblik på brug af de digitale platforme på avu

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne på avu med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 16)	38 %	56 %	6 %	0 %	0 %	100 %
… institutionens undervisere på avu er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 16)	44 %	50 %	6 %	0 %	0 %	100 %
… I har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling på avu med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme? (N = 15)	40 %	27 %	27 %	7 %	0 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

Igen er vurderingerne overvejende positive: 94 % svarer, at der i høj grad eller i nogen grad foregår kompetenceudvikling af underviserne på avu med hensyn til digitale læringsplatforme, og at institutionens undervisere på avu i høj grad eller i nogen grad er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme. 77 % vurderer desuden i høj grad eller i nogen grad, at de har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling på avu med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme.

5.3.3 Strategi og ledelse

Tabellen nedenfor viser, at der er stor interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på avu både i ledelser og blandt medarbejdere, idet alle respondenter vurderer, at dette i høj grad eller i nogen grad er tilfældet. 93 % af respondenterne vurderer desuden i høj grad eller i nogen grad, at der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme, mens 80 % i høj grad eller i nogen grad vurderer, at strategien på baggrund af deres samlede erfaringer på avu har bidraget positivt til at understøtte deres arbejde med digitale læringsplatforme. Endelig vurderer 69 % i høj grad eller i nogen grad, at institutionen følger en digitaliseringsstrategi for avu, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme, mens 60 % i høj grad eller i nogen grad vurderer, at digitaliseringsstrategien på avu har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme.

TABEL 5.6

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af avu benytter, med hensyn til strategi og ledelse

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på avu i ledelsen? (N = 16)	81 %	19 %	0 %	0 %	0 %	100 %
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på avu blandt medarbejderne? (N = 16)	50 %	50 %	0 %	0 %	0 %	100 %
… jeres institution følger en digitaliseringsstrategi for avu, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme? (N = 16)	19 %	50 %	25 %	6 %	0 %	100 %
… der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme på avu? (N = 15)*	53 %	40 %	7 %	0 %	0 %	100 %
… strategien på baggrund af jeres samlede erfaringer på avu har bidraget positivt til at understøtte jeres arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 15)**	40 %	40 %	7 %	7 %	7 %	100 %
… digitaliseringsstrategien på avu har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme? (N = 15)**	40 %	20 %	33 %	0 %	7 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene markeret med * er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme. Spørgsmål markeret med ** er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme, og at de i høj grad, i nogen grad eller i mindre grad følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme.

5.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning

Uanset de forskellige fordele og ulemper, der kan være ved forskellige tilrettelæggelsesformer, er det i sidste ende deltagernes læringsudbytte, der er det afgørende. I den følgende tabel har respondenterne vurderet deltagernes læringsudbytte i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med avu som tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 5.7

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af deltagernes læringsudbytte i forbindelse med avu som e-læring og/eller blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning

	Meget mindre	Lidt mindre	Uændret	Lidt mere	Meget mere	Ved ikke	Total
E-læring (N = 4)	50 %	0 %	25 %	25 %	0 %	0 %	100 %
Blended learning (N = 9)	0 %	56 %	33 %	11 %	0 %	0 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

To af de fire udbydere af avu som e-læring vurderer, at deltagernes læringsudbytte er meget mindre sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, mens de to andre vurderer, at det er hhv. uændret og lidt større. Med hensyn til blended learning vurderer fem ud af ni udbydere, at deltagernes læringsudbytte er lidt mindre sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, tre vurderer, at det er uændret, og én vurderer, at det er lidt større.

Respondenterne er derudover blevet bedt om at vurdere deltagernes tilfredshed med undervisningen i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. Institutionernes vurderinger peger på, at deltagernes tilfredshed overordnet set er uændret i forhold til både e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning: To ud af tre udbydere af avu som e-læring og syv ud af ni udbydere af avu som blended learning vurderer, at deltagernes tilfredshed er uændret.

5.5 Vurdering af kvalitetsaspekter

I det følgende ser vi nærmere på den praksis, der er omkring avu udbudt som e-læring og blended learning, med særligt henblik på ni udvalgte kvalitetsaspekter, det vil sige forhold, der har betydning for kvaliteten af den undervisning, som finder sted.

Vi sammenligner resultaterne med resultaterne af undersøgelsen fra 2011 i de tilfælde, hvor der foreligger resultater fra undersøgelsen i 2011. Men det er vigtigt at være opmærksom på en række forbehold, der gør, at resultaterne fra undersøgelsen i 2011 især fungerer som en indikator for, hvordan institutionerne i 2011 vurderede praksis i forbindelse med brugen af e-læring og blended learning:

- Der er variation med hensyn til, hvilke spørgsmål respondenterne har vurderet i hhv. 2011 og 2018. Der er således ikke et sammenligningsgrundlag i forhold til alle spørgsmål.

- Resultaterne fra undersøgelsen i 2011 gælder de samlede vurderinger fra udbydere af almen VEU på VUC, det vil sige både FVU, avu og HF-enkeltfag, mens der i forbindelse med undersøgelsen i 2018 er tale om vurderinger i forhold til de enkelte uddannelser.
- I 2011 var det kun udbydere af almen VEU på VUC'er, der deltog i spørgeskemaundersøgelsen, mens det i 2018 er alle udbydere af avu, herunder også erhvervsskoler.
- Respondenterne har i 2011 foretaget vurderinger samlet i forhold til både e-læring og blended learning, mens respondenterne i 2018 har foretaget vurderinger særskilt i forhold til hhv. e-læring og blended learning.

Bemærk desuden, at der i 2018 kun er tale om et relativt lille antal respondenter, der har erfaringer med avu udbudt som e-læring eller blended learning, hvilket kan have konsekvenser for, hvad der kan udledes af vurderingerne.

5.5.1 Aspekt 1: Målgruppen og aftagerbehov

Tre ud af de fire institutioner, der i 2018 udbød avu som e-læring, vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes behov, mens to ud af tre vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer virksomhedernes behov. Med hensyn til blended learning er det seks ud af de otte institutioner, der i 2018 udbød avu som blended learning, der vurderer, at blended learning i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes behov, mens syv ud af ni vurderer, at blended learning i høj grad eller i nogen grad imødekommer virksomhedernes behov.

TABEL 5.8

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af målgruppens kendskab, interesse og it-færdigheder på avu

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at potentielle brugere …	E-læring	Blended learning
… har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 9)	75 %	33 %
… har interesse for at anvende e-læring/blended learning (N = 3 og 9)	67 %	67 %
… mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring/blended learning (N = 3 og 9)	67 %	67 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tre ud af fire institutioner, der i 2018 udbød avu som e-læring, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring, mens to ud af tre i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de potentielle brugere har interesse for at anvende e-læring. Desuden vurderer to ud af tre udbydere af avu som e-læring i høj grad eller i nogen grad, at potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring.

Billedet er lidt anderledes med hensyn til blended learning, selvom det i store træk peger i samme retning: Seks ud af ni vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere har interesse for at anvende blended learning, og at potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende blended learning. Det er derimod kun tre ud af ni, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de potentielle brugere har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som blended learning.

5.5.2 Aspekt 2: Læringsmiljøet

Det fremgår af den følgende tabel, at fire ud af fem institutioner, der i 2018 udbød avu som e-læring, vurderer, at læringsmiljøet i høj grad eller i nogen grad understøtter deltagernes konkrete pædagogiske behov. Ni ud af ti vurderer det tilsvarende i forhold til blended learning. Det er nogenlunde samme niveau som i 2011.

TABEL 5.9

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af læringsmiljøet omkring e-læring og blended learning på avu

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning afspejler konkrete pædagogiske behov blandt kursisterne (N = 18, 5 og 10)**	89 %	80 %	90 %
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning teknisk set er pålideligt og fungerer efter hensigten (N = 18, 4 og 10)	95 %	75 %	90 %
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning er hensigtsmæssigt koblet sammen med institutionens tekniske systemer (N = 18, 4 og 9)	77 %	100 %	100 %
… institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter til brug af e-læring og/eller blended learning (N = 18, 4 og 9)	90 %	100 %	100 %
… læringsmiljøet på baggrund af deres samlede erfaringer med e-læring og/eller blended learning er af høj kvalitet (N = 4 og 9)	-	100 %	100 %

Kilde: EVA 2011 og spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag. ** I 2018 blev der spurgt, om "læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning understøtter deltagernes konkrete pædagogiske behov".

Tre ud af fire institutioner, der i 2018 udbød avu som e-læring, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at læringsmiljøet teknisk set er pålideligt og fungerer efter hensigten. Det tilsvarende gør sig gældende for ni ud af ti institutioner, der i 2018 udbød avu som blended learning. Alle udbydere af avu som e-læring og blended learning vurderer endvidere, at læringsmiljøet er hensigtsmæssigt koblet sammen med institutionens tekniske systemer, og at institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter til brug af e-læring og/eller blended learning. Også det er nogenlunde samme niveau som i 2011.

Spørgsmålet om, hvorvidt læringsmiljøet på baggrund af de samlede erfaringer med e-læring og/eller blended learning er af høj kvalitet, er kun blevet stillet i 2018. Tallene viser, at alle udbydere af avu som e-læring eller blended learning vurderer, at dette i høj grad eller i nogen grad er tilfældet.

Tabellen nedenfor viser avu-udbydernes vurderinger af interaktion og involvering i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 5.10

Institutionsvurderinger af interaktion og involvering

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes (N = 4 og 9)	100 %	78 %
… deltagerne er mere overladt til sig selv (N = 4 og 9)	50 %	56 %
… det er vanskeligere at involvere deltagerne (N = 4 og 9)	50 %	67 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Alle udbydere af avu som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes, mens det tilsvarende vurderes af syv ud af ni udbydere af avu som blended learning. Derudover vurderer to ud af fire udbydere af avu som e-læring og fem til seks ud af ni udbydere af avu som blended learning i høj grad eller i nogen grad, at deltagerne er mere overladt til sig selv, og at det er vanskeligere at involvere deltagerne i forbindelse med e-læring og/eller blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

5.5.3 Aspekt 3: Tidsforbrug, kommunikation og samarbejde

Tre ud af fire udbydere af avu som e-læring og otte ud af ni udbydere af avu som blended learning vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad er en god kommunikation og et godt samarbejde mellem underviserne i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning. To ud af tre udbydere af avu som e-læring og otte ud af ni udbydere af avu som blended learning vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad er en god kommunikation og et godt samarbejde mellem undervisere og deltagere i forbindelse med e-læring hhv. blended learning.

Tabellen nedenfor viser respondenternes vurdering af tidsforbruget i forbindelse med avu udbudt som e-læring og blended learning sammenlignet med avu udbudt som tilstedeværelsesundervisning i forhold til en række forskellige opgaver.

TABEL 5.11

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af tidsforbruget i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning på avu

	E-læring			Blended learning		
	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere
Den tid, underviserne bruger på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål (N = 5 og 9)	20 %	40 %	40 %	55 %	22 %	22 %
Den tid, underviserne bruger på planlægning af undervisningsforløb (N = 4 og 9)	25 %	50 %	25 %	33 %	33 %	33 %
Den tid, underviserne bruger på udvikling af undervisningsmaterialet (N = 5 og 9)	0 %	40 %	60 %	0 %	22 %	77 %
Den tid, underviserne bruger på møder (N = 5 og 9)	20 %	40 %	40 %	22 %	56 %	22 %
Den tid, underviserne bruger på alle tekniske, ikke-pædagogiske opgaver (N = 5 og 9)	0 %	20 %	80 %	11 %	11 %	77 %
Den tid, underviserne bruger på dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne (N = 5 og 9)	20 %	0 %	80 %	11 %	0 %	88 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

I forbindelse med e-læring sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning vurderer to til tre ud af fem respondenter, at underviserne bruger *mere tid* på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål, udvikle undervisningsmateriale og holde møder. Fire ud af fem vurderer endvidere, at underviserne bruger *mere tid* på tekniske, ikke-pædagogiske opgaver samt dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne.

I forbindelse med blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning vurderer fem ud af ni respondenter, at underviserne bruger *mindre tid* på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål, og at den tid, underviserne bruger på møder, er *uændret*. Syv til otte ud af ni respondenter vurderer, at underviserne bruger *mere tid* på udvikling af undervisningsmaterialet, tekniske, ikke-pædagogiske opgaver samt dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne i forbindelse med blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

Det fremstår som et tydeligt resultat, at respondenterne generelt finder, at tidsforbruget enten er større eller lige så stort, når de sammenligner e-læring og/eller blended learning med tilstedeværelsesundervisning.

5.5.4 Aspekt 4: Evaluering af læring og undervisning

Den følgende tabel viser respondenternes vurderinger af, i hvilken grad praksis har ændret sig i forbindelse med evaluering af læring og undervisning, når man sammenligner e-læring og blended learning med tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 5.12

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af evaluering af læring og undervisning på avu som e-læring og blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… der anvendes nye evalueringsformer i forbindelse med evaluering af undervisning og læreproces (N = 17, 4 og 9)	71 %	50 %	67 %
… der anvendes nye prøve- og eksamensformer (N = 17, 4 og 9)	24 %	0 %	0 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

To ud af fire institutioner, der i 2018 udbød avu som e-læring, og seks ud af ni institutioner, der i 2018 udbød avu som blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der anvendes nye former for evaluering af undervisning og læring. Det tilsvarende tal var nogenlunde det samme i 2011. Ingen institutioner, der i 2018 udbød avu som e-læring eller blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der anvendes nye prøve- og eksamensformer, mens 24 % af institutionerne, der i 2011 udbød e-læring og/eller blended learning, vurderede, at de i høj grad eller i nogen grad gjorde brug af nye prøve- og eksamensformer.

TABEL 5.13

Hvordan e-læring og blended learning i 2018 adskiller sig fra tilstedeværelsesundervisning på avu

	E-læring			Blended learning		
	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere/større/bedre	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere/større/bedre
Anvendelsen af test (N = 3 og 9)	0 %	0 %	66 %	11 %	22 %	55 %
Bevidstheden om egen læring blandt deltagerne … (N = 3 og 9)	0 %	0 %	66 %	11 %	11 %	66 %
Undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte (N = 3 og 9)	0 %	33 %	33 %	11 %	56 %	33 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Svarene peger på, at test især i forhold til e-læring, men også i forhold til blended learning, anvendes i større omfang sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. Det er dog værd at bemærke, at relativt mange respondenter i forhold til e-læring (en ud af tre) har svaret "Ved ikke".

To ud af tre udbydere af avu som e-læring vurderer, at anvendelsen af test og deltagernes bevidsthed om egen læring er blevet større i forbindelse med e-læring. En tilsvarende vurdering gør sig gældende i forhold til blended learning, hvor fem og seks ud af ni vurderer, at hhv. anvendelsen af test og deltagernes bevidsthed om egen læring er blevet større i forbindelse med blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

To ud af tre udbydere af avu som e-læring og syv ud af ni udbydere af avu som blended learning vurderer, at deltagernes tilfredshed med undervisningen er uændret sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

Respondenterne er desuden blevet spurgt, om de oplever et særligt behov for at kunne teste/afprøve deltagernes læringsudbytte i forbindelse med e-læring og blended learning. Her svarer en ud af tre med hensyn til e-læring og tre ud af ni med hensyn til blended learning, at de i høj grad eller i nogen grad oplever dette særlige behov.

Endelig har to ud af de fire udbydere af avu som e-læring selv udviklet test eller anden afprøvning af deltagernes læringsudbytte, mens det samme gælder fire ud af ni med hensyn til blended learning.

5.5.5 Aspekt 5: Fleksibilitet i undervisning og læring

Samlet set vurderer alle fire udbydere af avu som e-læring og otte ud af ni udbydere af avu som blended learning, at fleksibiliteten for deltagerne er større i forbindelse med e-læring og/eller blended learning end i forbindelse med tilsvarende kurser udbudt som tilstedeværelsesundervisning. Tabellen nedenfor uddyber, hvordan respondenterne vurderer forskellige aspekter med hensyn til fleksibilitet.

TABEL 5.14

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af, hvordan forskellige former for fleksibilitet er i forbindelse med tilrettelæggelse som e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning på avu

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter (N = 16, 4 og 9)	88 %	100 %	89 %
… deltagerne er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted (N = 17, 4 og 9)	77 %	100 %	78 %
… deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse (N = 16, 4 og 9)	19 %	100 %	11 %
… deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder (N = 17, 4 og 9)	59 %	50 %	22 %

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces (N = 17, 4 og 9)	35 %	25 %	89 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

Alle fire udbydere af avu som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at det har styrket fleksibiliteten med hensyn til, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter, geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted, samt at deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse.

I forhold til blended learning er der ligeledes den vurdering, at det har styrket fleksibiliteten med hensyn til, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter, og geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted, mens der kun er lille tilslutning (en ud af ni) til, at deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse.

To ud af fire udbydere af avu som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder, mens kun to ud af ni vurderer dette i forhold til blended learning. En ud af fire vurderer i høj grad eller i nogen grad i forhold til e-læring, at deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces, mens otte ud af ni vurderer dette i forhold til blended learning.

5.5.6 Aspekt 6: Støtte til deltagere og personale

Samlet set vurderer alle fire udbydere af avu som e-læring og alle ni udbydere af avu som blended learning, at der på deres institution er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med e-læring hhv. blended learning. Dette er foldet nærmere ud i tabellen nedenfor.

TABEL 5.15

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af, hvorvidt deltagerne og underviserne får støtte i forbindelse med brug af e-læring og blended learning på avu

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… institutionen giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne med hensyn til e-læring hhv. blended learning (N = 4 og 9)	-	100 %	100 %
… institutionen yder teknisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 9)	-	100 %	100 %

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… institution yder it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 9)	-	75 %	77 %
… institutionen giver støtte til kursisterne i forhold til brug af e-læring og/eller blended learning, herunder fx teknisk og administrativ støtte (N = 17)	71 %	-	-
… institutionen yder støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning, herunder støtte til det informations- og kommunikationstekniske (N = 17)	88 %	-	-

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

Tabellen viser, at alle fire udbydere af avu som e-læring og alle ni udbydere af avu som blended learning i høj eller i nogen grad vurderer, at institutionen yder teknisk støtte til underviserne med hensyn til e-læring og/eller blended learning, og at institutionen giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne med hensyn til e-læring hhv. blended learning. Det er en lidt mindre, men stadig en meget stor andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionen yder it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning.

Da spørgsmålene ikke er identiske, og da der i 2011 ikke er skelnet mellem e-læring og blended learning, er det svært at sige noget om udviklingen, men der synes at være tale om nogenlunde samme niveau ifølge disse vurderinger i 2018, når vi sammenligner med 2011.

5.5.7 Aspekt 7: Kompetenceudvikling af underviserne

Aspektet er blevet belyst gennem tre spørgsmål, der handler om, hvorvidt institutionen har mål for kompetenceudviklingen, hvorvidt der er behov for kompetenceudvikling, og hvorvidt underviserne deltager i kompetenceudvikling.

TABEL 5.16

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af kompetencer og kompetenceudvikling på avu

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til e-læring og/eller blended learning (N = 19, 4 og 9)	58 %	75 %	67 %
… institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring og/eller blended learning (N = 19, 4 og 9)	69 %	100 %	100 %

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring og/eller blended learning (N = 19, 4 og 9)	74 %	75 %	77 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

Tabellen viser, at tre ud af fire udbydere af avu som e-læring i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til e-læring, og at der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring. Alle fire udbydere af avu som e-læring vurderer desuden i høj grad eller i nogen grad, at institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring.

Med hensyn til blended learning er billedet nogenlunde det samme: Seks ud af ni vurderer i høj grad eller i nogen grad, at institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til blended learning, mens syv ud af ni i høj grad eller i nogen grad vurderer, at der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til blended learning. Alle ni vurderer, at institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring.

Institutionernes vurderinger af, hvorvidt underviserne er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring og/eller blended learning, viser, at underviserne ifølge institutionerne er bedre rustet i forhold til i 2011, mens der er tale om nogenlunde samme niveau ifølge vurderingerne i 2018 som i 2011 i forhold til de to andre spørgsmål.

5.5.8 Aspekt 8: Vision og strategi

To ud af tre udbydere af avu som e-læring og fem ud af ni udbydere af avu som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at e-læring hhv. blended learning indgår i institutionens strategi. Tre ud af fire udbydere af avu som e-læring og syv ud af ni udbydere af avu som blended learning vurderer desuden, at strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring hhv. blended learning.

TABEL 5.17

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af vision og strategi på avu

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 9)	-	75 %	66 %
… e-læring og/eller blended learning indgår i institutionens strategi for avu (N = 3 og 9)	-	67 %	56 %
… strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 9)	-	75 %	77 %

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 9)	-	50 %	89 %
… institutionen følger en samlet strategi for brug af e-læring og/eller blended learning (N = 17)	59 %	-	-
… institutionen følger en strategi for e-læring og/eller blended learning, som har fokus på kvalitetssikring af e-læring og/eller blended learning (N = 14)	78 %	-	-

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

To ud af fire udbydere af avu som e-læring og otte ud af ni udbydere af avu som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring og/eller blended learning.

Tre ud af fire udbydere af avu som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af e-læring. Det samme vurderes af seks ud af ni udbydere af avu som blended learning.

Både i 2011 og i 2018 synes der at være fokus på kvalitetssikring i strategier for digitalisering i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning.

5.5.9 Aspekt 9: Organisation og ledelse

Aspektet om organisation og ledelse er belyst gennem spørgsmål om interessen for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne og i ledelsen og gennem spørgsmål om ansvarsfordeling og sammenhængen med den øvrige undervisning på institutionen.

TABEL 5.18

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af interessen for at prioritere avu som e-læring og/eller blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 7)*	100 %	100 %
… der er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og/eller blended learning og institutionens øvrige undervisning (N = 4 og 7)*	75 %	88 %
… der er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt ledelsen (N = 22 og 23)	46 %	81 %
… der er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne (N = 22 og 23)	40 %	69 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
Spørgsmål markeret med * er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Alle udbydere af avu som e-læring og blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring og/eller blended learning. Størstedelen af udbydere af avu som e-læring og blended learning vurderer desuden i høj grad eller i nogen grad, at der er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og/eller blended learning og institutionens øvrige undervisning.

Tabellen peger endvidere på en tendens til, at der både blandt ledere og medarbejdere er større interesse for at prioritere blended learning sammenlignet med e-læring: 40 og 46 % af udbyderne af avu som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der hhv. blandt medarbejderne og i ledelsen er interesse for at prioritere e-læring, mens de tilsvarende tal er 69 og 81 % for blended learning.

6 HF-enkeltfag

Dette kapitel handler om erfaringer med digitale læringsplatforme, e-læring og blended learning samt vurderinger af behovet for afdækning af digital parathed blandt udbydere af AMU.

Kapitlet bygger på surveydata fra i alt 15 respondenter, hvor institutionsrepræsentanterne har beskrevet og vurderet institutionens praksis i forhold til de fire ovennævnte temaer. Nogle af spørgsmålene, fx vedrørende brug af digitale læringsplatforme, er stillet til alle, mens spørgsmål vedrørende erfaringer med e-læring og blended learning kun er stillet til de respondenter, der har udbudt HF-enkeltfag som e-læring eller blended learning.

Der er i alt 12 respondenter, som svarer, at de udbyder HF-enkeltfag som e-læring, og 7 respondenter, som svarer, at de udbyder HF-enkeltfag som blended learning. På baggrund af det relativt lille antal udbydere af HF-enkeltfag som hhv. e-læring og blended learning har vi valgt at bruge procenttal i tabellerne, men absolutte tal i teksten der, hvor antallet af respondenter er på 12 eller derunder, for at tydeliggøre datagrundlaget for analysen.

Da det ikke er alle udbydere af HF-enkeltfag som hhv. e-læring og blended learning, der har svaret på alle spørgsmål, er der tabeller, hvor antallet af respondenter er mindre end antallet af udbydere af HF-enkeltfag som hhv. e-læring og blended learning.

Man skal desuden være opmærksom på, at der kan være stor forskel på udbyderne. Som det fremgår af boksen nedenfor, er der en lille andel af respondenterne, der ikke repræsenterer et VUC, som er de typiske udbydere af HF-enkeltfag.

Oversigt over 15 udbydere af HF-enkeltfag, som har bidraget med surveydata

12 VUC'er

- Herning HF & VUC
- HF & VUC FYN
- HF & VUC Nordsjælland
- Randers HF & VUC
- TH. LANGS HF & VUC
- Thy-Mors HF & VUC
- VoksenUddannelsescenter Frederiksberg
- VUC Holstebro-Lemvig-Struer
- VUC Roskilde
- VUC Storstrøm
- VUC Syd
- VUC Vestsjælland Syd

3 andre typer udbydere

- Campus Bornholm
- IBC – International Business College
- Knord

6.1 Udbredelse af e-læring og blended learning

Af de 15 udbydere af HF-enkeltfag er der 12, som svarer, at de udbyder HF-enkeltfag som e-læring, og 7, som svarer, at de udbyder HF-enkeltfag som blended learning. Hvis vi alene ser på udbredelsen af HF-enkeltfag som e-læring *på VUC'erne* blandt respondenterne, er der sket en stigning i antal udbydere fra fem i 2011 til ti i 2018. Med hensyn til blended learning er udbredelsen af HF-enkeltfag som blended learning på VUC'erne nogenlunde uændret, idet der var otte udbydere i 2011 og syv i 2018.

En ud af ni institutioner, der ikke udbyder HF-enkeltfag som blended learning, angiver, at de arbejder på at kunne tilbyde HF-enkeltfag som blended learning, mens ingen af de tre, der ikke udbyder HF-enkeltfag som e-læring, angiver, at de arbejder på det.

Tabellen nedenfor viser, hvilke fag på HF-enkeltfag der er gennemført som hhv. e-læring og blended learning.

TABEL 6.1

Oversigt over fag, hvor der er gennemført e-læring eller blended learning

E-læring		Blended learning	
Fag	Antal udbydere, der har gennemført faget som e-læring	Fag	Antal udbydere, der har gennemført faget som blended learning
Dansk	11	Dansk	3
Engelsk	11	Biologi	2
Matematik	10	Engelsk	2
Historie	9	Geografi	2
Psykologi	9	Historie	2
Samfundsfag	9	Kemi	2
Geografi	8	Matematik	2
Religion	8	Psykologi	2
Kemi	7	Religion	2
Tysk fortsættersprog	7	Samfundsfag	2
Biologi	6	Erhvervsøkonomi	1
Fysik	6	Fysik	1
Billedkunst	4	Tysk fortsættersprog	1
Erhvervsøkonomi	4		
Idræt	3		
Tysk begyndersprog	3		
Den naturvidenskabelige faggruppe	2		
Filosofi	2		
Fransk begyndersprog	2		
Innovation	2		
Kultur- og samfundsfag-gruppe	2		
Organisation	2		
Spansk	2		
Arabisk	1		
Dansk som andetsprog	1		
Italiensk	1		
Kinesisk	1		
Mediefag	1		
Retorik	1		

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Som det fremgår af tabellen, er der samlet set gennemført en lang række HF-enkeltfag som hhv. e-læring og blended learning. I forhold til e-læring er dansk, engelsk og matematik de tre fag, hvor der er flest udbydere, der har udbudt e-læring, mens dansk er det fag, hvor der er flest udbydere, der har udbudt blended learning.

I forhold til spørgsmålet om, hvor stor en andel af undervisningen der gennemføres som asynkron undervisning, er svarene meget spredte: Halvdelen af institutionerne, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring, svarer, at under halvdelen af undervisningen foregår asynkront (tre svarer, at under 10 % af kurserne er asynkrone, og tre svarer, at det er 10-40 %), mens den anden halvdel svarer, at over halvdelen af undervisningen foregår asynkront (tre svarer, at 60-90 % af kurserne er asynkrone, og tre svarer, at det er over 90 %).

6.2 Institutionernes digitale parathed

Den digitale parathed hos udbyderne af HF-enkeltfag er blevet belyst gennem to spørgsmål, der fremgår af den følgende tabel.

TABEL 6.2

Afdækning af digital parathed

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
I hvilken grad har I på HF-enkeltfag arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed? (N = 14)	21 %	50 %	29 %	0 %	0 %	100 %
I hvilket omfang mangler I på HF-enkeltfag redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes? (N = 14)	7 %	50 %	29 %	14 %	0 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

71 % svarer, at de i høj grad eller i nogen grad på HF-enkeltfag har arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed. Samtidig svarer 57 %, at de i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de på HF-enkeltfag mangler redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes. Tallene siger ikke noget om, hvordan man har arbejdet systematisk med at afdække digital parathed, ligesom resultatet ikke siger noget om, hvilke typer redskaber udbyderne kunne have brug for til systematisk at afklare den digitale parathed.

6.3 Brug af digitale læringsplatforme

13 ud af 15 udbydere af HF-enkeltfag angiver, at de gør brug af digitale læringsplatforme. Alle udbydere af HF-enkeltfag, der anvender digitale læringsplatforme, vurderer, at de digitale læringsplatforme i høj grad eller i nogen grad styrker undervisningen på HF-enkeltfag.

Tabellen nedenfor viser en oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne. Som det fremgår af tabellen nedenfor, er Ludus den mest anvendte digitale platform på HF-enkeltfag, idet mere end hver anden udbyder af HF-enkeltfag bruger denne læringsplatform. Tabellen viser også, at der er flere udbydere, der gør brug af mere end en læringsplatform. 15 % (svarende til

2 ud af 13) af de udbydere, der gør brug af digitale læringsplatforme, svarer, at de gør brug af OneNote. Begge af disse gør dog også brug af mindst én af digitale læringsplatformene Moodle, Itslearning, Ludus eller Fronter.

Bemærk, at oversigten alene er baseret på respondenternes besvarelser. For at sikre det mest retvisende billede af institutionernes praksis, har vi valgt at tage udgangspunkt i respondenternes egne vurderinger, fremfor at opgøre brugen af digitale læringsplatforme på baggrund af en prædefineret liste af platforme. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har således ikke taget stilling til de enkelte platformes kvalitet eller egnethed som læringsplatforme.

TABEL 6.3

Oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne af HF-enkeltfag

Digital lærings-platform	Antal udbydere, der bruger den pågældende digitale læringsplatform	Andel af de 13 udbydere, der anvender den digitale læringsplatform
Ludus	8	62 %
Moodle	2	15 %
Canvas	2	15 %
OneNote	2	15 %
Fronter	1	8 %
Edaptio	1	8 %
Google Apps for Education	1	8 %
Lectio	1	8 %
iBooks/MeeBooks	1	8 %
Microsoft Class Notebook	1	8 %
SharePoint	1	8 %
Samlet	21	162 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bortset fra Ludus, Moodle, Itslearning og Fronter er de øvrige navne oplyst af respondenterne. Bemærk, at andelene summer op til mere end 100 %, fordi nogle udbydere anvender mere end én platform.

Nedenfor ser vi nærmere på vurderingerne af arbejdet med de digitale platforme i forhold til tre aspekter: 1) støtte til undervisere og deltagere, 2) kompetenceudvikling samt 3) strategi og ledelse.

6.3.1 Støtte til undervisere og deltagere

Stort set alle udbydere af HF-enkeltfag, der anvender digitale læringsplatforme, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der på deres institutioner ydes tilstrækkelig teknisk, it-didaktisk og teknisk-administrativ støtte til undervisere og deltagere, og at der er tilstrækkelige tekniske faciliteter i forbindelse med brugen af digitale læringsplatforme.

TABEL 6.4

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af HF-enkeltfag benytter, med henblik på tekniske faciliteter og støtte til personale og deltagere

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… institutionen yder teknisk støtte til undervisere på HF-enkeltfag, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 11)	64 %	27 %	9 %	0 %	0 %	100 %
… institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter (herunder både hardware/software såvel som teknisk support)? (N = 12)	58 %	33 %	8 %	0 %	0 %	100 %
… der på jeres institution på HF-enkeltfag er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med digitale læringsplatforme? (N = 12)	67 %	25 %	8 %	0 %	0 %	100 %
… institutionen yder it-didaktisk støtte til undervisere på HF-enkeltfag, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 12)	50 %	42 %	8 %	0 %	0 %	100 %
… institutionen giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne på HF-enkeltfag med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 12)	50 %	42 %	8 %	0 %	0 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

6.3.2 Kompetenceudvikling

Kompetenceudvikling på HF-enkeltfag i forhold til de digitale læringsplatforme er undersøgt i forhold til tre aspekter: hvorvidt der foregår kompetenceudvikling af underviserne med hensyn til digitale læringsplatforme, om underviserne er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme, og om der er formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling med hensyn til digitale læringsplatforme.

TABEL 6.5

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af kompetenceudvikling med henblik på brug af de digitale platforme på HF-enkeltfag

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne på HF-enkeltfag med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 12)	33 %	50 %	17 %	0 %	0 %	100 %
… institutionens undervisere på HF-enkeltfag er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 12)	42 %	50 %	8 %	0 %	0 %	100 %
… I har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling på HF-enkeltfag med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme? (N = 12)	33 %	42 %	25 %	0 %	0 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

Som det fremgår af tabellen, er vurderingerne af kompetenceudvikling i forhold til digitale læringsplatforme overvejende positive: 83 % svarer, at der i høj grad eller i nogen grad foregår kompetenceudvikling af underviserne på HF-enkeltfag med hensyn til digitale læringsplatforme, og 92 % svarer, at institutionens undervisere på HF-enkeltfag i høj grad eller i nogen grad er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme. Endelig svarer 75 %, at de har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling på HF-enkeltfag med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme.

6.3.3 Strategi og ledelse

Tabellen nedenfor viser, at der overordnet set er en stor interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på HF-enkeltfag både i ledelser og blandt medarbejdere: 86 % svarer, at der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på HF-enkeltfag i ledelsen, mens 71 % svarer det samme i forhold til medarbejderne.

75 % af respondenterne vurderer i høj grad eller i nogen grad, at institutionen følger en digitaliseringsstrategi for HF-enkeltfag, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme, mens 92 % vurderer, at strategien på baggrund af deres samlede erfaringer på HF-enkeltfag har bidraget positivt til at understøtte deres arbejde med digitale læringsplatforme.

Endelig vurderer 92 % af respondenterne, at der i høj grad eller i nogen grad er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme, mens 67 % i høj grad eller i nogen grad vurderer, at digitaliseringsstrategien på HF-enkeltfag har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme.

TABEL 6.6

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af HF-enkeltfag benytter, med hensyn til strategi og ledelse

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på HF-enkeltfag i ledelsen? (N = 14)	50 %	36 %	14 %	0 %	0 %	100 %
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på HF-enkeltfag blandt medarbejderne? (N = 14)	21 %	50 %	29 %	0 %	0 %	100 %
… jeres institution følger en digitaliseringsstrategi for HF-enkeltfag, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme? (N = 12)	25 %	50 %	25 %	0 %	0 %	100 %
… der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme på HF-enkeltfag? (N = 12)*	67 %	25 %	8 %	0 %	0 %	100 %
… strategien på baggrund af jeres samlede erfaringer på HF-enkeltfag har bidraget positivt til at understøtte jeres arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 12)**	25 %	67 %	0 %	0 %	8 %	100 %
… digitaliseringsstrategien på HF-enkeltfag har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme? (N = 12)**	17 %	50 %	25 %	0 %	8 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene markeret med * er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme. Spørgsmål markeret med ** er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme, og at de i høj grad, i nogen grad eller i mindre grad følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme.

6.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning

Uanset de forskellige fordele og ulemper, der kan være ved forskellige tilrettelæggelsesformer, er det i sidste ende deltagernes læringsudbytte, der er det afgørende. I den følgende tabel har respondenterne vurderet deltagernes læringsudbytte af e-læring og blended learning sammenlignet med HF-enkeltfag som tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 6.7

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af deltagernes læringsudbytte af HF-enkeltfag som e-læring og/eller blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning

	Meget mindre	Lidt mindre	Uændret	Lidt mere	Meget mere	Ved ikke	Total
E-læring (N = 11)	0 %	36 %	27 %	9 %	0 %	27 %	100 %
Blended learning (N = 7)	0 %	14 %	71 %	0 %	0 %	14 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

4 ud af 11 udbydere af HF-enkeltfag som e-læring vurderer, at deltagernes læringsudbytte er lidt mindre sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, mens 3 udbydere vurderer, at det er uændret. Endelig er der 1, der svarer, at det er lidt større. Med hensyn til blended learning vurderer 5 ud af 7, at deltagernes læringsudbytte er uændret, mens de resterende 2 vurderer, at deltagernes læringsudbytte er hhv. lidt mindre og lidt større.

Respondenterne er derudover blevet bedt om at vurdere deltagernes tilfredshed med undervisningen i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. Institutionernes vurderinger peger på, at deltagernes tilfredshed overordnet set er uændret i forhold til både e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning: 9 ud af 11 udbydere af HF-enkeltfag som e-læring og 4 ud af 7 udbydere af HF-enkeltfag som blended learning vurderer, at deltagernes tilfredshed er uændret.

6.5 Vurdering af kvalitetsaspekter

I det følgende ser vi nærmere på den praksis, der er omkring HF-enkeltfag udbudt som e-læring og blended learning, med særligt henblik på ni udvalgte kvalitetsaspekter, det vil sige forhold, der har betydning for kvaliteten af den undervisning, som finder sted.

Vi sammenligner resultaterne med resultaterne af undersøgelsen fra 2011, i de tilfælde hvor der foreligger resultater fra undersøgelsen i 2011. Men det er vigtigt at være opmærksom på en række forbehold, der gør, at resultaterne fra undersøgelsen i 2011 især fungerer som en indikator for, hvordan institutionerne i 2011 vurderede praksis i forbindelse med brugen af e-læring og blended learning:

- Der er variation med hensyn til, hvilke spørgsmål respondenterne har vurderet i hhv. 2011 og 2018. Der er således ikke et sammenligningsgrundlag i forhold til alle spørgsmål.

- Resultaterne fra undersøgelsen i 2011 gælder de samlede vurderinger fra udbydere af almen VEU på VUC, det vil sige både FVU, avu og HF-enkeltfag, mens der i forbindelse med undersøgelsen i 2018 er tale om vurderinger i forhold til de enkelte uddannelser.
- I 2011 var det kun udbydere af almen VEU på VUC'er, der deltog i spørgeskemaundersøgelsen, mens det i 2018 er alle udbydere af HF-enkeltfag, herunder også erhvervsskoler.
- Respondenterne har i 2011 foretaget vurderinger samlet i forhold til både e-læring og blended learning, mens respondenterne i 2018 har foretaget vurderinger særskilt i forhold til hhv. e-læring og blended learning.

Bemærk desuden, at der i 2018 kun er tale om et relativt lille antal respondenter, der har erfaringer med HF-enkeltfag udbudt som e-læring eller blended learning, hvilket kan have konsekvenser for, hvad der kan udledes af vurderingerne.

6.5.1 Aspekt 1: Målgruppen og aftagerbehov

Generelt set er respondenterne positive i deres vurderinger af, hvorvidt e-læring og blended learning imødekommer deltagernes og virksomhedernes behov. 10 ud af 11, der i 2018 udbød HF-enkeltfag som e-læring, vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes behov, mens 7 ud af 11 vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer virksomhedernes behov. Med hensyn til blended learning vurderer alle syv, der i 2018 udbød HF-enkeltfag som blended learning, at blended learning i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes behov, mens fire ud af syv vurderer, at blended learning i høj grad eller i nogen grad imødekommer virksomhedernes behov.

Der er således i forhold til både e-læring og blended learning en tendens til, at udbyderne vurderer, at e-læring og blended learning i højere grad imødekommer deltageres end virksomheders behov.

TABEL 6.8

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af målgruppens kendskab, interesse og it-færdigheder på HF-enkeltfag

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at potentielle brugere …	E-læring	Blended learning
… har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring og/eller blended learning (N = 11 og 7)	82 %	86 %
… har interesse for at anvende e-læring/blended learning (N = 11 og 7)	82 %	57 %
… mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring/blended learning (N = 11 og 7)	73 %	71 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

9 ud af 11 udbydere af HF-enkeltfag som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring, og at de potentielle brugere har interesse for at anvende e-læring. Desuden vurderer 8 ud af 11 i høj grad eller i nogen grad, at potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring.

Billedet er lidt anderledes med hensyn til blended learning, selvom det i store træk peger i samme retning: Seks ud af syv vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som blended learning, mens fire ud af syv i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de potentielle brugere har interesse for at anvende blended learning. Endelig vurderer fem ud af syv i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende blended learning.

6.5.2 Aspekt 2: Læringsmiljøet

Det fremgår af den følgende tabel, at 7 ud af 11, der i 2018 udbød HF-enkeltfag som e-læring, vurderer, at læringsmiljøet i høj grad eller i nogen grad understøtter deltagernes konkrete pædagogiske behov. Fem ud af syv vurderer det samme i forhold til blended learning.

TABEL 6.9

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af læringsmiljøet omkring e-læring og blended learning på HF-enkeltfag

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning teknisk set er pålideligt og fungerer efter hensigten (N = 18, 11 og 7)	95 %	100 %	85 %
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning er hensigtsmæssigt koblet sammen med institutionens tekniske systemer (N = 18, 11 og 7)	77 %	100 %	86 %
… institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter til brug af e-læring og/eller blended learning (N = 18, 10 og 7)	90 %	100 %	86 %
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning afspejler konkrete pædagogiske behov blandt kursisterne (N = 18, 11 og 7)**	89 %	64 %	71 %
… læringsmiljøet på baggrund af deres samlede erfaringer med e-læring og/eller blended learning er af høj kvalitet (N = 11 og 7)	-	90 %	85 %
… kursisterne inddrages i udviklingen af læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning (N = 18)	39 %	-	-

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.
** I 2018 blev der spurgt, om "læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning understøtter deltagernes konkrete pædagogiske behov".

Alle 11 institutioner, der i 2018 udbød HF-enkeltfag som e-læring, vurderer, at læringsmiljøet i høj grad eller i nogen grad er teknisk pålideligt og fungerer efter hensigten, at det er hensigtsmæssigt koblet sammen med institutionens tekniske systemer, og at institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter til brug for e-læring. Det tilsvarende vurderes af seks ud af syv institutioner, der i 2018 udbød HF-enkeltfag som blended learning.

10 ud af 11 udbydere af HF-enkeltfag som e-læring vurderer på baggrund af deres samlede erfaringer, at deres e-læringsforløb er af høj kvalitet, mens 6 ud af 7 vurderer det tilsvarende i forhold til blended learning.

Spørgsmålet om, hvorvidt læringsmiljøet på baggrund af de samlede erfaringer med e-læring og/eller blended learning er af høj kvalitet, er kun blevet stillet i 2018. Tallene viser, at 6 ud af 11 udbydere af HF-enkeltfag som e-læring og 5 ud af 7 udbydere af HF-enkeltfag som blended learning vurderer, at dette i høj grad eller i nogen grad er tilfældet.

Tabellen nedenfor viser institutionernes vurderinger af interaktion og involvering i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. Tabellen viser overordnet set, at de institutioner, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring, i højere grad vurderer, at deltagernes interaktion og involvering er mere udfordret, sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 6.10

Institutionsvurderinger af HF-enkeltfag som e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning med hensyn til interaktion og involvering

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes (N = 11 og 7)	91 %	43 %
… deltagerne er mere overladt til sig selv (N = 11 og 7)	73 %	0 %
… det er vanskeligere at involvere deltagerne (N = 11 og 7)	73 %	29 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

10 ud af 11 udbydere af HF-enkeltfag som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes, mens det tilsvarende vurderes af 3 ud af 7 i forhold til blended learning. 8 ud af 11 udbydere af HF-enkeltfag som e-læring vurderer desuden i høj grad eller i nogen grad, at deltagerne er mere overladt til sig selv, og at det er vanskeligere at involvere deltagerne i forbindelse med e-læring sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. 2 ud af 7 udbydere af HF-enkeltfag som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at det er vanskeligere at involvere deltagerne, mens ingen vurderer, at deltagerne er mere overladt til sig selv i forbindelse med blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

6.5.3 Aspekt 3: Tidsforbrug, kommunikation og samarbejde

Generelt set er respondenterne meget positive i deres vurderinger af kommunikation og samarbejde i forbindelse med e-læring og blended learning. Alle 11 institutioner, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring, og 6 ud af 7 institutioner, der udbyder HF-enkeltfag som blended learning, vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad er en god kommunikation og et godt samarbejde omkring e-læring hhv. blended learning mellem underviserne og mellem undervisere og deltagere.

Tabellen nedenfor viser respondenternes vurderinger af tidsforbruget i forbindelse med HF-enkeltfag udbudt som e-læring og blended learning sammenlignet med HF-enkeltfag udbudt som tilstedeværelsesundervisning i forhold til en række forskellige opgaver.

TABEL 6.11

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af tidsforbruget i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning på HF-enkeltfag

	E-læring			Blended learning		
	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere
Den tid, underviserne bruger på alle tekniske, ikke-pædagogiske opgaver (N = 11 og 7)	0 %	18 %	82 %	0 %	14 %	85 %
Den tid, underviserne bruger på udvikling af undervisningsmaterialet (N = 11 og 7)	18 %	9 %	72 %	0 %	57 %	43 %
Den tid, underviserne bruger på dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne (N = 11 og 7)	18 %	18 %	63 %	14 %	29 %	58 %
Den tid, underviserne bruger på planlægning af undervisningsforløb (N = 11 og 7)	36 %	9 %	54 %	0 %	57 %	43 %
Den tid, underviserne bruger på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål (N = 11 og 7)	45 %	18 %	36 %	43 %	29 %	29 %
Den tid, underviserne bruger på møder (N = 11 og 7)	27 %	45 %	27 %	43 %	57 %	0 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Som det fremgår af tabellen ovenfor, vurderer respondenterne de seks aspekter af tidsforbrug i forbindelse med e-læring og/eller blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning meget forskelligt.

I forbindelse med e-læring sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning vurderer flertallet af respondenterne, at underviserne bruger *mere tid* på alle tekniske, ikke-pædagogiske opgaver, udvikling af undervisningsmaterialet, dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne og planlægning af undervisningsforløb. I forhold til brugen af tid på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål og at holde møder er svarene mere varierede.

I forbindelse med blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning vurderer flest, at underviserne bruger *mere tid* på alle tekniske, ikke-pædagogiske opgaver og på dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne. De fleste vurderer, at den tid, de bruger på udvikling af undervisningsmaterialet, planlægning af undervisningsforløb og på møder, er uændret, mens de fleste vurderer, at de bruger *mindre tid* på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

6.5.4 Aspekt 4: Evaluering af læring og undervisning

Den følgende tabel viser respondenternes vurderinger af, i hvilken grad praksis har ændret sig i forbindelse med evaluering af læring og undervisning, når man sammenligner e-læring og blended learning med tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 6.12

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af evaluering af læring og undervisning på HF-enkeltfag som e-læring og blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning	E-læring	Blended learning
… der anvendes nye former for evaluering af undervisning og læreproces (N = 17, 11 og 7)	71 %	71 %	54 %
… der anvendes nye prøve- og eksamensformer (N = 17, 11 og 7)	24 %	24 %	27 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

6 ud af 11 udbydere af HF-enkeltfag som e-læring og 3 ud af 7 udbydere af HF-enkeltfag som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der anvendes nye former for evaluering af undervisning og læring. De tilsvarende tal var nogenlunde de samme i 2011. 3 ud af 11 udbydere af HF-enkeltfag som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der anvendes nye prøve- og eksamensformer, mens ingen af de 7, der i 2018 udbød HF-enkeltfag som blended learning, vurderer dette.

TABEL 6.13

Hvordan e-læring og blended learning i 2018 adskiller sig fra tilstedeværelsesundervisning på HF-enkeltfag

	E-læring			Blended learning		
	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere/større/bedre	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere/større/bedre
Anvendelsen af test (N = 11 og 7)	18 %	27 %	36 %	0 %	57 %	28 %
Bevidstheden om egen læring blandt deltagerne (N = 11 og 7)	27 %	9 %	36 %	14 %	14 %	43 %
Undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte (N = 11 og 7)	18 %	45 %	27 %	14 %	71 %	0 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Svarene i forhold til e-læring tegner ikke noget særligt klart billede, idet respondenternes vurderinger i forhold til de tre spørgsmål er meget spredte. Derudover er der 2-3 ud af 11, der svarer "Ved ikke". 4 ud af 11 svarer, at anvendelsen af test er større sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, mens 2 og 3 svarer, at den er hhv. mindre og uændret. 3 ud af 11 svarer, at deltagernes bevidsthed om egen læring er større i forbindelse med e-læring sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, mens 2 af respondenterne vurderer, at den er mindre. Endelig vurderer 5 ud af 11, at undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte i forbindelse med e-læring er uændret sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, mens 2 og 3 vurderer, at den er hhv. mindre og større.

Det billede, der tegner sig med hensyn til blended learning, er derimod lidt mere klart. Fire ud af syv svarer, at anvendelsen af test er uændret sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, mens to svarer, at den er større. Den sidste respondent har svaret "Ved ikke". Fem ud af syv vurderer, at undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte i forbindelse med blended learning er uændret sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, mens de to sidste respondenter svarer "Mindre" eller "Ved ikke". Endelig vurderer tre ud af syv, at deltagernes bevidsthed om egen læring er større i forbindelse med blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, og to respondenter vurderer, at det er hhv. mindre og uændret. De sidste to respondenter svarer "Ved ikke".

Respondenterne er desuden blevet spurgt, om de oplever et særligt behov for at kunne teste/afprøve deltagernes læringsudbytte i forbindelse med e-læring og blended learning. Her svarer 6 ud af 11 "I høj grad" eller "I nogen grad" med hensyn til e-læring, mens 2 ud af 6 svarer "I høj grad" eller "I nogen grad" med hensyn til blended learning. Størstedelen af de institutioner, der oplever dette særlige behov, angiver således også, at de selv har udviklet test eller anden afprøvning af deltagernes læringsudbytte: 5 ud af 11 udbydere af HF-enkeltfag som e-læring og 2 ud af 6 udbydere af HF-enkeltfag som blended learning svarer, at de selv har udviklet test eller anden afprøvning af deltagernes læringsudbytte.

6.5.5 Aspekt 5: Fleksibilitet i undervisning og læring

Samlet set vurderer alle 11, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring, og 5 ud af 7, der udbyder HF-enkeltfag som blended learning, at fleksibiliteten for deltagerne er større end i forbindelse med tilsvarende kurser udbudt som tilstedeværelsesundervisning. Tabellen nedenfor uddyber, hvordan respondenterne vurderer forskellige aspekter med hensyn til fleksibilitet.

TABEL 6.14

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af, hvordan forskellige former for fleksibilitet er blevet påvirket af brugen af e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning på HF-enkeltfag

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter (N = 16, 11 og 7)	88 %	100 %	71 %
… deltagerne er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted (N = 17, 11 og 7)	77 %	100 %	71 %
… deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder (N = 17, 11 og 7)	59 %	63 %	29 %
… deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces (N = 17, 11 og 7)	35 %	54 %	14 %
… deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse (N = 16, 11 og 7)	19 %	27 %	29 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

Alle 11, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring, og 5 ud af 7, der udbyder HF-enkeltfag som blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter, og at de er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted. 7 ud af 11 vurderer i forhold til e-læring, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder, mens 6 ud af 11 vurderer, at deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces. I sammenligning hermed angiver kun hhv. 2 ud af 7 og 1 ud af 7 det tilsvarende i forhold til blended learning. Endelig vurderer 3 ud af 11 i forhold til e-læring og 2 ud af 7 i forhold til blended learning, at deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse.

Overordnet set peger dette på, at deltagernes fleksibilitet ud fra forskellige aspekter i forbindelse med e-læring vurderes til at være større end i forbindelse med blended learning.

6.5.6 Aspekt 6: Støtte til deltagere og personale

Generelt set er respondenterne meget positive i deres vurderinger af støtten til deltagere og personale i forbindelse med e-læring og blended learning. Samlet set vurderer 10 ud af 11, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring, og 5 ud af 7, der udbyder HF-enkeltfag som blended learning, at der på deres institution er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med e-læring hhv. blended learning. Dette er foldet nærmere ud i tabellen nedenfor.

TABEL 6.15

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af, hvorvidt deltagerne og underviserne får støtte i forbindelse med brug af e-læring og blended learning på HF-enkeltfag

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… institutionen yder teknisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning (N = 9 og 6)	-	100 %	83 %
… institutionen yder teknisk støtte til deltagerne, der bruger e-læring og/eller blended learning (N = 9 og 6)	-	100 %	100 %
… institutionen yder it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning (N = 11 og 7)	-	91 %	86 %
… institutionen giver støtte til kursisterne i forhold til brug af e-læring og/eller blended learning, herunder fx teknisk og administrativ støtte (N = 17)	71 %	-	-
… institutionen yder støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning, herunder støtte til det informations- og kommunikationstekniske (N = 17)	88 %	-	-

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

Tabellen viser, at alle institutioner, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring og blended learning, i høj eller i nogen grad vurderer, at institutionen yder teknisk støtte til deltagerne med hensyn til e-læring og/eller blended learning. Alle, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring, og 5 ud af 6 udbydere af HF-enkeltfag som blended learning vurderer i høj eller i nogen grad, at institutionen yder teknisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning. Endelig vurderer 10 ud af 11 i forhold til e-læring og 6 ud af 7 i forhold til blended learning, at der i høj grad eller i nogen grad ydes it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning. Selvom spørgsmålene ikke er identiske, synes der at være tale om nogenlunde samme niveau i disse vurderinger i 2018, når vi sammenligner med 2011.

6.5.7 Aspekt 7: Kompetenceudvikling af underviserne

Aspektet er blevet belyst gennem tre spørgsmål, der handler om, hvorvidt institutionen har mål for kompetenceudviklingen, hvorvidt der er behov for kompetenceudvikling, og hvorvidt underviserne deltager i kompetenceudvikling.

TABEL 6.16

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af kompetencer og kompetenceudvikling på HF-enkeltfag

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til e-læring og/eller blended learning (N = 19, 11 og 7)	58 %	54 %	57 %
… institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring og/eller blended learning (N = 19, 11 og 7)	69 %	90 %	100 %
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring og/eller blended learning (N = 19, 11 og 7)	74 %	81 %	72 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

Tabellen viser, at 6 ud af 11, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring, i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling, mens 10 ud af 11 vurderer, at institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring. Endelig vurderer 9 ud af 11, at der i høj grad eller i nogen grad foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring.

Med hensyn til blended learning er billedet nogenlunde det samme: Fire ud af syv, der udbyder HF-enkeltfag som blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling, mens fem ud af syv vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til blended learning. Endelig vurderer alle syv, at institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med blended learning.

Institutionernes vurderinger af, hvorvidt underviserne er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring og/eller blended learning, viser, at underviserne ifølge vurderingerne i højere grad er rustet end i 2011, mens der ifølge vurderingerne er tale om nogenlunde samme niveau i 2018 som i 2011 i forhold til de to andre spørgsmål.

6.5.8 Aspekt 8: Vision og strategi

10 ud af 11, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring, og 4 ud af 6, der udbyder HF-enkeltfag som blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at e-læring hhv. blended learning indgår i institutionens strategi. 10 ud af 11 vurderer, at strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring, mens 5 ud af 6 vurderer det tilsvarende i forhold til blended learning. Det fremgår af tabellen nedenfor, der belyser strategien nærmere i forhold til tre forhold.

TABEL 6.17

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af vision og strategi på HF-enkeltfag

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… e-læring og/eller blended learning indgår i institutionens strategi for AMU (N = 11 og 6)	-	91 %	67 %
… institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring og/eller blended learning (N = 11 og 7)	-	63 %	72 %
… digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af e-læring og/eller blended learning (N = 11 og 6)	-	54 %	66 %
… strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring og/eller blended learning (N = 11 og 6)	-	91 %	83 %
… institutionen følger en samlet strategi for brug af e-læring og/eller blended learning (N = 17)	59 %	-	-
… institutionen følger en strategi for e-læring og/eller blended learning, som har fokus på kvalitetssikring af e-læring og/eller blended learning (N = 14)	78 %	-	-

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2011 blev der spurgt samlet til e-læring og blended learning på VUC'et. Svarene fra 2011 dækker derfor både FVU, avu og HF-enkeltfag.

6 ud af 11, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af e-læring, mens hhv. 4 og 5 ud af 6, der udbyder HF-enkeltfag som blended learning, vurderer det tilsvarende.

7 ud af 11, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring, og 4 ud af 6, der udbyder HF-enkeltfag som blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring og/eller blended learning.

Både i 2011 og i 2018 synes der blandt udbydere af HF-enkeltfag at være fokus på kvalitetssikring i strategier for digitalisering i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning.

6.5.9 Aspekt 9: Organisation og ledelse

Aspektet om organisation og ledelse er belyst gennem spørgsmål om interessen for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne og i ledelsen og gennem spørgsmål om ansvarsfordeling og sammenhængen med den øvrige undervisning på institutionen. Generelt set er respondenterne meget positive i deres vurderinger af disse spørgsmål.

TABEL 6.18

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af interessen for at prioritere HF-enkeltfag som e-læring og/eller blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… der er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne (N = 22 og 23)	57 %	43 %
… der er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt ledelsen (N = 22 og 23)	72 %	65 %
… der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring og/eller blended learning (N = 11 og 6)*	91 %	100 %
… der er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og/eller blended learning og institutionens øvrige undervisning (N = 11 og 6)*	72 %	83 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmål markeret med * er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tallene peger på, at der er lidt større interesse i ledelserne end blandt medarbejderne for at prioritere e-læring hhv. blended learning. 57 % af institutionerne, der udbyder HF som e-læring, og 43 % af institutionerne, der udbyder HF som blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne. De samme tal for ledelserne er hhv. 72 % og 85 %.

Endelig vurderer 10 ud af 11, der udbyder HF som e-læring, og alle 6, der udbyder HF som blended learning, at der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring og/eller blended learning, mens 8 ud af 11, der udbyder HF-enkeltfag som e-læring, og 5 ud af 6, der udbyder HF-enkeltfag som blended learning, vurderer, at der er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og/eller blended learning og institutionens øvrige undervisning.

7 Arbejdsmarkedsuddannelserne

Dette kapitel handler om erfaringer med digitale læringsplatforme, e-læring og blended learning samt vurderinger af behovet for afdækning af digital parathed blandt udbydere af AMU.

Kapitlet bygger på surveydata fra i alt 53 respondenter, hvor institutionsrepræsentanterne har beskrevet og vurderet institutionens praksis i forhold til de fire ovennævnte temaer. Nogle af spørgsmålene, fx vedrørende brug af digitale læringsplatforme, er stillet til alle, mens spørgsmål vedrørende erfaringer med e-læring og blended learning kun er stillet til de respondenter, der har udbudt AMU som e-læring eller blended learning.

Da det ikke er alle udbydere af AMU som hhv. e-læring og blended learning, der har svaret på alle spørgsmål, kan der være tabeller, hvor antallet af respondenter er mindre end antallet af udbydere af AMU som hhv. e-læring og blended learning.

Da undersøgelsen af e-læring og blended learning, EVA lavede i 2011, ikke omfattede AMU, er det alene surveyen fra 2018, der danner grundlag for kapitlet.

Oversigt over 53 udbydere af AMU, som har bidraget med surveydata

AMU Nordjylland

AMU SYD

Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole

Business College Syd

Bygholm Landbrugsskole

Campus Bornholm

Campus Vejle

CELF – Center for Erhvervsrettede uddannelser Lolland Falster

DEKRA AMU Center

Erhvervsskolen Nordsjælland

EUC Nord

Professionshøjskolen UCC

Professionshøjskolen VIA University College

Randers Social- og Sundhedsskole

Roskilde Handelsskole

Roskilde Tekniske Skole

Rybners

Social & SundhedsSkolen, Herning

Social- og Sundhedsskolen Esbjerg

Social- og Sundhedsskolen Syd

Social -og Sundhedsskolen Fredericia-Vejle-Horsens

EUC Nordvest	SOSU C
EUC Sjælland	SOSU Nord
EUC Syd	SOSU Nykøbing Falster
Frederikshavn Handelsskole	Svendborg Erhvervsskole
Haderslev Handelsskole	Syddansk Erhvervsskole
HANSENBERG	TEC, Technical Education Copenhagen
Herningsholm Erhvervsskole	TECHCOLLEGE
Hotel- og Restaurantskolen	TietgenSkolen
IBC – International Business College	Tradium
Knord	Tønder Handelsskole
Kold College	Uddannelsescenter Holstebro
Køge Handelsskole	UddannelsesCenter Ringkøbing Skjern
Learnmark Horsens	Viden Djurs
Medieskolerne, Viborg Mediecenter	Aalborg Handelsskole, Hovedafdeling
Mercantec	Aarhus Business College
Niels Brock	AARHUS TECH

7.1 Udbredelse af AMU som e-læring og blended learning

32 % af AMU-udbyderne svarer, at de udbyder AMU som e-læring, mens 45 % af AMU-udbyderne svarer, at de udbyder AMU som blended learning. 47 % af de AMU-udbydere, der ikke udbyder e-læring, angiver, at de arbejder på at kunne tilbyde AMU som e-læring, mens 50 % af de AMU-udbydere, der ikke udbyder blended learning, angiver, at de arbejder på at kunne tilbyde AMU som blended learning. Dette kunne indikere, at antallet af institutioner, der udbyder AMU som e-læring hhv. blended learning, er stigende.

63 % af dem, der udbyder AMU som e-læring, svarer, at under 10 % af undervisningstiden foregår asynkront, mens 32 % svarer, at mellem 10 % og 40 % foregår asynkront. Ingen svarer, at mere end 60 % foregår asynkront. E-læringen foregår således primært eller overvejende synkront. Da så få AMU-udbydere bruger asynkron e-læring, er der ikke grundlag for systematisk at sammenligne erfaringerne med AMU som hhv. synkron og asynkron e-læring.

Tabellen nedenfor viser, inden for hvilke efteruddannelsesområder der er gennemført AMU som hhv. e-læring og blended learning.

TABEL 7.1

Oversigt over efteruddannelsesområder, hvor der er gennemført AMU som e-læring og/eller blended learning

Efteruddannelsesområde	Antal udbydere der har gennemført e-læringsforløb inden for efteruddannelsesområdet	Antal udbydere der har gennemført blended learningforløb inden for efteruddannelsesområdet
Efteruddannelse for Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse (HAKL)	9	11
Industriens Arbejdsmarkedsuddannelser	2	2
Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg	1	0
Metalindustriens Efteruddannelsesudvalg	2	1
Efteruddannelsesudvalget for det Pædagogiske Område og Social- og Sundhedsområdet	1	4
Transporterhvervets Uddannelsesråd (TUR)	4	2
Efteruddannelsesudvalget for Bygge/Anlæg og Industri (BAI)	3	2
Efteruddannelsesudvalget for Køkken, Hotel, Restaurant, Bager, Konditor og kødbranchen	1	1
Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg	1	1
Træets Uddannelser	1	0

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Som det fremgår af tabellen, er der samlet set gennemført e-læringsforløb på ti forskellige efteruddannelsesområder og blended learning-forløb på ni forskellige efteruddannelsesområder. I forhold til både e-læring og blended learning er Efteruddannelse for Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse (HAKL) det efteruddannelsesområde, hvor der er flest udbydere, der angiver at have gennemført e-læring og blended learning. Dette kan hænge sammen med antallet af udbydere inden for HAKLs område, og at indholdet af uddannelserne måske egner sig bedre til e-læring og blended learning.

7.2 Institutionernes digitale parathed

Den digitale parathed blandt udbyderne af AMU er blevet belyst gennem to spørgsmål, der fremgår af den følgende tabel.

TABEL 7.2

Afdækning af digital parathed

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
I hvilken grad har I på AMU arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed? (N = 52)	17 %	33 %	33 %	12 %	6 %	100 %
I hvilket omfang mangler I på AMU redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes? (N = 52)	21 %	33 %	17 %	6 %	23 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Halvdelen af respondenterne svarer, at de i høj grad eller i nogen grad på AMU har arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed, og at de i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de på AMU mangler redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes. Tallene siger dog ikke noget om, hvordan man har arbejdet systematisk med at afdække digital parathed, ligesom resultatet ikke siger noget om, hvilke typer redskaber udbyderne kunne have brug for til systematisk at afklare den digitale parathed.

7.3 Brug af digitale læringsplatforme

58 % – eller 30 ud af 52 – af AMU-udbyderne gør brug af digitale læringsplatforme. Stort set alle (96 %) AMU-udbydere, der bruger digitale læringsplatforme, vurderer, at brugen af digitale læringsplatforme i høj grad eller i nogen grad styrker undervisningen på AMU.

Tabellen nedenfor viser en oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne. Som det fremgår af tabellen nedenfor, er Moodle, som anvendes af mere end halvdelen (57 %) af udbyderne, den mest anvendte digitale læringsplatform. Tabellen viser også, at der er flere udbydere, der gør brug af mere end en læringsplatform.

Bemærk, at oversigten alene er baseret på respondenternes besvarelser. For at sikre det mest retvisende billede af institutionernes praksis, har vi valgt at tage udgangspunkt i respondenternes egne vurderinger, fremfor at opgøre brugen af digitale læringsplatforme på baggrund af en prædefineret liste af platforme. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har således ikke taget stilling til de enkelte platformes kvalitet eller egnethed som læringsplatforme.

TABEL 7.3

Oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne af AMU

Digital læringsplatform	Antal udbydere, der bruger den pågældende digitale læringsplatform	Andel af de 30 udbydere, der anvender den digitale læringsplatform
Moodle	17	57 %
Itslearning	5	17 %
Canvas	4	13 %

Digital lærings-platform	Antal udbydere, der bruger den pågældende digitale læringsplatform	Andel af de 30 udbydere, der anvender den digitale læringsplatform
Fronter	2	7 %
Meebook	2	7 %
Sharepoint	2	7 %
Ludus	1	3 %
Microsoft Office	1	3 %
Dropbox	1	3 %
Adope Connect	1	3 %
Onenote	1	3 %
MitKursus	1	3 %
Padlet	1	3 %
PraxisOnline	1	3 %
Samlet	40	133 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bortset fra Ludus, Moodle, Itslearning og Fronter er de øvrige navne oplyst af respondenterne. Bemærk, at andelene summer op til mere end 100 %, fordi nogle udbydere anvender mere end én platform.

Nedenfor ser vi nærmere på vurderingerne af arbejdet med de digitale platforme i forhold til tre aspekter: 1) støtte til undervisere og deltagere, 2) kompetenceudvikling samt 3) strategi og ledelse.

7.3.1 Støtte til undervisere og deltagere

Størstedelen af respondenterne (80 %) vurderer, at der på deres institutioner er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med brug af digitale læringsplatforme. Størstedelen af respondenterne (89 %) vurderer desuden, at institutionen i høj grad eller i nogen grad har tilstrækkelige tekniske faciliteter. Dette fremgår af den følgende tabel.

TABEL 7.4

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af AMU benytter, med henblik på tekniske faciliteter og støtte til personale og deltagere

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der på jeres institution på AMU er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med digitale læringsplatforme? (N = 30)	23 %	57 %	7 %	3 %	10 %	100 %
… institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter (herunder både hardware/software såvel som teknisk support) (N = 29)	41 %	48 %	7 %	0 %	3 %	100 %
… institutionen yder teknisk støtte til undervisere på AMU, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 30)	50 %	40 %	7 %	0 %	3 %	100 %

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… institutionen yder it-didaktisk støtte til undervisere på AMU, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 30)	37 %	37 %	23 %	0 %	3 %	100 %
… institutionen giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne på AMU med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 30)	47 %	30 %	17 %	3 %	3 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

Deler man støtten til underviserne op i hhv. teknisk støtte og it-didaktisk støtte, ses det, at vurderingerne er positive i forhold til begge former for støtte: 90 % af AMU-udbyderne vurderer, at institutionen i høj grad eller i nogen grad yder teknisk støtte, og 74 % vurderer, at institutionen i høj grad eller i nogen grad yder it-didaktisk støtte til undervisere på AMU, der bruger digitale læringsplatforme.

Ser man alene på den tekniske og administrative støtte til deltagerne på AMU, ligger denne også på et højt niveau: Her vurderer 77 %, at institutionen i høj grad eller i nogen grad giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne på AMU med hensyn til de digitale læringsplatforme.

7.3.2 Kompetenceudvikling

Kompetenceudvikling på AMU i forhold til de digitale læringsplatforme er undersøgt i forhold til tre aspekter: hvorvidt der foregår kompetenceudvikling af underviserne med hensyn til digitale læringsplatforme, om underviserne er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme, og om der er formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling med hensyn til digitale læringsplatforme.

TABEL 7.5

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af kompetenceudvikling med henblik på brug af de digitale platforme på AMU

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne på AMU med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 30)	17 %	60 %	17 %	0 %	7 %	100 %
… institutionens undervisere på AMU er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 30)	30 %	43 %	20 %	0 %	7 %	100 %
… I har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling på AMU med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme? (N = 29)	24 %	45 %	21 %	7 %	3 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

77 % svarer, at der i høj grad eller i nogen grad foregår kompetenceudvikling af underviserne på AMU med hensyn til digitale læringsplatforme, mens 73 % vurderer, at institutionens undervisere på AMU i høj grad eller i nogen grad er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme. 69 % har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling på AMU med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme.

7.3.3 Strategi og ledelse

Tabellen nedenfor viser, at der er stor interesse i ledelser og blandt medarbejdere for at prioritere digitale læringsplatforme på AMU: 79 % svarer "I høj grad" eller "I nogen grad" med hensyn til ledelserne, mens 68 % svarer "I høj grad" eller "I nogen grad" med hensyn til medarbejderne. Desuden vurderer 66 %, at deres institution i høj grad eller i nogen grad følger en digitaliseringsstrategi for AMU, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme.

TABEL 7.6

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af AMU benytter, med hensyn til strategi og ledelse

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på AMU i ledelsen? (N = 51)	55 %	24 %	6 %	8 %	8 %	100 %
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på AMU blandt medarbejderne? (N = 51)	29 %	39 %	20 %	6 %	6 %	100 %
… jeres institution følger en digitaliseringsstrategi for AMU, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme? (N = 30)	33 %	33 %	20 %	3 %	10 %	100 %
… der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme på AMU? (N = 30)*	33 %	50 %	13 %	0 %	3 %	100 %
… strategien på baggrund af jeres samlede erfaringer på AMU har bidraget positivt til at understøtte jeres arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 26)**	42 %	38 %	19 %	0 %	0 %	100 %
… digitaliseringsstrategien på AMU har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme? (N = 16)**	38 %	42 %	8 %	4 %	8 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene markeret med * er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme. Spørgsmål markeret med ** er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme, og at de i høj grad, i nogen grad eller i mindre grad følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme.

Ser man alene på de respondenter, der siger, at de bruger digitale læringsplatforme, er det 80 %, der vurderer, at strategien i høj grad eller i nogen grad har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med digitale læringsplatforme, og at digitaliseringsstrategien i høj grad eller i nogen grad har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme.

Endelig er der blandt alle udbyderne af AMU 83 %, der finder, at der i høj grad eller i nogen grad er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme på AMU.

7.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning

Uanset de forskellige fordele og ulemper, der kan være ved forskellige tilrettelæggelsesformer, er det i sidste ende deltagernes læringsudbytte, der er det afgørende. I den følgende tabel har respondenterne vurderet deltagernes læringsudbytte af e-læring og blended learning sammenlignet med AMU som tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 7.7

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af deltagernes læringsudbytte af AMU som e-læring og/eller blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning

	Meget mindre	Lidt mindre	Uændret	Lidt mere	Meget mere	Ved ikke	Total
E-læring (N = 16)	6 %	19 %	38 %	25 %	0 %	13 %	100 %
Blended learning (N = 23)	0 %	17 %	30 %	39 %	0 %	13 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Respondenterne er meget delte i forhold til spørgsmålet om, hvilken betydning e-læring har for deltagernes læringsudbytte sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning: 38 % vurderer, at deltagernes læringsudbytte er uændret, mens 25 % vurderer, at deltagernes læringsudbytte er hhv. lidt større og meget mindre eller lidt mindre.

Med hensyn til blended learning er vurderingerne lidt mere positive. 39 % vurderer, at deltagernes læringsudbytte er større, 17 % vurderer det som mindre, og 30 % vurderer det som uændret sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

Respondenterne er derudover blevet bedt om at vurdere deltagernes tilfredshed med undervisningen i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. Institutionernes besvarelser indikerer, at der er blandede vurderinger af deltagernes tilfredshed: 38 % af respondenterne vurderer, at deltagernes tilfredshed med undervisningen i forbindelse med e-læring er uændret, 31 % af respondenterne vurderer, at deltagernes tilfredshed er større, mens de resterende 13 % vurderer, at deltagernes tilfredshed er mindre. Det samme billede gør sig gældende i forhold til blended learning: 39 % af respondenterne vurderer, at deltagernes tilfredshed med undervisningen i forbindelse med blended learning er uændret, 30 % af respondenterne vurderer, at deltagernes tilfredshed er større, mens de resterende 13 % vurderer, at deltagernes tilfredshed er mindre.

7.5 Vurdering af kvalitetsaspekter

I det følgende ser vi nærmere på den praksis, der er omkring AMU udbudt som e-læring og blended learning, med særligt henblik på ni udvalgte kvalitetsaspekter, det vil sige forhold, der har betydning for kvaliteten af den undervisning, som finder sted.

7.5.1 Aspekt 1: Målgruppen og aftagerbehov

Generelt set er respondenterne meget positive i deres vurderinger af, hvorvidt e-læring og blended learning imødekommer deltagernes og virksomhedernes behov. 76 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som e-læring, vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes behov, mens 94 % vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer virksomhedernes behov. Med hensyn til blended learning vurderer 86 %, at blended learning i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes og virksomhedernes behov.

TABEL 7.8

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af målgruppens kendskab, interesse og it-færdigheder på AMU

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at potentielle brugere …	E-læring	Blended learning
… har interesse for at anvende e-læring/blended learning (N = 16 og 23)	75 %	73 %
… mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring/blended learning (N = 16 og 23)	69 %	65 %
… har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring og/eller blended learning (N = 16 og 22)	6 %	23 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

75 % af respondenterne, der i 2018 udbød AMU som e-læring, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere har interesse for at anvende e-læring, mens kun 6 % i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring. Desuden vurderer 69 % i høj grad eller i nogen grad, at potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring. Dette kunne indikere, at der er behov for at fremme brugernes it-kompetencer blandt potentielle brugere, og at der er et behov for at øge kendskabet til e-læring.
Billedet er næsten det samme, når det gælderr blended learning, med hensyn til vurdering af interesse og it-færdigheder, mens vurderingerne er lidt mere positive med hensyn til kendskab. Her vurderer 23 %, at de potentielle brugere i høj grad eller i nogen grad har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som blended learning.

7.5.2 Aspekt 2: Læringsmiljøet

Generelt set er respondenterne meget positive i deres vurderinger af læringsmiljøet omkring e-læring og blended learning. Det fremgår af den følgende tabel, at 82 % vurderer, at læringsmiljøet omkring e-læring understøtter deltagernes konkrete pædagogiske behov, mens 96 % vurderer dette i forhold til blended learning. Tilsvarende andele af respondenterne vurderer, at læringsmiljøet omkring e-læring og blended learning teknisk set er pålideligt og fungerer efter hensigten.

TABEL 7.9

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af læringsmiljøet omkring e-læring og blended learning på AMU

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning understøtter deltagernes konkrete pædagogiske behov (N = 16 og 23)	82 %	96 %
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning teknisk set er pålideligt og fungerer efter hensigten (N = 16 og 23)	82 %	96 %
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning er hensigtsmæssigt koblet sammen med institutionens tekniske systemer (N = 16 og 22)	81 %	82 %
… institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter til brug af e-læring og/eller blended learning (N = 16 og 23)	82 %	83 %
… læringsmiljøet på baggrund af deres samlede erfaringer med e-læring og/eller blended learning er af høj kvalitet (N = 16 og 23)	69 %	83 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Vurderingerne af, hvorvidt læringsmiljøet er hensigtsmæssigt koblet sammen med institutionens tekniske systemer, og hvorvidt institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter til brug for e-læring og blended learning, er på samme niveau, hvor godt fire ud af fem svarer "I høj grad" eller "I nogen grad".

Hvorvidt læringsmiljøet på baggrund af de samlede erfaringer med e-læring og/eller blended learning er af høj kvalitet, vurderes lidt forskelligt: Her svarer 69 % "I høj grad" eller "I nogen grad" med hensyn til e-læring og 83 % med hensyn til blended learning.

TABEL 7.10

Institutionsvurderinger af AMU som e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning med hensyn til interaktion og involvering

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes (N = 16 og 23)	69 %	26 %
… det er vanskeligere at involvere deltagerne (N = 16 og 23)	50 %	18 %
… deltagerne er mere overladt til sig selv (N = 16 og 23)	44 %	22 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

69 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som e-læring, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes. 44 % vurderer i høj grad eller i nogen grad, at e-læring betyder, at deltagerne er mere overladt til sig selv, og 50 % vurderer, at det er vanskeligere at involvere deltagerne. Med hensyn til blended learning er respondenterne mere positive i deres vurderinger på disse punkter.

7.5.3 Aspekt 3: Tidsforbrug, kommunikation og samarbejde

Generelt set er respondenterne meget positive i deres vurderinger af kommunikation og samarbejde i forbindelse med e-læring og blended learning. Fire ud af fem respondenter vurderer med hensyn til både e-læring og blended learning, at der i høj grad eller i nogen grad er en god kommunikation og et godt samarbejde om e-læring hhv. blended learning både underviserne imellem og mellem undervisere og deltagere.

Tabellen nedenfor viser respondenternes vurderinger af tidsforbruget i forbindelse med AMU udbudt som e-læring og blended learning sammenlignet med AMU udbudt som tilstedeværelsesundervisning i forhold til en række forskellige opgaver.

TABEL 7.11

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af tidsforbruget i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning på AMU

	E-læring			Blended learning		
	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere
Den tid, underviserne bruger på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål (N = 16 og 23)	26 %	6 %	63 %	0 %	17 %	74 %
Den tid, underviserne bruger på planlægning af undervisningsforløb (N = 16 og 23)	31 %	0 %	62 %	4 %	22 %	60 %
Den tid, underviserne bruger på udvikling af undervisningsmaterialet (N = 16 og 23)	6 %	6 %	88 %	0 %	9 %	83 %
Den tid, underviserne bruger på møder (N = 16 og 23)	6 %	19 %	69 %	0 %	39 %	52 %
Den tid, underviserne bruger på alle tekniske, ikke-pædagogiske opgaver (N = 16 og 23)	12 %	13 %	69 %	0 %	4 %	87 %
Den tid, underviserne bruger på dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne (N = 16 og 23)	26 %	13 %	56 %	9 %	13 %	69 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Resultatet er ret markant: I forhold til alle seks typer aktiviteter vurderer et flertal af respondenterne i forhold til både e-læring og blended learning, at underviserne bruger mere tid sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

7.5.4 Aspekt 4: Evaluering af læring og undervisning

De følgende to tabeller viser respondenternes vurderinger af, hvordan og i hvilken grad e-læring og blended learning adskiller fra tilstedeværelsesundervisning med hensyn til evaluering af læring og undervisning.

TABEL 7.12

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af evaluering af læring og undervisning på AMU som e-læring og blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2018	
	E-læring	Blended learning
… der anvendes nye former for evaluering af undervisning og læreproces (N = 16 og 23)	51 %	52 %
… der anvendes nye prøve- og eksamensformer (N = 16 og 23)	38 %	17 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Halvdelen af udbyderne af AMU som e-læring og blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de anvender nye former for evaluering af undervisning og læreproces, mens 38 % i forhold til e-læring og 17 % i forhold til blended learning anvender nye prøve- og eksamensformer.

TABEL 7.13

Institutionsvurderinger af AMU som e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning med hensyn til evaluering af læring og undervisning

	E-læring			Blended learning		
	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere/større/bedre	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere/større/bedre
Anvendelsen af test (N = 16 og 23)	0 %	31 %	63 %	0 %	43 %	48 %
Bevidstheden om egen læring blandt deltagerne (N = 16 og 23)	13 %	19 %	63 %	9 %	13 %	65 %
Undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte (N = 16 og 23)	19 %	19 %	63 %	13 %	17 %	57 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Svarene peger på, at test især i forhold til e-læring, men også i forhold til blended learning, anvendes i større omfang sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. Desuden ses det, at et flertal af respondenterne vurderer, at både bevidstheden om egen læring blandt deltagerne og undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte er større i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. Der synes dog at være noget mere blandede vurderinger af, hvorvidt deltagernes tilfredshed med undervisningen er blevet større eller mindre i forbindelse med e-læring og blended learning.

Respondenterne er desuden blevet spurgt, om de oplever et særligt behov for at kunne teste/afprøve deltagernes læringsudbytte i forbindelse med e-læring og blended learning. Her svarer 75 % med hensyn til e-læring og 65 % med hensyn til blended learning, at dette er tilfældet.

Endelig angiver 60 % af de institutioner, der har udbudt AMU som e-læring, og 59 % af de institutioner, der har udbudt AMU som blended learning, at de selv har udviklet test eller anden afprøvning af deltagernes læringsudbytte.

7.5.5 Aspekt 5: Fleksibilitet i forbindelse med undervisning og læring

Generelt set er respondenterne meget positive i deres vurderinger af fleksibilitet i forbindelse med e-læring og blended learning. Samlet set vurderer 78 % af dem, der udbyder AMU som e-læring, i høj grad eller i nogen grad, at fleksibiliteten for deltagerne er større end tilsvarende i forbindelse med kurser udbudt som tilstedeværelsesundervisning. Det tilsvarende tal for dem, der udbyder AMU som blended learning, er 65 %. Tabellen nedenfor uddyber, hvordan respondenterne vurderer forskellige aspekter med hensyn til fleksibilitet.

TABEL 7.14

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af, hvordan forskellige former for fleksibilitet er i forbindelse med tilrettelæggelse som e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning på AMU

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter (N = 15 og 23)	80 %	43 %
… deltagerne er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted (N = 15 og 23)	80 %	43 %
… deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder (N = 15 og 23)	73 %	39 %
… deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces (N = 15 og 23)	46 %	30 %
… deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse (N = 15 og 23)	27 %	30 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Som det fremgår af tabellen, vurderes fleksibiliteten generelt set at være større i forbindelse med e-læring end i forbindelse med blended learning. 80 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som e-læring, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter, og at de er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted. 73 % vurderer i høj grad eller i nogen grad, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder. Væsentligt mindre andele på omkring fire ud af ti af respondenterne vurderer det samme med hensyn til blended learning.

Endelig vurderer 46 % i forhold til e-læring og 30 % i forhold til blended learning, at deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces, mens hhv. 27 % og 30 % vurderer, at deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse.

7.5.6 Aspekt 6: Støtte til deltagere og personale

Generelt set er respondenterne meget positive i deres vurderinger af støtten til deltagere og personale i forbindelse med e-læring og blended learning. Samlet set vurderer 87 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som e-læring, og 69 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som blended learning, således, at der på deres institution er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med e-læring hhv. blended learning. Dette er foldet nærmere ud i tabellen nedenfor.

TABEL 7.15

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af, hvorvidt deltagerne og underviserne får støtte i forbindelse med brug af e-læring og blended learning på AMU

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… institutionen yder teknisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning (N = 16 og 23)	94 %	82 %
… institutionen yder it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning (N = 16 og 23)	88 %	69 %
… institutionen giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne med hensyn til e-læring hhv. blended learning (N = 16 og 23)	81 %	78 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tabellen viser, at 94 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som e-læring, og 82 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som blended learning, i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionen yder teknisk støtte til *undervisere*, der bruger e-læring hhv. blended learning. 88 % og 69 % vurderer det tilsvarende med hensyn til it-didaktisk støtte. Endelig vurderer 81 % og 78 % i høj grad eller i nogen grad, at institutionen giver teknisk og administrativ støtte til *deltagerne*, med hensyn til e-læring hhv. blended learning.

7.5.7 Aspekt 7: Kompetenceudvikling af underviserne

Aspektet er blevet belyst gennem tre spørgsmål, der handler om, om institutionen har mål for kompetenceudvikling, hvorvidt der er behov for kompetenceudvikling, og hvorvidt underviserne deltager i kompetenceudvikling, i forhold til e-læring hhv. blended learning. Især de to sidste forhold vurderes positivt.

TABEL 7.16

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af kompetencer og kompetenceudvikling på AMU

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring og/eller blended learning (N = 16 og 23)	81 %	65 %
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring og/eller blended learning (N = 16 og 23)	69 %	74 %
… institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til e-læring og/eller blended learning (N = 16 og 23)	51 %	61 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tabellen viser, at 81 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som e-læring, og 65 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som blended learning, i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring og/eller blended learning. Mens hhv. 69 % og 74 % vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til dette. Endelig vurderer hhv. 51 % og 61 % i høj grad eller i nogen grad, at institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til e-læring og/eller blended learning.

7.5.8 Aspekt 8: Vision og strategi

Generelt set er respondenterne meget positive i deres vurderinger af institutionernes visioner og strategi i forbindelse med e-læring og blended learning. 94 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som e-læring, og 78 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som blended learning, vurderer således i høj grad eller i nogen grad, at e-læring hhv. blended learning indgår i institutionens strategi. Det fremgår af tabellen nedenfor, der belyser strategien nærmere i forhold til tre forhold.

TABEL 7.17

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af vision og strategi på AMU

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… e-læring og/eller blended learning indgår i institutionens strategi for AMU (N = 16 og 23)	94 %	78 %
… digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af e-læring og/eller blended learning (N = 15 og 17)	86 %	88 %
… strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring og/eller blended learning (N = 15 og 17)	73 %	82 %
… institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring og/eller blended learning (N = 16 og 23)	62 %	61 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tabellen viser, at 86 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som e-læring, og 78 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som blended learning, i høj grad eller i nogen grad vurderer, at digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af e-læring og/eller blended learning. Mens hhv. 73 % og 82 % vurderer, at strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring og/eller blended learning. Endelig vurderer hhv. 62 % og 61 % i høj grad eller i nogen grad, at institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring og/eller blended learning.

7.5.9 Aspekt 9: Organisation og ledelse

Aspektet om organisation og ledelse er belyst gennem spørgsmål om interessen for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne og i ledelsen og gennem spørgsmål om ansvarsfordeling og sammenhængen med den øvrige undervisning på institutionen. Generelt set er respondenterne meget positive i deres vurderinger af disse spørgsmål.

TABEL 7.18

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af interessen for at prioritere AMU som e-læring og/eller blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… der er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne (N = 52 og 51)	50 %	68 %
… der er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning i ledelsen (N = 52 og 51)	69 %	77 %
… der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring og/eller blended learning (N = 16 og 23)	82 %	83 %
… der er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og/eller blended learning og institutionens øvrige undervisning (N = 16 og 23)	56 %	61 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tallene peger på, at der er lidt større interesse i ledelserne end blandt medarbejderne for at prioritere e-læring hhv. blended learning. 50 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som e-læring, og 68 % af AMU-udbyderne, der udbyder AMU som blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne. De samme tal for ledelserne er lidt højere, hhv. 69 % og 77 %.

Endelig vurderer hhv. 82 % og 83 %, at der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring og/eller blended learning, og hhv. 56 % og 61 % vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og/eller blended learning og institutionens øvrige undervisning.

8 Akademiuddannelserne

Dette kapitel handler om erfaringer med digitale læringsplatforme, e-læring og blended learning samt vurderinger af behovet for afdækning af digital parathed blandt udbydere af akademiuddannelser.

Kapitlet bygger på surveydata fra i alt 20 respondenter, hvor institutionsrepræsentanterne har beskrevet og vurderet institutionens praksis i forhold til de fire ovennævnte temaer. Nogle af spørgsmålene, fx vedrørende brug af digitale læringsplatforme, er stillet til alle, mens spørgsmål vedrørende erfaringer med e-læring og blended learning kun er stillet til de respondenter, der har udbudt akademiuddannelser som e-læring eller blended learning.

Der er i alt 6 respondenter, som svarer, at de udbyder akademiuddannelser som e-læring, og 11 respondenter, som svarer, at de udbyder akademiuddannelser som blended learning. På baggrund af det relativt lille antal udbydere af akademiuddannelser som hhv. e-læring og blended learning har vi valgt at bruge procenttal i tabellerne, men absolutte tal i teksten der, hvor antallet af respondenter er på 12 eller derunder, for at tydeliggøre datagrundlaget for analysen.

Da det ikke er alle udbydere af akademiuddannelser som hhv. e-læring og blended learning, der har svaret på alle spørgsmål, er der tabeller, hvor antallet af respondenter er mindre end antallet af udbydere af akademiuddannelser som hhv. e-læring og blended learning.

Man skal være opmærksom på, at der kan være stor forskel på udbyderne. Som det fremgår af boksen nedenfor, udgør de typiske udbydere af akademiuddannelser kun omkring en tredjedel af respondenterne, selvom de tegner sig for en langt større andel af den samlede volumen med hensyn til udbud af akademiuddannelser.

Hertil kommer det særlige forhold på akademiuddannelsesområdet, at der er etableret et institutionelt samarbejde mellem erhvervsakademierne under navnet SmartLearning (der tidligere var kendt som NETAU), hvor man har specialiseret sig i e-læring. Vi har valgt at lade SmartLearning tælle med som en respondent på samme måde som de øvrige institutionsrepræsentanter. Det betyder, at der er meget stor forskel mellem de enkelte udbyderes erfaringsgrundlag, og at svarfordelingerne fra respondenterne påvirkes af, at nogle institutioner bevidst har nedprioriteret e-læring, fordi man henviser potentielle studerende til SmartLearning. Også dette skal man have med i tankerne, når tallene vurderes.

Oversigt over 20 udbydere af akademiuddannelser, som har bidraget med surveydata

7 erhvervsakademier

- Erhvervsakademi Dania
- Erhvervsakademi Kolding
- Erhvervsakademi MidtVest
- Erhvervsakademi SydVest
- Erhvervsakademi Aarhus
- Erhvervsakademiet Lillebælt
- Københavns Erhvervsakademi (KEA)

13 andre typer udbydere

- EUC Nord
- Haderslev Handelsskole
- Københavns Professionshøjskole
- Professionshøjskolen Lillebælt University College
- Professionshøjskolen University College Nordjylland
- Professionshøjskolen VIA University College
- SmartLearning
- Social & SundhedsSkolen, Herning
- Social- og Sundhedsskolen Syd
- Social- og Sundhedsskolen Fredericia-Vejle-Horsens
- Viden Djurs
- Aalborg Handelsskole, Hovedafdeling
- Aarhus Universitet

8.1 Udbredelse af e-læring og blended learning

Af de 20 udbydere af akademiuddannelser er der 6, som svarer, at de udbyder akademiuddannelser som e-læring, og 11, som svarer, at de udbyder akademiuddannelser som blended learning. Vi antager, at eksistensen af SmartLearning som specialiseret udbyder af e-læring har stor betydning for udbredelsen af e-læring blandt udbydere af akademiuddannelser, fordi erhvervsakademierne har mulighed for at henvise studerende, der er interesserede i e-læring, til SmartLearning.

To af de seks institutioner, der udbyder akademiuddannelser som e-læring, svarer, at under 10 % af undervisningstiden foregår asynkront, to svarer, at 60-90 % af undervisningstiden foregår asynkront, og én respondent svarer, at mere end 90 % af undervisningstiden foregår asynkront.

Tre af udbyderne af akademiuddannelser, der ikke udbyder akademiuddannelser som e-læring, angiver, at de arbejder på at kunne tilbyde akademiuddannelser som e-læring, mens tre af udbyderne af akademiuddannelser, der ikke udbyder akademiuddannelser som blended learning, angiver, at de arbejder på at kunne tilbyde akademiuddannelser som blended learning.

Hvis vi alene ser på udbredelsen af akademiuddannelser som e-læring *på erhvervsakademierne* blandt respondenterne, er antallet af udbydere fire både i 2011 og i 2018. Med hensyn til blended learning er udbredelsen af akademiuddannelser på erhvervsakademier som blended learning steget fra fire udbydere i 2011 til syv i 2018.

Tabellen nedenfor viser, inden for hvilke uddannelsesområder der er gennemført hhv. e-læring og blended learning på akademiuddannelserne.

TABEL 8.1

Uddannelsesområder, hvor der er gennemført e-læring og/eller blended learning på akademiuddannelserne

Uddannelsesområde	Antal udbydere der har gennemført e-læringsforløb inden for uddannelsesområdet	Antal udbydere der har gennemført blended learningforløb inden for uddannelsesområdet
Administration og forvaltning	1	1
Ledelse	2	5
Medier og kommunikation	2	2
Det merkantile område	3	7
Service, produktion, it og bygge og anlæg	0	3
Velfærd, undervisning og sundhed	0	2

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Som det fremgår af tabellen, er der samlet set gennemført e-læringsforløb på fire forskellige uddannelsesområder og blended learning-forløb på seks forskellige uddannelsesområder. I forhold til e-læring er det merkantile område det uddannelsesområde, hvor der er flest udbydere, der har gennemført e-læring, mens det merkantile område og ledelse er de uddannelsesområder, hvor der er flest udbydere, der har gennemført blended learning.

8.2 Institutionernes digitale parathed

Den digitale parathed blandt udbyderne af akademiuddannelser er blevet belyst gennem to spørgsmål, der fremgår af den følgende tabel.

TABEL 8.2

Afdækning af digital parathed

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
I hvilken grad har I på akademiuddannelserne arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed? (N = 19)	16 %	32 %	42 %	0 %	11 %	100 %
I hvilket omfang mangler I på akademiuddannelserne redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes? (N = 19)	11 %	42 %	16 %	16 %	16 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Halvdelen af respondenterne svarer, at de i høj grad eller i nogen grad på akademiuddannelserne har arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed, og at de i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de på akademiuddannelserne mangler redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes. Tallene siger dog ikke noget om, hvordan man har arbejdet systematisk med at afdække digital parathed, ligesom resultatet ikke siger noget om, hvilke typer redskaber udbyderne kunne have brug for til systematisk at afklare den digitale parathed.

8.3 Brug af digitale læringsplatforme

85 % – eller 17 ud af 20 – af udbyderne af akademiuddannelser gør brug af digitale læringsplatforme. Alle de udbydere af akademiuddannelser, der svarer, at de bruger digitale læringsplatforme, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at det styrker undervisningen.

Tabellen nedenfor viser en oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne. Som det fremgår af tabellen nedenfor, anvender de især Fronter, Moodle, Itslearning og Canvas, og der er flere udbydere, der gør brug af mere end en læringsplatform.

Bemærk, at oversigten alene er baseret på respondenternes besvarelser. For at sikre det mest retvisende billede af institutionernes praksis, har vi valgt at tage udgangspunkt i respondenternes egne vurderinger, fremfor at opgøre brugen af digitale læringsplatforme på baggrund af en prædefineret liste af platforme. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har således ikke taget stilling til de enkelte platformes kvalitet eller egnethed som læringsplatforme.

TABEL 8.3

Oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne af akademiuddannelser

Digital læringsplatform	Antal udbydere, der bruger den pågældende digitale læringsplatform	Andel af de 17 udbydere, der anvender den digitale læringsplatform
Fronter	7	41 %
Moodle	5	35 %

Digital læringsplatform	Antal udbydere, der bruger den pågældende digitale læringsplatform	Andel af de 17 udbydere, der anvender den digitale læringsplatform
Itslearning	4	24 %
Canvas	3	18 %
Metropolis	1	6 %
OneNote	1	6 %
Panopto	1	6 %
Blackboard	1	6 %
I alt	24	141 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bortset fra Ludus, Moodle, Itslearning og Fronter er de øvrige navne oplyst af respondenterne. Bemærk, at andelene summer op til mere end 100 %, fordi nogle udbydere anvender mere end én platform.

Nedenfor ser vi nærmere på vurderingerne af arbejdet med de digitale platforme i forhold til tre aspekter: 1) støtte til undervisere og deltagere, 2) kompetenceudvikling samt 3) strategi og ledelse.

8.3.1 Støtte til undervisere og deltagere

Respondenterne vurderer generelt i forhold til akademiuddannelserne, at der på deres institutioner er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med brug af digitale læringsplatforme. I alt 94 % svarer, at dette i høj grad eller i nogen grad er tilfældet. Også tilfredsheden med de tekniske faciliteter er stor. Således vurderer 88 %, at institutionen i høj grad eller i nogen grad har tilstrækkelige tekniske faciliteter. Dette fremgår af den følgende tabel.

TABEL 8.4

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af akademiuddannelser benytter, med henblik på tekniske faciliteter og støtte til personale og deltagere

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter (herunder både hardware/software såvel som teknisk support)? (N = 16)	56 %	38 %	6 %	0 %	0 %	100 %
… institutionen giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne på akademiuddannelsen med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 14)	36 %	36 %	21 %	0 %	7 %	100 %
… institutionen yder teknisk støtte til undervisere på akademiuddannelser, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 15)	33 %	53 %	13 %	0 %	0 %	100 %
… institutionen yder it-didaktisk støtte til undervisere på akademiuddannelsen, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 15)	27 %	60 %	7 %	0 %	6 %	100 %

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der på jeres institution på akademiuddannelsen er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med digitale læringsplatforme? (N = 15)	20 %	67 %	13 %	0 %	0 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

Deler man støtten til *underviserne* op i hhv. teknisk støtte og it-didaktisk støtte, ses det, at vurderingerne er lige positive: Næsten ni ud af ti respondenter vurderer, at institutionen i høj grad eller i nogen grad yder teknisk støtte og it-didaktisk støtte til undervisere på akademiuddannelserne, der bruger digitale læringsplatforme.

Ser man alene på den tekniske og administrative støtte til *deltagerne* på akademiuddannelserne, ligger denne også på et højt niveau: Her vurderer 72 %, at institutionen i høj grad eller i nogen grad giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne på akademiuddannelserne med hensyn til de digitale læringsplatforme.

8.3.2 Kompetenceudvikling

Kompetenceudvikling på akademiuddannelserne i forhold til de digitale læringsplatforme er undersøgt i forhold til tre aspekter: hvorvidt der foregår kompetenceudvikling af underviserne med hensyn til digitale læringsplatforme, om underviserne er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme, og om der er formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling med hensyn til digitale læringsplatforme.

TABEL 8.5

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af kompetenceudvikling med henblik på brug af de digitale platforme på akademiuddannelser

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne på akademiuddannelsen med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 15)	27 %	40 %	27 %	0 %	7 %	100 %
… institutionens undervisere på akademiuddannelsen er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 15)	27 %	47 %	27 %	0 %	0 %	100 %
… I har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling på akademiuddannelsen med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme? (N = 15)	20 %	27 %	33 %	7 %	13 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

67 % af respondenterne svarer, at der i høj grad eller i nogen grad foregår kompetenceudvikling af underviserne på akademiuddannelserne med hensyn til digitale læringsplatforme, mens 74 % vurderer, at institutionens undervisere på akademiuddannelserne i høj grad eller i nogen grad er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme. 47 % har formuleret mål for

medarbejdernes kompetenceudvikling på akademiuddannelserne med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme.

8.3.3 Strategi og ledelse

Tabellen nedenfor viser, at der er stor interesse både i ledelser og blandt medarbejdere for at prioritere digitale læringsplatforme på akademiuddannelserne: 95 % svarer "I høj grad" eller "I nogen grad" med hensyn til både ledelserne og medarbejderne. Desuden vurderer 66 %, at deres institution i høj grad eller i nogen grad følger en digitaliseringsstrategi for akademiuddannelserne, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme.

TABEL 8.6

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af akademiuddannelser benytter, med hensyn til strategi og ledelse

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på akademiuddannelsen i ledelsen? (N = 18)	39 %	56 %	6 %	0 %	0 %	100 %
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på akademiuddannelsen blandt medarbejderne? (N = 18)	39 %	56 %	6 %	0 %	0 %	100 %
… jeres institution følger en digitaliseringsstrategi for akademiuddannelsen, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme? (N = 15)	33 %	33 %	13 %	0 %	20 %	100 %
… der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme på akademiuddannelsen? (N = 15)*	27 %	27 %	40 %	0 %	7 %	100 %
… digitaliseringsstrategien på akademiuddannelsen har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme? (N = 11)**	27 %	36 %	27 %	0 %	9 %	100 %
… strategien på baggrund af jeres samlede erfaringer på akademiuddannelsen har bidraget positivt til at understøtte jeres arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 12)**	17 %	83 %	0 %	0 %	0 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene markeret med * er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme. Spørgsmål markeret med ** er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme, og at de i høj grad, i nogen grad eller i mindre grad følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme.

Ser man alene på de respondenter, der siger, at de bruger digitale læringsplatforme, er det alle 12, der vurderer, at strategien i høj grad eller i nogen grad har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med digitale læringsplatforme, og 8 ud af 11, der vurderer, at digitaliseringsstrategien i høj grad eller i nogen grad har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme.

Endelig er der blandt alle udbyderne af akademiuddannelserne 54 %, der finder, at der i høj grad eller i nogen grad er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme på akademiuddannelserne.

8.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning

Uanset de forskellige fordele og ulemper, der kan være ved forskellige tilrettelæggelsesformer, er det i sidste ende deltagernes læringsudbytte, der er det afgørende. I den følgende tabel har respondenterne vurderet deltagernes læringsudbytte af akademiuddannelser som e-læring og blended learning sammenlignet med akademiuddannelser som tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 8.7

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af deltagernes læringsudbytte af akademiuddannelser som e-læring og/eller blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning

	Meget mindre	Lidt mindre	Uændret	Lidt mere	Meget mere	Ved ikke	Total
E-læring (N = 6)	0 %	0 %	17 %	0 %	0 %	83 %	100 %
Blended learning (N = 11)	0 %	18 %	36 %	9 %	9 %	27 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

5 ud af 6 respondenter svarer "Ved ikke" på spørgsmålet om deltagernes læringsudbytte, når man sammenligner e-læring og tilstedeværelsesundervisning. Det samme gør 3 ud af 11 i forhold til blended learning. Det kan hænge sammen med, at spørgsmålet er vanskeligt, fx fordi der ikke er noget klart sammenligningsgrundlag. 8 ud af 11 kan dog godt svare i forhold til blended learning, og her fordeler svarene sig symmetrisk omkring, at læringsudbyttet er uændret.

Respondenterne er derudover blevet bedt om at vurdere deltagernes tilfredshed med undervisningen i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. Institutionernes besvarelser indikerer, at der er blandede vurderinger af deltagernes tilfredshed i forhold til både e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning: 2 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring vurderer, at deltagernes tilfredshed er uændret, 1 udbyder vurderer, at deltagernes tilfredshed er større, mens de resterende 3 udbydere af akademiuddannelser som e-læring har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet. Vurderingerne er ligeledes blandede i forhold til blended learning: 4 ud af 11 respondenter vurderer, at deltagernes tilfredshed er vokset, 3 ud af 11 respondenter vurderer, at deltagernes tilfredshed er større, mens 2 respondenter vurderer, at deltagernes tilfredshed er mindre.

8.5 Vurdering af kvalitetsaspekter

I det følgende ser vi nærmere på den praksis, der er i forbindelse med akademiuddannelser udbudt som e-læring og blended learning, med særligt henblik på ni udvalgte kvalitetsaspekter, det vil sige forhold, der har betydning for kvaliteten af den undervisning, som finder sted.
Det er i denne henseende vigtigt at være opmærksom på en række forhold. For det første er der variation med hensyn til, hvilke spørgsmål respondenterne har vurderet i hhv. 2011 og 2018. Der er således ikke et sammenligningsgrundlag i forhold til alle ni aspekter. For det andet var det i 2011 kun udbydere af akademiuddannelser på erhvervsakademier, der deltog i spørgeskemaundersøgelsen, mens det i 2018 er alle udbydere af akademiuddannelser, som derfor også kan omfatte bl.a. erhvervsskoler, professionshøjskoler og universiteter. For det tredje har respondenterne i 2011

foretaget vurderinger samlet i forhold til både e-læring og blended learning, mens respondenterne i 2018 har foretaget vurderinger særskilt i forhold til hhv. e-læring og blended learning. Resultaterne fra undersøgelsen i 2011 fungerer derfor hovedsageligt som en indikator for, hvordan institutionerne i 2011 vurderede praksis i forbindelse med brugen af e-læring og blended learning i forhold til akademiuddannelser.

Bemærk desuden, at der i 2018 kun er tale om et relativt lille antal respondenter, der har erfaringer med akademiuddannelser udbudt som e-læring eller blended learning, hvilket kan have konsekvenser for, hvad der kan udledes af vurderingerne.

8.5.1 Aspekt 1: Målgruppen og aftagerbehov

Fem ud af de seks udbydere af akademiuddannelser som e-læring vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes behov, mens alle seks vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer virksomhedernes behov.

Med hensyn til blended learning er det 10 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning, der vurderer, at blended learning i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes behov, mens 9 ud af 11 vurderer, at blended learning i høj grad eller i nogen grad imødekommer virksomhedernes behov.

TABEL 8.8

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af målgruppens kendskab, interesse og it-færdigheder på akademiuddannelserne

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at potentielle brugere …	E-læring	Blended learning
… har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring og/eller blended learning (N = 6 og 11)	33 %	18 %
… har interesse for at anvende e-læring/blended learning (N = 6 og 11)	67 %	82 %
… mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring/blended learning (N = 6 og 11)	84 %	73 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Fire ud af seks udbydere af akademiuddannelser som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere har interesse for at anvende e-læring, mens kun to ud af seks vurderer, at de har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring. Desuden vurderer fem ud af seks, at potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring.

Vurderingerne med hensyn til blended learning ligner billedet med hensyn til e-læring, idet 9 ud af 11 i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de potentielle brugere har interesse for at anvende blended learning, mens kun 2 ud af 11 vurderer, at de har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som blended learning. Desuden vurderer 8 ud af 11, at potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende blended learning.

8.5.2 Aspekt 2: Læringsmiljøet

Det fremgår af den følgende tabel, at 5 ud af 6, der i 2018 udbød akademiuddannelser som e-læring, vurderer, at læringsmiljøet i høj grad eller i nogen grad understøtter deltagernes konkrete pædagogiske behov. 9 ud af 11 vurderer det samme i forhold til blended learning. Disse vurderinger er markant mere positive end i 2011.

TABEL 8.9

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af læringsmiljøet omkring e-læring og blended learning på akademiuddannelserne

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning	E-læring	Blended learning
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning afspejler behov blandt kursisterne (N = 6, 6 og 11)*	33 %	83 %	81 %
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning teknisk set er pålideligt og fungerer efter hensigten (N = 6, 6 og 11)	66 %	100 %	81 %
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning er hensigtsmæssigt koblet sammen med institutionens tekniske systemer (N = 6 og 11)	33 %	83 %	81 %
… institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter til brug af e-læring og/eller blended learning (N = 7, 6 og 11)	71 %	67 %	91 %
… læringsmiljøet på baggrund af deres samlede erfaringer med e-læring og/eller blended learning er af høj kvalitet (N = 6 og 11)	-	66 %	64 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
* I 2018 blev der spurgt, om "læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning understøtter deltagernes konkrete pædagogiske behov".

Alle 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 9 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning vurderede i 2018, at læringsmiljøet i høj grad eller i nogen grad teknisk set er pålideligt og fungerer efter hensigten.

5 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 9 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning vurderede også i 2018, at læringsmiljøet i høj grad eller i nogen grad er hensigtsmæssigt koblet sammen med institutionens tekniske systemer.

Og endelig vurderede 4 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 10 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning, at institutionen i høj grad eller i nogen grad har tilstrækkelige tekniske faciliteter til brug af e-læring og/eller blended learning.

I forhold til alle disse tre vurderinger af de tekniske systemer er der en tendens til, at de vurderes mere positivt i 2018 end i 2011.

Spørgsmålet om, hvorvidt læringsmiljøet på baggrund af de samlede erfaringer med e-læring og/eller blended learning er af høj kvalitet, er kun blevet stillet i 2018. Tallene viser, at 4 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 7 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning vurderer, at dette i høj grad eller i nogen grad er tilfældet.

TABEL 8.10

Institutionsvurderinger af akademiuddannelser som e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning med hensyn til interaktion og involvering

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… de studerende er mere overladt til sig selv (N = 6 og 11)	17 %	0 %
… det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes (N = 6 og 11)	17 %	55 %
… det er vanskeligere at involvere deltagerne (N = 6 og 11)	0 %	55 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

En ud af seks udbydere af akademiuddannelser som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de studerende er mere overladt til sig selv, og at det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes. Ingen af de seks vurderer dog, at det er vanskeligere at involvere deltagerne.
6 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes, og at det er vanskeligere at involvere deltagerne, mens ingen af de 11 udbydere vurderer, at de studerende er mere overladt til sig selv.

8.5.3 Aspekt 3: Tidsforbrug, kommunikation og samarbejde

5 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 10 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad er en god kommunikation og et godt samarbejde om e-læring og blended learning både underviserne imellem og mellem undervisere og deltagere. Tabellen nedenfor viser, om underviserne bruger mere eller mindre tid på forskellige opgaver i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med tid brugt i forbindelse med tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 8.11

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af tidsforbruget i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning på akademiuddannelserne

	E-læring			Blended learning		
	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere
Den tid, underviserne bruger på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål (N = 6 og 11)	17 %	50 %	17 %	9 %	45 %	36 %
Den tid, underviserne bruger på planlægning af undervisningsforløb (N = 6 og 11)	33 %	17 %	33 %	0 %	36 %	54 %
Den tid, underviserne bruger på udvikling af undervisningsmaterialet (N = 6 og 11)	0 %	17 %	67 %	18 %	0 %	63 %

	E-læring			Blended learning		
	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere
Den tid, underviserne bruger på møder (N = 6 og 11)	50 %	17 %	0 %	18 %	45 %	27 %
Den tid, underviserne bruger på alle tekniske, ikke-pædagogiske opgaver (N = 6 og 11)	0 %	0 %	83 %	9 %	18 %	63 %
Den tid, underviserne bruger på dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne (N = 6 og 11)	17 %	17 %	50 %	9 %	45 %	36 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Med hensyn til e-læring tegnes der et billede af, at der bruges *mindre tid* i forbindelse med møder, men *mere tid* på udvikling af undervisningsmaterialer, tekniske opgaver og dialog med deltagerne, mens tiden brugt på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål er nogenlunde den samme.

Billedet, der tegnes med hensyn til blended learning, er lidt anderledes, idet der i forhold til alle opgaverne er et flertal, der peger på, at de kræver mere tid. Dog er det de samme to opgaver, udvikling af undervisningsmaterialer og tekniske opgaver, som især vurderes som mere tidskrævende.

8.5.4 Aspekt 4: Evaluering af læring og undervisning

Den følgende tabel viser respondenternes vurderinger af, i hvilken grad praksis har ændret sig i forbindelse med evaluering af læring og undervisning, når man sammenligner e-læring og blended learning med tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 8.12

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af evaluering af læring og undervisning på akademiuddannelser som e-læring og blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning	E-læring	Blended learning
… der anvendes nye former for evaluering af undervisning og læreproces (N = 4, 6 og 11)	0 %	17 %	27 %
… der anvendes nye prøve- og eksamensformer (N = 4, 6 og 11)	0 %	33 %	45 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

1 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 3 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning vurderer i 2018, at de i høj grad eller i nogen grad anvender nye former for evaluering af undervisning og læreproces. Derudover vurderer 2 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 5 ud af 11 udbydere af akademiuddannelse som blended learning, at der anvendes nye prøve- og eksamensformer. Ingen udbydere af akademiuddannelser som e-

læring eller blended learning vurderede i 2011, at der anvendes nye former for evaluering af undervisning og læreproces, eller at der anvendes nye prøve- og eksamensformer.

Det er et interessant resultat, at omkring halvdelen af udbyderne af akademiuddannelser som blended learning vurderer, at det i høj grad eller i nogen grad er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes, og at det er vanskeligere at involvere deltagerne. Mens det kun er en ud af seks, der har den samme vurdering i forhold til e-læring. Der er dog ingen respondenter, der vurderer, at de studerende er mere overladt til sig selv, når de har blended learning.

TABEL 8.13

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af, hvordan e-læring hhv. blended learning adskiller sig fra tilstedeværelsesundervisning på akademiuddannelser

	E-læring			Blended learning		
	Meget el-ler lidt mindre	Uændret	Meget el-ler lidt mere/stø rre/bedre	Meget el-ler lidt mindre	Uændret	Meget el-ler lidt mere/stø rre/bedre
Anvendelsen af test (N = 6 og 11)	0 %	50 %	0 %	9 %	45 %	18 %
Bevidstheden om egen læring blandt deltagerne (N = 6 og 11)	17 %	0 %	33 %	0 %	45 %	27 %
Undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte (N = 6 og 11)	0 %	0 %	33 %	27 %	36 %	18 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Svarene i forhold til e-læring tegner ikke noget særligt klart billede, ikke mindst fordi relativt mange respondenter har svaret "Ved ikke". De tre, der ikke har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet om, hvorvidt de anvender test mere eller mindre, peger dog på, at dette sker i samme omfang som i forbindelse med tilstedeværelsesundervisning.

Det billede, der tegner sig med hensyn til blended learning, er lidt mere klart, dels fordi der er flere respondenter, dels fordi færre har svaret "Ved ikke". Der tegner sig et billede af, at de fleste svarer "Uændret", mens de øvrige fordeler sig nogenlunde ligeligt på "Mere" og "Mindre". Samlet set giver dette ikke grundlag for at hævde, at e-læring og blended learning har betydet meget væsentlige ændringer i forhold til det, der er blevet spurgt om.

Respondenterne er desuden blevet spurgt, om de oplever et særligt behov for at kunne teste/afprøve deltagernes læringsudbytte i forbindelse med e-læring og blended learning. Her svarer ingen "I høj grad" eller "I nogen grad" med hensyn til e-læring, mens kun 3 ud af 11 svarer "I nogen grad" med hensyn til blended learning.

Selvom der således ikke synes at være et meget større behov for at teste, har 4 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 4 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning selv udviklet test eller anden afprøvning af deltagernes læringsudbytte.

8.5.5 Aspekt 5: Fleksibilitet i undervisning og læring

4 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 9 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at fleksibiliteten for deltagerne er større end i forbindelse med tilsvarende kurser udbudt som tilstedeværelsesundervisning. Tabellen nedenfor uddyber, hvordan respondenterne vurderer forskellige aspekter med hensyn til fleksibilitet.

TABEL 8.14

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af, hvordan forskellige former for fleksibilitet er i forbindelse med tilrettelæggelse som e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning på akademiuddannelserne

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning	E-læring	Blended learning
… deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter (N = 5, 6 og 11)	60 %	83 %	63 %
… deltagerne er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted (N = 5, 6 og 11)	60 %	83 %	54 %
… deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder (N = 5, 6 og 11)	20 %	50 %	64 %
… deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces (N = 5, 6 og 11)	20 %	50 %	64 %
… deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse (N = 5, 6 og 11)	40 %	17 %	18 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Fem ud af seks udbydere af akademiuddannelser som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at det har styrket fleksibiliteten med hensyn til, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter og geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted. Udbyderne af akademiuddannelser som blended learning vurderer dette i lidt mindre grad. Der synes at være tale om nogenlunde det samme niveau i disse vurderinger, når vi sammenligner med 2011.

Tre ud af seks udbydere af akademiuddannelser som e-læring vurderer, at det i høj grad eller i nogen grad har styrket fleksibiliteten med hensyn til, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder, og at de har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces. Udbyderne af akademiuddannelser som blended learning vurderer dette i lidt højere grad. Der er tale om større andele af respondenter, der vurderer dette i 2018, når vi sammenligner med 2011.

Det er dog kun 1 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 2 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning, der vurderer, at deltagerne i høj grad eller i nogen grad har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse.

8.5.6 Aspekt 6: Støtte til deltagere og personale

Samlet set vurderer 3 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 8 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning, at der på deres institution er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med e-læring hhv. blended learning. Dette er foldet nærmere ud i tabellen nedenfor.

TABEL 8.15

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af, hvorvidt deltagerne og underviserne får støtte i forbindelse med brug af e-læring og blended learning på akademiuddannelserne

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning	E-læring	Blended learning
… institutionen yder teknisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning (N = 6 og 11)	-	83 %	100 %
… institutionen yder it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning (N = 6 og 11)	-	50 %	91 %
… institutionen giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne med hensyn til e-læring hhv. blended learning (N = 6 og 11)	-	17 %	82 %
… institutionen yder støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning, herunder støtte til det informations- og kommunikationstekniske (N = 5)	60 %	-	-
… institutionen giver støtte til deltagerne i forhold til brug af e-læring og/eller blended learning, herunder fx teknisk og administrativ støtte (N = 5)	40 %	-	-

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tabellen viser, at fem ud af seks udbydere af akademiuddannelser som e-læring og alle udbydere af akademiuddannelser som blended learning i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionen yder teknisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning. Andelene er mindre, når det handler om at yde it-didaktisk støtte med hensyn til e-læring.

I forhold til at yde teknisk og administrativ støtte til deltagerne synes der at være en stor forskel mellem e-læring og blended learning, idet det kun er 1 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring, der i høj grad eller i nogen grad yder teknisk og administrativ støtte til deltagerne, mens det er 9 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning.

Da spørgsmålene ikke er identiske, og da der i 2011 ikke er skelnet mellem e-læring og blended learning, er det svært at sige noget om udviklingen, men det er dog værd at bemærke, at det i 2011 var omkring halvdelen af respondenterne, der havde en positiv vurdering af støtten til undervisere og deltagere.

8.5.7 Aspekt 7: Kompetenceudvikling af underviserne

Aspektet er blevet belyst gennem tre spørgsmål, der handler om, hvorvidt institutionen har mål for kompetenceudviklingen, hvorvidt der er behov for kompetenceudvikling, og hvorvidt underviserne deltager i kompetenceudvikling.

TABEL 8.16

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af kompetencer og kompetenceudvikling på akademiuddannelserne

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning	E-læring	Blended learning
… institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til e-læring og/eller blended learning (N = 6, 6 og 11)	33 %	50 %	54 %
… institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring og/eller blended learning (N = 6, 6 og 11)	66 %	50 %	63 %
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring og/eller blended learning (N = 6, 6 og 11)	17 %	66 %	73 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tabellen viser, at omkring halvdelen af udbyderne af akademiuddannelser som hhv. e-læring og blended learning i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til e-læring og blended learning.

Ser man på institutionernes vurderinger af, hvorvidt underviserne i høj grad eller i nogen grad er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring hhv. blended learning, synes der at være tale om nogenlunde det samme niveau i 2018 som i 2011. Det er dog værd at bemærke, at det kun er tre ud af seks udbydere af akademiuddannelser som e-læring, der vurderer dette.

Med hensyn til, hvorvidt der i høj grad eller i nogen grad foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring hhv. blended learning, synes der at være tale om et væsentligt højere niveau i 2018 sammenlignet med 2011: Hvor det kun var 1 ud af 6 udbydere, der i 2011 svarede, at der i høj grad eller i nogen grad foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring og/eller blended learning, var dette i 2018 steget til 4 ud af 6 med hensyn til e-læring og 8 ud af 11 med hensyn til blended learning.

8.5.8 Aspekt 8: Vision og strategi

Alle 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 10 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at e-læring hhv. blended learning indgår i institutionens strategi. 3 ud af 4 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 4 ud af 5 udbydere af akademiuddannelser som blended learning vurderer, at strategien i høj grad eller i nogen grad har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring og/eller blended learning.

TABEL 8.17

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af vision og strategi på akademiuddannelserne

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning	E-læring	Blended learning
… e-læring og/eller blended learning indgår i institutionens strategi for akademiuddannelsen (N = 6 og 11)	-	100 %	91 %
… strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring og/eller blended learning (N = 4 og 10)	-	75 %	80 %
… institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring og/eller blended learning (N = 6 og 11)	-	67 %	72 %
… digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af e-læring og/eller blended learning (N = 3 og 9)	-	100 %	55 %
… institutionen følger en samlet strategi for brug af e-læring og/eller blended learning (N = 5)	20 %	-	-
… institutionen har en strategi for e-læring og/eller blended learning med fokus på kvalitetssikring af e-læring og/eller blended learning (N = 3)	33 %	-	-

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

4 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 8 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring og/eller blended learning. 3 ud af 3 udbydere af akademiuddannelser som e-læring og 5 ud af 9 udbydere af akademiuddannelser som blended learning vurderer, at digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af e-læring og/eller blended learning.

Tallene peger på, at der har været en positiv udvikling fra 2011 til 2018 med hensyn til at have en strategi for e-læring og blended learning og at have fokus på kvalitetssikring heraf.

8.5.9 Aspekt 9: Organisation og ledelse

Aspektet om organisation og ledelse er belyst gennem spørgsmål om interessen for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne og i ledelsen og gennem spørgsmål om ansvarsfordeling og sammenhængen med den øvrige undervisning på institutionen.

TABEL 8.18

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af interessen for at prioritere akademiuddannelserne som e-læring og/eller blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… der blandt medarbejderne er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning (N = 19 og 17)	42 %	82 %
… der i ledelsen er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning (N = 19 og 16)	63 %	81 %
… der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring og/eller blended learning (N = 6 og 11)*	50 %	45 %
… der er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og/eller blended learning og institutionens øvrige undervisning (N = 6 og 11)*	33 %	72 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmål markeret med * er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tabellen viser to interessante resultater med hensyn til interesse for at prioritere e-læring og blended learning: dels at der synes at være større interesse for at prioritere blended learning end e-læring både i ledelser og blandt medarbejdere, dels at hvor interessen er på samme niveau i forhold til blended learning, når vi sammenligner ledelserne og medarbejderne, så er interessen større i ledelserne end blandt medarbejderne, når det drejer sig om e-læring.

Omkring halvdelen af udbyderne af både e-læring og blended learning vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring og blended learning. Samtidig er der 2 ud af 6 i forhold til e-læring og 6 ud af 11 i forhold til blended learning, der svarer "I mindre grad". Dette kunne der være grund til at undersøge nærmere.

Endelig er der meget forskelligartede svar i forhold til e-læring og blended learning på spørgsmålet om, hvorvidt der er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og institutionens øvrige undervisning: Hvor 8 ud af 11 udbydere af akademiuddannelser som blended learning svarer, at der i høj grad eller i nogen grad er en god sammenhæng mellem arbejdet med blended learning og institutionens øvrige undervisning, gælder det tilsvarende kun 2 ud af 6 udbydere af akademiuddannelser som e-læring.

9 Diplomuddannelserne

Dette kapitel handler om erfaringer med digitale læringsplatforme, e-læring og blended learning samt vurderinger af behovet for afdækning af digital parathed blandt udbydere af diplomuddannelser.

Kapitlet bygger på surveydata fra i alt 19 respondenter, hvor institutionsrepræsentanterne har beskrevet og vurderet institutionens praksis i forhold til de fire ovennævnte temaer. Nogle af spørgsmålene, fx vedrørende brug af digitale læringsplatforme, er stillet til alle, mens spørgsmål vedrørende erfaringer med e-læring og blended learning kun er stillet til de respondenter, der har udbudt diplomuddannelser som e-læring eller blended learning.

Der er i alt 12 respondenter, som svarer, at de udbyder diplomuddannelser som e-læring, og 7 respondenter, som svarer, at de udbyder diplomuddannelser som blended learning. På baggrund af det relativt lille antal udbydere af diplomuddannelser som hhv. e-læring og blended learning har vi valgt at bruge procenttal i tabellerne, men absolutte tal i teksten der, hvor antallet af respondenter er på 12 eller derunder, for at tydeliggøre datagrundlaget for analysen.

Da det ikke er alle udbydere af diplomuddannelser som hhv. e-læring og blended learning, der har svaret på alle spørgsmål, er der tabeller, hvor antallet af respondenter er mindre end antallet af udbydere af diplomuddannelser som hhv. e-læring og blended learning.

Man skal være opmærksom på, at der kan være stor forskel på udbyderne. Som det fremgår af boksen nedenfor, udgør de typiske udbydere af diplomuddannelser kun lidt mere end en tredjedel af respondenterne, selvom de tegner sig for en langt større andel af den samlede volumen med hensyn til udbud af diplomuddannelser.

Oversigt over 19 udbydere af diplomuddannelser, som har bidraget med surveydata

7 professionshøjskoler

- Danmarks Medie- og Journalisthøjskole
- Den Frie Lærerskole
- Professionshøjskolen Absalon
- Professionshøjskolen Lillebælt University College
- Professionshøjskolen UC Syddanmark
- Professionshøjskolen UCC
- Professionshøjskolen VIA University College

12 andre udbydere

- Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole
- Copenhagen Business School
- Danmarks Tekniske Universitet
- Erhvervsakademi Kolding
- Erhvervsakademi Aarhus
- Erhvervsakademiet Copenhagen Business Academy
- Københavns Erhvervsakademi (KEA)
- Københavns Universitet
- SmartLearning
- Syddansk Universitet
- Aalborg Universitet
- Aarhus Universitet

9.1 Udbredelse af e-læring og blended learning

Af de 19 udbydere af diplomuddannelser, er der 7, som svarer, at de udbyder diplomuddannelser som e-læring, mens 12 svarer, at de udbyder diplomuddannelser som blended learning.

3 ud af de 12 institutioner, der ikke udbyder diplomuddannelser som e-læring, angiver, at de arbejder på at kunne tilbyde diplomuddannelser som e-læring, mens 1 af de 6 institutioner, der ikke udbyder diplomuddannelser som blended learning, angiver, at den arbejder på at kunne tilbyde diplomuddannelser som blended learning.

I forhold til spørgsmålet om, hvor stor en andel af undervisningen der gennemføres som asynkron undervisning, er svarene meget spredte: To af de syv, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, svarer, at 10-40 % af undervisningstiden foregår asynkront, mens tre svarer 60-90 % og én svarer, at mere end 90 % foregår asynkront.

Hvis vi alene ser på udbredelsen af diplomuddannelser som e-læring *på professionshøjskolerne* blandt respondenterne, er antallet af udbydere nogenlunde det samme: fire i 2011 og tre i 2018. Det samme gælder med hensyn til blended learning, hvor det er fem udbydere både i 2011 og i 2018, der udbyder diplomuddannelser som blended learning *på professionshøjskolerne*.

Tabellen nedenfor viser, inden for hvilke uddannelsesområder der er gennemført diplomuddannelser som hhv. e-læring og blended learning.

TABEL 9.1

Uddannelsesområder, hvor der er gennemført e-læring og/eller blended learning på diplomuddannelserne

Uddannelsesområde	Antal udbydere der har gennemført e-læringsforløb inden for uddannelsesområdet	Antal udbydere der har gennemført blended learningforløb inden for uddannelsesområdet
Det ledelsesfaglige fagområde	3	6
Det samfundsfaglige og merkantile område	5	4
It og teknologi	1	1
Det sundhedsfaglige område	2	4
Det pædagogiske område	3	2
Medie- og kommunikationsområdet (herunder erhvervssprog og journalistik)	0	2

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Som det fremgår af tabellen, er der samlet set gennemført e-læringsforløb på fem forskellige uddannelsesområder og blended learning-forløb på seks forskellige uddannelsesområder. I forhold til e-læring er det samfundsfaglige og merkantile område det uddannelsesområde, hvor der er flest udbydere, der har udbudt e-læring, mens det ledelsesfaglige område er det uddannelsesområde, hvor der er flest udbydere, der har udbudt blended learning.

9.2 Institutionernes digitale parathed

Den digitale parathed hos udbyderne af diplomuddannelser er blevet belyst gennem to spørgsmål, der fremgår af den følgende tabel.

TABEL 9.2

Afdækning af digital parathed

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
I hvilken grad har I på diplomuddannelserne arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed? (N = 16)	6 %	25 %	44 %	19 %	6 %	100 %
I hvilket omfang mangler I på diplomuddannelserne redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes? (N = 16)	13 %	25 %	19 %	13 %	31 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

31 % af udbyderne svarer, at de i høj grad eller i nogen grad på diplomuddannelser har arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed, mens 38 % svarer, at de i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de mangler redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes. Tallene siger ikke noget om, hvordan man har arbejdet systematisk med at afdække digital parathed, ligesom resultatet ikke siger noget om, hvilke typer redskaber udbyderne kan have brug for til systematisk at afklare den digitale parathed.

9.3 Brug af digitale læringsplatforme

95 % – eller 18 ud af 19 udbydere af diplomuddannelser – gør brug af digitale læringsplatforme. Alle udbydere af diplomuddannelser, der gør brug af digitale læringsplatforme, vurderer, at det i høj grad eller i nogen grad styrker undervisningen på diplomuddannelserne.

Tabellen nedenfor viser en oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne. Som det fremgår af tabellen nedenfor, anvendes især Moodle, Itslearning og Canvas, og der er flere udbydere, der gør brug af mere end en læringsplatform.

Bemærk, at oversigten alene er baseret på respondenternes besvarelser. For at sikre det mest retvisende billede af institutionernes praksis, har vi valgt at tage udgangspunkt i respondenternes egne vurderinger, fremfor at opgøre brugen af digitale læringsplatforme på baggrund af en prædefineret liste af platforme. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har således ikke taget stilling til de enkelte platformes kvalitet eller egnethed som læringsplatforme.

TABEL 9.3

Oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne af diplomuddannelser

Digital læringsplatform	Antal udbydere, der bruger den pågældende digitale læringsplatform	Andel af de 18 udbydere, der anvender den digitale læringsplatform
Moodle	7	39 %
Itslearning	5	28 %
Canvas	4	22 %
Fronter	2	11 %
BlackBoard	2	11 %
Adobe	1	6 %
Metropolis	1	6 %
Viggo	1	6 %
I alt	22	128 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bortset fra Ludus, Moodle, Itslearning og Fronter er de øvrige navne oplyst af respondenterne. Bemærk, at andelene summer op til mere end 100 %, fordi nogle udbydere anvender mere end én platform.

Nedenfor ser vi nærmere på vurderingerne af arbejdet med de digitale platforme i forhold til tre aspekter: 1) støtte til undervisere og deltagere, 2) kompetenceudvikling samt 3) strategi og ledelse.

9.3.1 Støtte til undervisere og deltagere

Majoriteten af udbydere af diplomuddannelser, der anvender digitale læringsplatforme, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der på deres institutioner ydes tilstrækkelig støtte til undervisere og deltagere, og at der er tilstrækkelige tekniske faciliteter i forbindelse med brugen af digitale læringsplatforme. Der tegner sig dog et billede af, at respondenterne er mindre positive i deres vurderinger af den it-didaktiske samt den teknisk-administrative støtte, der gives til undervisere og deltagere, idet mere end hver fjerde respondent angiver, at de i mindre grad vurderer, at der er støtte i forhold til disse forhold.

TABEL 9.4

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af diplomuddannelser benytter, med henblik på tekniske faciliteter og støtte til personale og deltagere

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… institutionen yder teknisk støtte til undervisere på diplomuddannelserne, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 15)	33 %	47 %	13 %	0 %	7 %	100 %
… institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter (herunder både hardware/software såvel som teknisk support)? (N = 16)	50 %	38 %	13 %	0 %	0 %	100 %
… der på jeres institution på diplomuddannelserne er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med digitale læringsplatforme? (N = 15)	7 %	53 %	33 %	0 %	7 %	100 %
… institutionen yder it-didaktisk støtte til undervisere på diplomuddannelserne, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 15)	40 %	20 %	27 %	0 %	13 %	100 %
… institutionen giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne på diplomuddannelserne med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 15)	40 %	20 %	27 %	0 %	13 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

9.3.2 Kompetenceudvikling

Kompetenceudvikling på diplomuddannelser i forhold til de digitale læringsplatforme er undersøgt i forhold til tre aspekter: hvorvidt der foregår kompetenceudvikling af underviserne med hensyn til digitale læringsplatforme, om underviserne er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme, og om der er formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling med hensyn til digitale læringsplatforme.

TABEL 9.5

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af kompetenceudvikling med henblik på brug af de digitale platforme på diplomuddannelser

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne på diplomuddannelserne med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 15)	13 %	40 %	13 %	27 %	7 %	100 %
… institutionens undervisere på diplomuddannelserne er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 15)	20 %	47 %	27 %	0 %	7 %	100 %
… I har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling på diplomuddannelserne med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme? (N = 15)	13 %	7 %	47 %	27 %	7 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

Igen er respondenternes vurderinger ikke entydigt positive: Der er næsten lige mange respondenter, der svarer hhv. "I høj grad" eller "I nogen grad" og "I mindre grad" eller "Slet ikke" på spørgsmålet om, hvorvidt der foregår kompetenceudvikling af underviserne på diplomuddannelserne, med hensyn til digitale læringsplatforme. I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt der er formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling på diplomuddannelserne med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme, svarer 74 % "I mindre grad" eller "Slet ikke". Respondenterne ser ud til at være mest positive i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt institutionens undervisere på diplomuddannelserne er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme, idet 67 % svarer "I høj grad" eller "I nogen grad".

9.3.3 Strategi og ledelse

Tabellen nedenfor viser, at der overordnet set er en stor interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på diplomuddannelser både i ledelser og blandt medarbejdere: 94 % svarer, at der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme i ledelsen, mens 75 % svarer det samme i forhold til medarbejderne.

TABEL 9.6

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af diplomuddannelser benytter, med hensyn til strategi og ledelse

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på diplomuddannelser i ledelsen? (N = 16)	50 %	44 %	6 %	0 %	0 %	100 %
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på diplomuddannelser blandt medarbejderne? (N = 16)	31 %	44 %	19 %	6 %	0 %	100 %

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… jeres institution følger en digitaliseringsstrategi for diplomuddannelser, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme? (N = 15)	27 %	20 %	33 %	13 %	7 %	100 %
… der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme på diplomuddannelser? (N = 15)*	27 %	40 %	27 %	0 %	7 %	100 %
… strategien på baggrund af jeres samlede erfaringer på diplomuddannelser har bidraget positivt til at understøtte jeres arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 12)**	33 %	33 %	8 %	8 %	17 %	100 %
… digitaliseringsstrategien på diplomuddannelserne har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme? (N = 12)**	25 %	25 %	25 %	8 %	17 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene markeret med * er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme. Spørgsmål markeret med ** er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme, og at de i høj grad, i nogen grad eller i mindre grad følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme.

Respondenterne er splittede i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt deres institution følger en digitaliseringsstrategi for diplomuddannelser, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme: Den ene halvdel (47 %) svarer "I høj grad" eller "I nogen grad", mens den andel halvdel (46 %) svarer "I mindre grad" eller "Slet ikke". De fleste respondenter (66 %) vurderer dog i høj grad eller i nogen grad, at strategien på baggrund af deres samlede erfaringer på diplomuddannelser har bidraget positivt til at understøtte deres arbejde med digitale læringsplatforme.

Endelig vurderer 67 % af respondenterne i høj grad eller i nogen grad, at der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme, mens 50 % i høj grad eller i nogen grad vurderer, at digitaliseringsstrategien på diplomuddannelserne har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme.

9.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning

Uanset de forskellige fordele og ulemper, der kan være ved forskellige tilrettelæggelsesformer, er det i sidste ende deltagernes læringsudbytte, der er det afgørende. I den følgende tabel har respondenterne vurderet deltagernes læringsudbytte af diplomuddannelser udbudt som e-læring og blended learning sammenlignet med diplomuddannelser som tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 9.7

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af deltagernes læringsudbytte af diplomuddannelser som e-læring og/eller blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning

	Meget mindre	Lidt mindre	Uændret	Lidt mere	Meget mere	Ved ikke	Total
E-læring (N = 6)	0 %	17 %	50 %	0 %	0 %	33 %	100 %
Blended learning (N = 9)	0 %	0 %	44 %	33 %	11 %	11 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tre ud af seks udbydere af diplomuddannelser som e-læring vurderer, at deltagernes læringsudbytte er uændret sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, mens én vurderer, at det er lidt mindre. Med hensyn til blended learning vurderer fire ud af ni respondenter, at deltagernes læringsudbytte er uændret sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, mens de resterende tre vurderer, at deltagernes læringsudbytte er lidt eller meget større.

Respondenterne er derudover blevet bedt om at vurdere deltagernes tilfredshed med undervisningen i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. Institutionernes besvarelser indikerer, at der er blandede vurderinger af deltagernes tilfredshed i forhold til både e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning: To ud af seks udbydere af diplomuddannelser som e-læring vurderer, at deltagernes tilfredshed er større, en udbyder vurderer, at deltagernes tilfredshed er uændret, en udbyder vurderer, at deltagernes tilfredshed er mindre, mens de resterende to udbydere af diplomuddannelser som e-læring har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet. Vurderingerne er ligeledes blandede i forhold til blended learning: Fire ud af ni udbydere af diplomuddannelser som blended learning vurderer, at deltagernes tilfredshed er større, tre ud af ni respondenter vurderer, at deltagernes tilfredshed er uændret, en respondent vurderer, at deltagernes tilfredshed er mindre, mens de resterende to udbydere af diplomuddannelser som blended learning har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet.

9.5 Vurdering af kvalitetsaspekter

I det følgende ser vi nærmere på den praksis, der er i forbindelse med diplomuddannelser udbudt som e-læring og blended learning, med særligt henblik på ni udvalgte kvalitetsaspekter, det vil sige forhold, der har betydning for kvaliteten af den undervisning, som finder sted.

Vi sammenligner resultaterne med resultaterne af undersøgelsen fra 2011 i de tilfælde, hvor der foreligger resultater fra undersøgelsen i 2011. Men det er vigtigt at være opmærksom på en række forbehold, der gør, at resultaterne fra undersøgelsen i 2011 især fungerer som en indikator for, hvordan institutionerne i 2011 vurderede praksis i forbindelse med brugen af e-læring og blended learning:

- Der er variation med hensyn til, hvilke spørgsmål respondenterne har vurderet i hhv. 2011 og 2018. Der er således ikke et sammenligningsgrundlag i forhold til alle spørgsmål.
- I 2011 var det kun udbydere af diplomuddannelser på erhvervsakademierne, der deltog i spørgeskemaundersøgelsen, mens det i 2018 er alle udbydere af diplomuddannelser.

- Respondenterne har i 2011 foretaget vurderinger samlet i forhold til både e-læring og blended learning, mens respondenterne i 2018 har foretaget vurderinger særskilt i forhold til hhv. e-læring og blended learning.

Bemærk desuden, at der i 2018 kun er tale om et relativt lille antal respondenter, der har erfaringer med diplomuddannelser udbudt som e-læring eller blended learning, hvilket kan have konsekvenser for, hvad der kan udledes af vurderingerne.

9.5.1 Aspekt 1: Målgruppen og aftagerbehov

Overordnet set er respondenterne positive i deres vurderinger af, hvorvidt e-læring og blended learning imødekommer deltagernes og virksomhedernes behov. Fem ud af seks udbydere af diplomuddannelser som e-læring vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes behov, mens fire ud af seks vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer virksomhedernes behov. Med hensyn til blended learning vurderer otte ud af ni respondenter, at blended learning i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes behov, og at blended learning i høj grad eller i nogen grad imødekommer virksomhedernes behov.

TABEL 9.8

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af målgruppens kendskab, interesse og it-færdigheder på diplomuddannelserne

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at potentielle brugere …	E-læring	Blended learning
… har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring og/eller blended learning (N = 6 og 9)	84 %	78 %
… har interesse for at anvende e-læring/blended learning (N = 6 og 9)	84 %	89 %
… mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring/blended learning (N = 6 og 9)	50 %	66 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Fem ud af seks udbydere af diplomuddannelser som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring, og at de potentielle brugere har interesse for at anvende e-læring. Dog vurderer tre ud af seks i høj grad eller i nogen grad, at potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring.

Billedet peger i store træk i samme retning med hensyn til blended learning: Syv ud af ni vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som blended learning, mens otte ud af ni i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de potentielle brugere har interesse for at anvende blended learning. Endelig vurderer seks ud af ni i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende blended learning.

9.5.2 Aspekt 2: Læringsmiljøet

Det fremgår af den følgende tabel, at fire ud af seks institutioner, der i 2018 udbød diplomuddannelser som e-læring, vurderer, at læringsmiljøet i høj grad eller i nogen grad understøtter deltagernes konkrete pædagogiske behov, mens ni ud af ti vurderer det tilsvarende i forhold til blended learning.

TABEL 9.9

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af læringsmiljøet omkring e-læring og blended learning på diplomuddannelserne

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning	E-læring	Blended learning
… institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter til brug af e-læring og/eller blended learning (N = 5, 6 og 10)	80 %	84 %	80 %
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning teknisk set er pålideligt og fungerer efter hensigten (N = 5, 6 og 10)	100 %	100 %	100 %
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning er hensigtsmæssigt koblet sammen med institutionens tekniske systemer (N = 5, 6 og 10)	40 %	100 %	90 %
… læringsmiljøet på baggrund af deres samlede erfaringer med e-læring og/eller blended learning er af høj kvalitet (N = 6 og 10)	-	100 %	90 %
… læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning afspejler behov blandt kursisterne (N = 5, 6 og 10)*	80 %	66 %	90 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.
** I 2018 blev der spurgt, om "læringsmiljøet omkring e-læring og/eller blended learning understøtter deltagernes konkrete pædagogiske behov".

Alle seks institutioner, der i 2018 udbød diplomuddannelser som e-læring, vurderer, at læringsmiljøet i høj grad eller i nogen grad er teknisk pålideligt og fungerer efter hensigten, at det er hensigtsmæssigt koblet sammen med institutionens tekniske systemer, og at institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter til brug af e-læring. Ni til ti ud af de ti institutioner, der udbyder diplomuddannelser som blended learning, vurderer det tilsvarende.

Alle seks udbydere af diplomuddannelser som e-læring vurderer i høj eller i nogen grad, at læringsmiljøet omkring e-læring er af høj kvalitet, mens ni ud af ti vurderer det tilsvarende i forhold til blended learning.

Tabellen nedenfor viser institutionernes vurderinger af interaktion og involvering i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. Tabellen viser overordnet set, at udbydere af diplomuddannelser som e-læring i højere grad end udbydere af diplomuddannelser som blended learning vurderer, at de studerendes interaktion og involvering er mere udfordret sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 9.10

Institutionsvurderinger af diplomuddannelser som e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning med hensyn til interaktion og involvering

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… de studerende er mere overladt til sig selv (N = 6 og 9)	34 %	0 %
… det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes (N = 6 og 9)	75 %	33 %
… det er vanskeligere at involvere deltagerne (N = 6 og 9)	34 %	33 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Fire ud af seks, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes, mens to ud af seks i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de studerende er mere overladt til sig selv, og at det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes. I forhold til blended learning vurderer tre ud af ni i høj grad eller i nogen grad, at det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes, og at det er vanskeligere at involvere deltagerne, mens ingen vurderer, at de studerende i høj grad eller i nogen grad er mere overladt til sig selv.

9.5.3 Aspekt 3: Tidsforbrug, kommunikation og samarbejde i forhold til e-læring og blended learning

Overordnet set er respondenterne meget positive i deres vurderinger af kommunikation og samarbejde i forbindelse med e-læring og blended learning. Fem ud af seks institutioner, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, og seks ud af ni institutioner, der udbyder diplomuddannelser som blended learning, vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad er en god kommunikation og et godt samarbejde mellem undervisere, mens fire ud af seks i forhold til e-læring og syv ud af ni i forhold til blended learning vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad er en god kommunikation og et godt samarbejde mellem undervisere og deltagere.

Tabellen nedenfor viser respondenternes vurdering af tidsforbruget i forbindelse med diplomuddannelser udbudt som e-læring og blended learning sammenlignet med diplomuddannelser udbudt som tilstedeværelsesundervisning i forhold til en række forskellige opgaver.

TABEL 9.11

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af tidsforbruget i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning på diplomuddannelserne

	E-læring			Blended learning		
	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere
Den tid, underviserne bruger på dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne (N = 6 og 9)	17 %	0 %	83 %	0 %	33 %	56 %
Den tid, underviserne bruger på udvikling af undervisningsmaterialet (N = 6 og 9)	17 %	17 %	66 %	11 %	11 %	77 %
Den tid, underviserne bruger på alle tekniske, ikke-pædagogiske opgaver (N = 6 og 9)	0 %	33 %	66 %	0 %	22 %	78 %
Den tid, underviserne bruger på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål (N = 6 og 9)	17 %	33 %	50 %	22 %	11 %	55 %
Den tid, underviserne bruger på planlægning af undervisningsforløb (N = 6 og 9)	34 %	17 %	50 %	0 %	22 %	77 %
Den tid, underviserne bruger på møder (N = 6 og 9)	17 %	50 %	33 %	11 %	44 %	33 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Som det fremgår af tabellen ovenfor, er respondenternes vurderinger af de seks aspekter af tidsforbrug i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning meget forskellige.

I forbindelse med e-læring sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning vurderer flertallet af respondenterne, at underviserne bruger *mere tid* på dialog (feedback, vejledning, spørgsmål m.m.) med deltagerne, udvikling af undervisningsmaterialet samt alle tekniske, ikke-pædagogiske opgaver. Derudover vurderer tre ud af seks, at underviserne bruger *mere tid* på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål og planlægning af undervisningsforløb, og at den tid, underviserne bruger på møder, er *uændret*.

I forbindelse med blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning vurderer flertallet, at underviserne bruger *mere tid* på udvikling af undervisningsmaterialet, alle tekniske, ikke-pædagogiske opgaver og planlægning af undervisningsforløb samt på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål.

9.5.4 Aspekt 4: Evaluering af læring og undervisning

Den følgende tabel viser respondenternes vurderinger af, i hvilken grad praksis har ændret sig i forbindelse med evaluering af læring og undervisning, når man sammenligner e-læring og blended learning med tilstedeværelsesundervisning.

TABEL 9.12

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af evaluering af læring og undervisning på diplomuddannelser som e-læring og blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… der anvendes nye former for evaluering af undervisning og læreproces (N = 6 og 9)	33 %	44 %
… der anvendes nye prøve- og eksamensformer (N = 6 og 9)	17 %	22 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

To ud af seks udbydere af diplomuddannelser som e-læring og fire ud af ni udbydere af diplomuddannelser som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der anvendes nye former for evaluering af undervisning og læring. En ud af seks udbydere af diplomuddannelser som e-læring og to ud af ni udbydere af diplomuddannelser som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der anvendes nye prøve- og eksamensformer.

TABEL 9.13

Hvordan e-læring og blended learning i 2018 adskiller sig fra tilstedeværelsesundervisning på diplomuddannelserne

	E-læring			Blended learning		
	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere/større/bedre	Meget eller lidt mindre	Uændret	Meget eller lidt mere/større/bedre
Anvendelsen af test (N = 6 og 9)	0 %	83 %	0 %	0 %	78 %	22 %
Bevidstheden om egen læring blandt deltagerne (N = 6 og 9)	0 %	17 %	50 %	0 %	22 %	56 %
Undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte (N = 6 og 9)	17 %	33 %	17 %	0 %	56 %	33 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Svarene peger på, at test især i forhold til e-læring anvendes enten i samme omfang eller mere i forbindelse med både e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

Tre ud af seks institutioner, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, og fem ud af ni, der udbyder diplomuddannelser som blended learning, vurderer, at deltagernes bevidsthed om egen læring er blevet større i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

I forhold til spørgsmålene om deltagernes tilfredshed med undervisningen og undervisernes muligheder for at vurdere deltagernes læringsudbytte i forbindelse med e-læring er svarene nogenlunde jævnt fordelt på de tre svarkategorier, mens vurderingerne i forhold til blended learning i højere grad indikerer, at deltagernes tilfredshed med undervisningen og undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte er enten uændret eller større i forhold til blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

Respondenterne er desuden blevet spurgt, om de oplever et særligt behov for at kunne teste/afprøve deltagernes læringsudbytte i forbindelse med e-læring og blended learning. Her svarer fire ud af seks "I høj grad" eller "I nogen grad" med hensyn til e-læring og fem ud af ni "I høj grad" eller "I nogen grad" med hensyn til blended learning.

Endelig har tre ud af seks, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, selv udviklet test eller anden afprøvning af deltagernes læringsudbytte, mens det samme gælder fire ud af ni med hensyn til blended learning.

9.5.5 Aspekt 5: Fleksibilitet i undervisning og læring

Samlet set vurderer alle seks institutioner, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, og seks ud af ni, der udbyder diplomuddannelser som blended learning, at fleksibiliteten for deltagerne i nogen eller høj grad er større end i forbindelse med tilsvarende kurser udbudt som tilstedeværelsesundervisning. Tabellen nedenfor uddyber, hvordan respondenterne vurderer forskellige aspekter med hensyn til fleksibilitet.

TABEL 9.14

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af, hvordan forskellige former for fleksibilitet er i forbindelse med tilrettelæggelse som e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning på diplomuddannelserne

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning	E-læring	Blended learning
… deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter (N = 5, 6 og 9)	80 %	100 %	78 %
… deltagerne er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted (N = 5, 6 og 9)	100 %	100 %	78 %
… deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder (N = 5, 6 og 9)	40 %	67 %	67 %

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning	E-læring	Blended learning
… deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces (N = 5, 6 og 9)	60 %	34 %	33 %
… deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse (N = 5, 6 og 9)	20 %	17 %	33 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Alle seks institutioner, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, og syv ud af ni, der udbyder diplomuddannelser som blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter, og at de er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted. Fire ud af seks vurderer i forhold til e-læring, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder, mens to ud af seks vurderer, at deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces. I sammenligning hermed angiver hhv. seks og tre ud af ni udbydere af diplomuddannelser som blended learning det tilsvarende. Endelig vurderer en ud af seks i forhold til e-læring og tre ud af ni i forhold til blended learning, at deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse.

9.5.6 Aspekt 6: Støtte til deltagere og personale

Generelt set er respondenterne overvejende positive i deres vurderinger af støtten til deltagere og personale i forbindelse med e-læring og blended learning. Samlet set vurderer fem ud af seks institutioner, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, og syv ud af ni, der udbyder diplomuddannelser som blended learning, at der på deres institution i høj grad eller i nogen grad er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med e-læring hhv. blended learning. Dette er foldet nærmere ud i tabellen nedenfor.

TABEL 9.15

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af, hvorvidt deltagerne og underviserne får støtte i forbindelse med brug af e-læring og blended learning på diplomuddannelserne

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… institutionen giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne med hensyn til e-læring hhv. blended learning (N = 6 og 9)	50 %	66 %
… institutionen yder teknisk støtte til undervisere, der bruger e-læring hhv. blended learning (N = 6 og 9)	83 %	89 %
… institutionen yder it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger e-læring og/eller blended learning (N = 6 og 9)	50 %	55 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tabellen viser, at fem ud af seks, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, og otte ud af ni, der udbyder diplomuddannelser som blended learning, i høj eller i nogen grad vurderer, at institutionen yder teknisk støtte til deltagerne med hensyn til e-læring hhv. blended learning.

Institutionernes vurderinger af andre former for støtte til deltagere og undervisere er dog mindre positive: Tre ud af seks, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at institutionen giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne, og at institutionen yder it-didaktisk støtte til undervisere. Det tilsvarende tal er hhv. seks og fem ud af ni i forhold til blended learning. Samlet set peger resultaterne på, at institutionerne har mere fokus på den tekniske støtte til undervisere end til deltagere og mere fokus på teknik end didaktik.

9.5.7 Aspekt 7: Kompetenceudvikling af underviserne

Aspektet er blevet belyst gennem tre spørgsmål, der handler om, hvorvidt institutionen har mål for kompetenceudviklingen, hvorvidt der er behov for kompetenceudvikling, og hvorvidt underviserne deltager i kompetenceudvikling.

TABEL 9.16

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af kompetencer og kompetenceudvikling på diplomuddannelserne

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning	E-læring	Blended learning
… institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til e-læring og/eller blended learning (N = 5, 6 og 9)	60 %	17 %	33 %
… institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring og/eller blended learning (N = 5, 6 og 9)	60 %	50 %	77 %
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring og/eller blended learning (N = 5, 6 og 9)	60 %	50 %	55 %

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tabellen viser, at tre ud af seks, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring, og at der foregår kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring. De tilsvarende vurderinger gør sig gældende for hhv. syv og fem ud af ni institutioner, der udbyder diplomuddannelser som blended learning.

Tabellen viser endvidere, at kun en ud af seks, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, og tre ud af ni, der udbyder diplomuddannelser som blended learning, i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til e-læring og/eller blended learning.

9.5.8 Aspekt 8: Vision og strategi

Fem ud af seks udbydere af diplomuddannelser som e-læring og otte ud af ni udbydere af diplomuddannelser som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at e-læring hhv. blended learning indgår i institutionens strategi. Det fremgår af tabellen nedenfor, der belyser strategien nærmere i forhold til tre forhold.

TABEL 9.17

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af vision og strategi på diplomuddannelserne

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	2011	2018	
	E-læring og/eller blended learning*	E-læring	Blended learning
… e-læring og/eller blended learning indgår i institutionens strategi for diplomuddannelser (N = 6 og 9)	-	84 %	89 %
… institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring og/eller blended learning (N = 6 og 9)	-	50 %	55 %
… digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af e-læring og/eller blended learning (N = 6 og 9)	-	50 %	55 %
… strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring og/eller blended learning (N = 6 og 9)	-	67 %	66 %
… institutionen følger en samlet strategi for brug af e-læring og/eller blended learning (N = 5)	60 %	-	-
… institutionen følger en strategi for e-læring og/eller blended learning, som har fokus på kvalitetssikring af e-læring og/eller blended learning (N = 4)	60 %	-	-

Kilde: EVA 2011 og Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tre ud af seks udbydere af diplomuddannelser som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring, og at digitaliseringsstrategien har fokus på kvalitetssikring af e-læring. Det tilsvarende vurderes af fem ud af ni, der udbyder diplomuddannelser som blended learning.

Fire ud af seks, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, og seks ud af ni, der udbyder diplomuddannelser som blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring og/eller blended learning.

9.5.9 Aspekt 9: Organisation og ledelse

Aspektet om organisation og ledelse er belyst gennem spørgsmål om interessen for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne og i ledelsen og gennem spørgsmål om ansvarsfordeling og sammenhængen med den øvrige undervisning på institutionen. Generelt set er respondenterne overvejende positive i deres vurderinger af disse spørgsmål.

TABEL 9.18

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af interessen for at prioritere diplomuddannelserne som e-læring og/eller blended learning

Andel, der i høj grad eller i nogen grad vurderer, at …	E-læring	Blended learning
… der er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne (N = 16)	50 %	69 %
… der er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning i ledelsen (N = 16)	84 %	88 %
… der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring og/eller blended learning (N = 6 og 9)*	84 %	67 %
… der er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og/eller blended learning og institutionens øvrige undervisning (N = 6 og 9)*	33 %	55 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmål markeret med * er kun stillet til respondenter, der angiver, at de udbyder e-læring og/eller blended learning.

Tallene peger på, at der er lidt større interesse i ledelserne end blandt medarbejderne for at prioritere e-læring hhv. blended learning. 84 % af institutionerne, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, og 88 % af institutionerne, der udbyder diplomuddannelser som blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der er interesse for at prioritere e-læring og/eller blended learning i ledelsen. De samme tal for medarbejderne er noget lavere, hhv. 50 % og 69 %.

Fem ud af seks, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, og seks ud af ni, der udbyder diplomuddannelser som blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring og/eller blended learning, mens to ud af seks, der udbyder diplomuddannelser som e-læring, og fem ud af ni, der udbyder diplomuddannelser som blended learning, vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og/eller blended learning og institutionens øvrige undervisning.

10 Masteruddannelserne

Dette kapitel handler om erfaringer med digitale læringsplatforme, e-læring og blended learning samt vurderinger af behovet for afdækning af digital parathed blandt institutioner, der udbyder masteruddannelser.

Kapitlet bygger på surveydata fra i alt syv respondenter, hvor institutionsrepræsentanterne har beskrevet og vurderet institutionens praksis i forhold til de fire ovennævnte temaer. Nogle af spørgsmålene, fx vedrørende brug af digitale læringsplatforme, er stillet til alle, mens spørgsmål vedrørende erfaringer med e-læring og blended learning kun er stillet til de respondenter, der har udbudt masteruddannelser som e-læring eller blended learning.

Der er i alt to respondenter, som svarer, at de udbyder masteruddannelser som e-læring, og to respondenter, som svarer, at de udbyder masteruddannelser som blended learning. Derudover er det vigtigt at bemærke, at der i forbindelse med mange af spørgsmålene er en eller flere respondenter, der svarer "Ved ikke".

10.1 Udbredelse af e-læring og blended learning

Af de syv udbydere af masteruddannelser er der to, som svarer, at de udbyder e-læring, og to, som svarer, at de udbyder blended learning. Ingen respondenter har svaret på spørgsmålet om, i hvilken grad e-læringen er tilrettelagt asynkront.

En ud af de fem institutioner, der ikke udbyder masteruddannelser som e-læring, angiver, at de arbejder på at kunne tilbyde masteruddannelser som e-læring, mens to af de syv, der ikke udbyder masteruddannelser som blended learning, angiver, at de arbejder på at kunne tilbyde masteruddannelser som blended learning.

Oversigt over de syv udbydere af masteruddannelser, som har bidraget med surveydata

Copenhagen Business School

Danmarks Tekniske Universitet

IT-Universitetet i København

Københavns Universitet

Syddansk Universitet

Aalborg Universitet

Aarhus Universitet

Tabellen nedenfor viser, inden for hvilke uddannelsesområder der er gennemført masteruddannelser som hhv. e-læring og blended learning.

TABEL 10.1

Uddannelsesområder, hvor der er gennemført e-læring og/eller blended learning på akademiuddannelserne

Uddannelsesområde	Antal udbydere der har gennemført e-læringsforløb inden for uddannelsesområdet	Antal udbydere der har gennemført blended learningforløb inden for uddannelsesområdet
Det humanistiske område	1	2
Det naturvidenskabelige område	1	1
Det samfundsvidenskabelige område	0	1
Det sundhedsvidenskabelige område	1	1
Det teknisk-videnskabelige område	2	1

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Som det fremgår af tabellen, er der samlet set gennemført e-læringsforløb på fire forskellige uddannelsesområder og blended learning-forløb på fem forskellige uddannelsesområder. I forhold til e-læring er det teknisk-videnskabelige område det uddannelsesområde, hvor der er flest udbydere, der har udbudt e-læringsforløb, mens det humanistiske område er det uddannelsesområde, hvor der er flest udbydere, der har udbudt forløb med blended learning.

10.2 Institutionernes digitale parathed

Den digitale parathed hos udbyderne af masteruddannelser er blevet belyst gennem to spørgsmål, der fremgår af den følgende tabel.

TABEL 10.2

Afdækning af digital parathed

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
I hvilken grad har I på masteruddannelserne arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed? (N = 7)	0 %	29 %	14 %	43 %	14 %	100 %
I hvilket omfang mangler I på masteruddannelserne redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes? (N = 7)	0 %	43 %	14 %	0 %	43 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

To ud af syv svarer, at de i høj grad eller i nogen grad på masteruddannelserne har arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed, mens tre ud af syv svarer, at de i høj grad eller i nogen grad vurderer, at de mangler redskaber til systematisk at afklare den digitale parathed, og hvordan denne kan styrkes. Derudover er det bemærkelsesværdigt, at tre ud af syv svarer, at de slet ikke har arbejdet systematisk med at afdække institutionens digitale parathed. Tallene siger ikke noget om, hvordan man har arbejdet systematisk med at afdække digital parathed, ligesom resultatet ikke siger noget om, hvilke typer redskaber udbyderne kunne have brug for til systematisk at afklare den digitale parathed.

10.3 Brug af digitale læringsplatforme

Alle syv udbydere af masteruddannelser gør brug af digitale læringsplatforme. Her følger en oversigt over, hvilke digitale platforme der benyttes.

Tabellen nedenfor viser en oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne. Som det fremgår af tabellen nedenfor, er Moodle, som bruges af tre ud af syv udbydere, den mest anvendte digitale platform på masteruddannelserne, mens Blackboard og Canvas bruges af to ud af syv udbydere. Tabellen viser også, at der er flere udbydere, der gør brug af mere end en læringsplatform.
Bemærk, at oversigten alene er baseret på respondenternes besvarelser. For at sikre det mest retvisende billede af institutionernes praksis, har vi valgt at tage udgangspunkt i respondenternes egne vurderinger, fremfor at opgøre brugen af digitale læringsplatforme på baggrund af en prædefineret liste af platforme. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har således ikke taget stilling til de enkelte platformes kvalitet eller egnethed som læringsplatforme.

TABEL 10.3

Oversigt over de digitale læringsplatforme, der anvendes af udbyderne af masteruddannelser

Digital læringsplatform	Antal udbydere, der bruger den pågældende digitale læringsplatform	Andel af de syv udbydere, der anvender den digitale læringsplatform
Moodle	3	43 %
Blackboard	2	29 %
Canvas	2	29 %
DTU's eget LMS-system	1	14 %
First Class	1	14 %
Migrerer til Canvas fra E19	1	14 %
Samlet	10	143 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Bortset fra Ludus, Moodle, Itslearning og Fronter er de øvrige navne oplyst af respondenterne. Bemærk, at andelene summer op til mere end 100 %, fordi nogle udbydere anvender mere end én platform.

Seks ud af syv vurderer, at de digitale læringsplatforme i høj grad eller i nogen grad styrker undervisningen på masteruddannelserne.

Nedenfor ser vi nærmere på vurderingerne af arbejdet med de digitale platforme i forhold til tre aspekter: 1) støtte til undervisere og deltagere, 2) kompetenceudvikling samt 3) strategi og ledelse.

10.3.1 Støtte til undervisere og deltagere

Størstedelen af udbyderne af masteruddannelser, der anvender digitale læringsplatforme, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der på deres institutioner ydes tilstrækkelig teknisk, administrativ og it-didaktisk støtte til undervisere og deltagere, og at der er tilstrækkelige tekniske faciliteter i forbindelse med brugen af digitale læringsplatforme.

TABEL 10.4

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af masteruddannelser benytter, med henblik på tekniske faciliteter og støtte til personale og deltagere

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… institutionen yder teknisk støtte til undervisere på masteruddannelserne, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 7)	57 %	29 %	0 %	0 %	14 %	100 %
… institutionen har tilstrækkelige tekniske faciliteter (herunder både hardware/software såvel som teknisk support)? (N = 7)	43 %	43 %	0 %	0 %	14 %	100 %

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der på jeres institution på masteruddannelserne er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med digitale læringsplatforme? (N = 7)	14 %	57 %	14 %	0 %	14 %	100 %
… institutionen yder it-didaktisk støtte til undervisere på masteruddannelserne, der bruger digitale læringsplatforme? (N = 7)	43 %	29 %	14 %	0 %	14 %	100 %
… institutionen giver teknisk og administrativ støtte til deltagerne på masteruddannelserne med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 7)	14 %	57 %	14 %	0 %	14 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

10.3.2 Kompetenceudvikling

Kompetenceudvikling på masteruddannelser i forhold til de digitale læringsplatforme er undersøgt i forhold til tre aspekter: hvorvidt der foregår kompetenceudvikling af underviserne med hensyn til digitale læringsplatforme, om underviserne er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme, og om der er formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling med hensyn til digitale læringsplatforme.

TABEL 10.5

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af kompetenceudvikling med henblik på brug af de digitale platforme på masteruddannelserne

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der foregår kompetenceudvikling af underviserne på masteruddannelserne med hensyn til digitale læringsplatforme? (N = 7)	0 %	43 %	43 %	0 %	14 %	100 %
… institutionens undervisere på masteruddannelserne er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 7)	0 %	29 %	43 %	14 %	14 %	100 %
… I har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling på masteruddannelserne med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme? (N = 7)	0 %	0 %	29 %	29 %	43 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme.

Respondenternes vurderinger af kompetenceudvikling i forhold til de digitale læringsplatforme er ikke entydige: Tre ud af syv svarer, at der i nogen grad foregår kompetenceudvikling af underviserne på masteruddannelserne med hensyn til digitale læringsplatforme, mens tre andre svarer, at det kun finder sted i mindre grad. På spørgsmålet om, hvorvidt institutionens undervisere på masteruddannelserne er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med digitale læringsplatforme, svarer tre ud af syv "I mindre grad", mens de resterende tre svarer "I nogen grad eller "Slet ikke". Endelig svarer fire ud af syv, at der slet ikke eller i mindre grad er formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling på masteruddannelserne med hensyn til arbejdet med digitale læringsplatforme, mens de resterende tre respondenter svarer "Ved ikke".

10.3.3 Strategi og ledelse

Tabellen nedenfor viser, at der overordnet set er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på masteruddannelser både i ledelser og blandt medarbejdere: Fire ud af syv svarer, at der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på masteruddannelser i ledelserne, mens fem ud af syv svarer det samme i forhold til medarbejderne.

TABEL 10.6

Institutionsrepræsentanternes vurderinger af de digitale platforme, udbyderne af masteruddannelser benytter, med hensyn til strategi og ledelse

I hvilken grad vurderer du, at …	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på masteruddannelserne i ledelsen? (N = 7)	29 %	43 %	14 %	0 %	14 %	100 %
… der er interesse for at prioritere digitale læringsplatforme på masteruddannelserne blandt medarbejderne? (N = 7)	14 %	71 %	0 %	0 %	14 %	100 %
… jeres institution følger en digitaliseringsstrategi for masteruddannelserne, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme? (N = 7)	14 %	14 %	29 %	29 %	14 %	100 %
… der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme på masteruddannelserne? (N = 7)*	29 %	29 %	14 %	14 %	14 %	100 %
… strategien på baggrund af jeres samlede erfaringer på masteruddannelserne har bidraget positivt til at understøtte jeres arbejde med digitale læringsplatforme? (N = 4)**	25 %	50 %	0 %	0 %	25 %	100 %
… digitaliseringsstrategien på masteruddannelserne har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme? (N = 4)**	50 %	0 %	25 %	0 %	25 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Spørgsmålene markeret med * er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme. Spørgsmål markeret med ** er kun stillet til respondenter, der angiver, at de bruger digitale læringsplatforme, og at de i høj grad, i nogen grad eller i mindre grad følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme.

Fire ud af syv institutioner vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til digitale læringsplatforme, mens fire ud af syv institutioner i mindre grad eller slet ikke vurderer, at deres institution følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af digitale læringsplatforme på deres masteruddannelser.

To ud af de fire institutioner, der anvender digitale læringsplatforme, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at digitaliseringsstrategien på deres masteruddannelser har fokus på kvalitetssikring af digitale læringsplatforme, mens tre ud af de fire i høj grad eller i nogen grad vurderer, at strategien på baggrund af deres samlede erfaringer på deres masteruddannelser har bidraget positivt til at understøtte deres arbejde med digitale læringsplatforme.

10.4 Vurdering af læringsudbytte og undervisning

Uanset de forskellige fordele og ulemper, der kan være ved forskellige tilrettelæggelsesformer, er det i sidste ende deltagernes læringsudbytte, der er det afgørende. I det følgende gennemgår vi respondenternes vurderinger af deltagernes læringsudbytte af e-læring og blended learning sammenlignet med masteruddannelser som tilstedeværelsesundervisning.

Et af de to universiteter, der i 2018 udbød masteruddannelser som e-læring, vurderer, at deltagernes læringsudbytte er uændret sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning, mens det andet svarer "Ved ikke". Med hensyn til blended learning svarer begge respondenter "Ved ikke".

Respondenterne er derudover blevet bedt om at vurdere deltagernes tilfredshed med undervisningen i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. I forhold til e-læring angiver én af de to, at deltagernes tilfredshed med undervisningen er større. Det er dog vigtigt at bemærke, at den ene af de to, der udbyder masteruddannelser som e-læring, og begge udbydere af masteruddannelser som blended learning svarer "Ved ikke" på spørgsmålet.

10.5 Vurdering af kvalitetsaspekter

I det følgende ser vi nærmere på den praksis, der er i forbindelse med masteruddannelser udbudt som e-læring og blended learning, med særligt henblik på ni udvalgte kvalitetsaspekter, det vil sige forhold, der har betydning for kvaliteten af den undervisning, som finder sted.

Det er vigtigt at bemærke, at resultaterne, der bliver præsenteret nedenfor, skal tolkes med visse forbehold. Der er nemlig kun tale om to respondenter, der har erfaringer med masteruddannelser udbudt som hhv. e-læring og blended learning. Derudover er det vigtigt at bemærke, at der i forbindelse med mange af spørgsmålene er en eller flere respondenter, der svarer "Ved ikke".

10.5.1 Aspekt 1: Målgruppen og aftagerbehov

En ud af de to, der i 2018 udbød masteruddannelser som e-læring, vurderer, at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes behov, og at e-læring i høj grad eller i nogen grad imødekommer virksomhedernes behov. Med hensyn til blended learning vurderer ingen af de to institutioner, der i 2018 udbød masteruddannelser som blended learning, at blended learning i høj grad eller i nogen grad imødekommer deltagernes behov, eller at blended learning i høj grad eller i nogen grad imødekommer virksomhedernes behov.

En af de to, der i 2018 udbød masteruddannelser som e-læring, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som e-læring, og at de potentielle brugere har interesse for at anvende e-læring. Ingen af de to, der i 2018 udbød masteruddannelser som e-læring, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende e-læring.

I forhold til blended learning vurderer en af de to, at de potentielle brugere har interesse for at anvende e-læring, og at de potentielle brugere mangler tilstrækkelige it-færdigheder i forhold til at anvende blended learning. Ingen af de to, der i 2018 udbød masteruddannelser som blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de potentielle brugere har kendskab til, at uddannelsen kan gennemføres som blended learning.

10.5.2 Aspekt 2: Læringsmiljøet

En af de to, der i 2018 udbød masteruddannelser som e-læring, vurderer, at læringsmiljøet i høj grad eller i nogen grad understøtter deltagernes konkrete pædagogiske behov, mens ingen af de to, der udbyder masteruddannelser som blended learning, vurderer det samme i forhold til blended learning.

En af de to institutioner, der udbyder masteruddannelser som e-læring, og en af de to, der udbyder masteruddannelser som blended learning, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at læringsmiljøet i er teknisk pålideligt og fungerer efter hensigten, og at det er hensigtsmæssigt koblet sammen med institutionens tekniske systemer. En af de to institutioner, der udbyder masteruddannelser som e-læring, vurderer på baggrund af institutionens samlede erfaring, at læringsmiljøet omkring e-læring er af høj kvalitet, mens ingen af de to udbydere af masteruddannelser som blended learning vurderer det tilsvarende.

Institutionerne er desuden blevet spurgt om deres vurderinger af interaktion og involvering i forbindelse med e-læring og blended learning sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning. Institutionerne, der udbyder masteruddannelser som e-læring, vurderer i højere grad end de institutioner, der udbyder masteruddannelser som blended learning, at de studerendes interaktion og involvering er mere udfordret sammenlignet med tilstedeværelsesundervisning.

Ingen af udbyderne af masteruddannelser som e-læring eller blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at de studerende er overladt til sig selv, at det er sværere at få deltagerne til at interagere indbyrdes, eller at det er vanskeligere at involvere deltagerne.

10.5.3 Aspekt 3: Tidsforbrug, kommunikation og samarbejde i forhold til e-læring og blended learning

En af de to institutioner, der udbyder masteruddannelser som e-læring, vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad er en god kommunikation og et godt samarbejde mellem undervisere og mellem undervisere og deltagere. Ingen af de to institutioner, der udbyder masteruddannelser som blended learning, vurderer det tilsvarende.

Tabellen nedenfor viser respondenternes vurdering af tidsforbruget i forbindelse med masteruddannelser udbudt som e-læring og blended learning sammenlignet med masteruddannelser udbudt som tilstedeværelsesundervisning i forhold til en række forskellige opgaver.

Udbyderne af masteruddannelser som e-læring vurderer, at underviserne bruger mere tid i forbindelse med planlægning af undervisningsforløb, udvikling af undervisningsmaterialer, tekniske, ikke-pædagogiske opgaver og dialog med deltagerne, mens den tid, underviserne bruger på møder, er nogenlunde den samme.

Billedet, der tegnes med hensyn til blended learning, er nogenlunde det samme: Der bruges mere tid på at drøfte pædagogiske og didaktiske spørgsmål, planlægning af undervisningsforløb, udvikling af undervisningsmaterialer, tekniske, ikke-pædagogiske opgaver, dialog med deltagerne og møder.

10.5.4 Aspekt 4: Evaluering af læring og undervisning

En af de to, der i 2018 udbød masteruddannelser som e-læring, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der anvendes nye former for evaluering af undervisning og læring, og at der i høj grad eller i

nogen grad anvendes nye prøve- og eksamensformer. Ingen af de institutioner, der i 2018 udbød masteruddannelser som blended learning, vurderer det tilsvarende.

I forhold til e-læring angiver en af de to, at anvendelsen af test og deltagernes tilfredshed med undervisningen er større, og at deltagernes bevidsthed om egen læring er uændret, mens en af de to vurderer, at undervisernes mulighed for at vurdere deltagernes læringsudbytte er mindre. Det er dog vigtigt at bemærke, at den ene af de to, der udbyder masteruddannelser som e-læring, og begge udbydere af masteruddannelser som blended learning svarer "Ved ikke" på spørgsmålene. Samlet set giver dette således ikke grundlag for at hævde, at e-læring og blended learning har forårsaget ændringer i forhold til evaluering af læring og undervisning.

10.5.5 Aspekt 5: Fleksibilitet i undervisning og læring

Samlet set vurderer en af de to institutioner, der udbyder masteruddannelser som e-læring, at fleksibiliteten for deltagerne i nogen eller høj grad er større end i forbindelse med tilsvarende kurser udbudt som tilstedeværelsesundervisning, mens ingen af de to institutioner, der udbyder masteruddannelser som blended learning, vurderer det tilsvarende.

Institutionerne er desuden blevet bedt om at vurdere forskellige aspekter med hensyn til fleksibilitet. En ud af de to institutioner, der udbyder masteruddannelser som e-læring, vurderer i høj grad eller i nogen grad, at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle deltage i studieaktiviteter på fastlagte tidspunkter, at de er blevet mindre afhængige af geografiske afstande mellem hjem og uddannelsessted, og at deltagerne er blevet mindre afhængige af at skulle gennemføre studieaktiviteter inden for bestemte perioder. Ingen af de to institutioner, der udbyder masteruddannelser som blended learning, vurderer det tilsvarende i forhold til førnævnte tre spørgsmål, ligesom ingen af institutionerne i forhold til e-læring og blended learning vurderer, at deltagerne har fået større indflydelse på den konkrete tilrettelæggelse af deres læreproces, eller at deltagerne har fået større indflydelse på indholdet af deres uddannelse.

10.5.6 Aspekt 6: Støtte til deltagere og personale

En af de to institutioner, der udbyder masteruddannelser som e-læring, vurderer, at der på deres institution i høj grad eller i nogen grad er tilstrækkelig støtte til deltagere og personale i forbindelse med e-læring, mens ingen af de institutioner, der udbyder masteruddannelser som blended learning, vurderer det tilsvarende.

Tabellen viser, at en af de to udbydere af masteruddannelser som e-læring i høj grad eller i nogen grad vurderer, at institutionen yder teknisk og administrativ støtte til deltagerne og teknisk støtte til undervisere med hensyn til e-læring. Ingen af de to vurderer, at institutionen i høj grad eller i nogen grad yder it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger e-læring. I forhold til blended learning vurderer en af de to, at institutionen giver teknisk og it-didaktisk støtte til undervisere, der bruger e-læring.

10.5.7 Aspekt 7: Kompetenceudvikling af underviserne

Aspektet er blevet belyst gennem tre spørgsmål, der handler om, hvorvidt institutionen har mål for kompetenceudviklingen, hvorvidt der er behov for kompetenceudvikling, og hvorvidt underviserne deltager i kompetenceudvikling.

En af de to udbydere af masteruddannelser som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at institutionens undervisere er kompetencemæssigt rustet til at arbejde med e-læring, og at der fore-

går kompetenceudvikling af underviserne i forhold til e-læring. Ingen af de to udbydere af masteruddannelser som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at institutionen har formuleret mål for medarbejdernes kompetenceudvikling i forhold til e-læring. I forhold til blended learning er der ingen af de to udbydere af masteruddannelser som blended learning, der svarer "I høj grad" eller "I nogen grad" til de tre ovenstående forhold.

10.5.8 Aspekt 8: Vision og strategi

Institutionerne er desuden blevet bedt om at vurdere deres vision og strategi i forhold til fire forhold. Ingen udbydere af masteruddannelser som e-læring eller blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at e-læring hhv. blended learning indgår i institutionens strategi for masteruddannelser, eller at institutionen følger en digitaliseringsstrategi, som sætter mål for brugen af e-læring og/eller blended learning.

En af de to udbydere af masteruddannelser som e-læring vurderer dog i høj grad eller i nogen grad, at institutionen har en digitaliseringsstrategi med fokus på kvalitetssikring af e-læring, og at strategien har bidraget positivt til at understøtte arbejdet med e-læring, mens den anden udbyder af masteruddannelser som e-læring ikke har svaret på disse to spørgsmål. Det samme gør sig gældende for de to udbydere af masteruddannelser som blended learning.

10.5.9 Aspekt 9: Organisation og ledelse

Aspektet om organisation og ledelse er belyst gennem spørgsmål om interessen for at prioritere e-læring og/eller blended learning blandt medarbejderne og i ledelsen og gennem spørgsmål om ansvarsfordeling og sammenhængen med den øvrige undervisning på institutionen.

Tre ud af syv udbydere af masteruddannelser som e-læring og seks ud af syv udbydere af masteruddannelser som blended learning vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der blandt medarbejderne er interesse for at prioritere e-læring hhv. blended learning. Desuden vurderer tre ud af syv udbydere af masteruddannelser som e-læring og fire ud af syv udbydere af masteruddannelser som blended learning i høj grad eller i nogen grad, at der i ledelserne er interesse for at prioritere e-læring hhv. blended learning.

En af de to udbydere af masteruddannelser som e-læring vurderer i høj grad eller i nogen grad, at der er klarhed om ansvarsfordelingen med hensyn til arbejdet med e-læring, og at der er en god sammenhæng mellem arbejdet med e-læring og/eller blended learning og institutionens øvrige undervisning. Ingen af udbyderne af masteruddannelser som blended learning vurderer det tilsvarende. Det er dog vigtigt at bemærke, at der i forhold til både e-læring og blended learning er en af de to respondenter, der svarer "Ved ikke" til spørgsmålene.

Appendiks A – litteraturliste

EVA. (2011). *E-læring og blended learning på VEU-området*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.

Högskoleverket. 2008: E-Learning quality. Aspects and criteria for evaluation of e-learning in higher education (s. 39-56). Sverige,

Kampylis, S., Punie, Y., & Devine, J. (2015). *Promoting Effective Digital-Age Learning – A European Framework for Digitally-Competent Educational Organizations*.

Appendiks B – Metode

I dette appendiks redegør vi for dataindsamlingen og datagrundlaget for analyserne, hvorefter vi behandler nogle af de forhold, det er vigtigt at være opmærksom på i forbindelse med tolkningen af resultaterne i rapporten.

Dataindsamling og datagrundlag

I det følgende gennemgår vi dataindsamlingsprocessen og datagrundlaget for undersøgelserne i hhv. 2018 og 2011.

Dataindsamling og datagrundlag i 2018

Dataindsamlingen i 2018 er foretaget ved hjælp af en survey rettet mod alle institutioner, der udbyder voksen- og efteruddannelse (VEU) inden for almen voksenuddannelse (avu), forberedende voksenuddannelse (FVU), HF-enkeltfag, AMU, akademiuddannelser, diplomuddannelser og masteruddannelser.

Det drejer sig om i alt 136 institutioner, der blev bedt om at udpege respondenter, der kunne repræsentere institutionen med hensyn til brug af e-læring, blended learning mv. På den baggrund er der blevet identificeret i alt 116 respondenter, der udgør besvarelsesgrundlaget. For så vidt er der tale om en totalundersøgelse, dog med et vist bortfald, der varierer uddannelsesområderne imellem.

EVA har lavet spørgeskemaet, mens dataindsamlingen er gennemført af Epinion for EVA. Surveyen er gennemført som en totalundersøgelse, og data er indsamlet i perioden 25. september til 15. oktober 2018.

Der blev indsamlet svar fra i alt 94 af de 116 institutioner, svarende til en svarprocent på 81 %. En del af de institutioner, der har besvaret surveyen, udbyder flere uddannelsestyper, fx FVU, avu og HF-enkeltfag på VUC, akademiuddannelser på både erhvervsakademier og professionshøjskoler samt diplomuddannelser på både erhvervsakademier og professionshøjskoler.

Det gør, at der er indsamlet svar fra i alt 157 udbydere af specifikke typer voksenuddannelser. Tabel B.1 viser fordelingen af besvarelser på disse uddannelser, mens tabel B.2 viser fordelingen af svar og svarprocenter på institutionstyper.

TABEL B.1

Besvarelser fordelt på uddannelsestype

Uddannelsestype	Antal besvarelser
Almen voksenuddannelse (avu)	18
Forberedende voksenuddannelse (FVU)	25
HF-enkeltfag	15
Arbejdsmarkedsuddannelse (AMU)	53
Akademiuddannelse	20
Diplomuddannelse	19
Masteruddannelse	7
Samlet	157

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.

Tabel B.2 viser det opnåede antal besvarelser og svarprocenter fordelt på institutionstype samt populationen og den del af populationen, der udgør besvarelsesgrundlaget.

TABEL B.2

Antal besvarelser og svarprocenter fordelt på institutionstype

		Svarprocent opgjort på udsendelsesgrundlag		Svarprocent opgjort på Population	
Institutionstype	Svar	Sample	Svarprocent	Population	Svarprocent
Erhvervsskoler mv.* der udbyder AMU	52	55	95 %	63	83 %
VUC'er	17	21	81 %	24	50 %
Professionshøjskoler	9	9	100 %	9	71 %
Erhvervsakademier	9	9	100 %	10	100 %
Universiteter	7	7	100 %	8	90 %
Samlet	94	101	93 %	114	82 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse rettet mod repræsentanter for udbydere af VEU, 2018.
Note: Respondenterne er identificeret på baggrund af udtræk fra Undervisningsministeriets institutionsregister, dog er institutioner der har oplyst, at de ikke udbyder den pågældende uddannelsestype trukket ud.
* I samplet indgår desuden to private udbydere af AMU. Da det kun lykkedes at rekruttere to private udbydere af AMU, var det ikke muligt at dække denne kategori i tilstrækkelig grad. De private udbydere af AMU indgår derfor som udgangspunkt ikke i populationen. Vi har dog valgt at medtage de to respondenter i gruppen af øvrige AMU-udbydere på erhvervsskoler mv.

Bemærk at når antallet af fx akademiuddannelser og diplomuddannelser i tabel B.1 er større end antallet af erhvervsakademier og professionshøjskoler i tabel B.2, skyldes det, at uddannelserne også udbydes af andre typer institutioner, jf. de enkelte uddannelseskapitler.

Uoverensstemmelsen mellem udsendelsesgrundlag og population skyldes, at der er institutioner, der ikke har svaret på henvendelsen. I nogle tilfælde kan det skyldes, at de ikke udbyder de pågældende uddannelser og derfor ikke indgår i populationen.

Pilottest

Der blev gennemført en pilottest af spørgeskemaet blandt repræsentanter for hhv. tre VUC'er (hhv. avu, FVU og HF-enkeltfag), en erhvervsskole i forhold til AMU, et erhvervsakademi i forhold til akademiuddannelser, en professionshøjskole i forhold til diplomuddannelser og et universitet i forhold til masteruddannelser. Pilottesten forløb således, at respondenterne fik tilsendt et unikt weblink til undersøgelsen med kommentarfelter til hvert spørgsmål, hvor de undervejs kunne notere deres umiddelbare tanker om spørgsmålene, fx om spørgsmålene var entydige og til at forstå, og om de prædefinerede svarkategorier var tilstrækkelige. Umiddelbart efter at respondenten havde deltaget i pilottesten, blev personen ringet op af en konsulent fra Epinion med henblik på et kort telefoninterview om respondentens kommentarer til spørgeskemaet. Resultaterne fra pilottesten blev samlet i et notat, og på baggrund heraf blev der i samarbejde med EVA foretaget en række tilretninger af spørgeskemaet.

Rekrutteringsprocessen

Alle institutioner, der udbyder VEU inden for avu, HF-enkeltfag, AMU, akademiuddannelser og diplomuddannelser, er blevet kontaktet med henblik på overlevering af kontaktoplysninger for de relevante medarbejdere. Institutionerne er identificeret med afsæt i et registerudtræk fra databanken med VUC'er, erhvervsskoler mv, erhvervsakademier, professionshøjskoler og universiteter. Der blev indledningsvist taget kontakt til skolens leder via en e-mail, der blev sendt til skolens hovedpostkasse. De institutioner, der ikke vendte tilbage på baggrund af e-mailhenvendelsen, blev kontaktet telefonisk. I alt 121 institutioner blev bedt om at indlevere kontaktoplysninger, hvoraf 102 institutioner i form af VUC'er, erhvervsskoler mv., erhvervsakademier, professionshøjskoler og universiteter indsendte kontaktoplysninger. Der var 5 institutioner, der oplyste, at de ikke udbød uddannelser på VEU-området, mens 14 institutioner ikke reagerede på henvendelserne. Kontaktgrundlaget består af information om institutionstype og institutionsnummer, navn og e-mailadresse på alle respondenterne. Institutioner, som udbyder mere end en uddannelsestype, har besvaret et spørgeskema pr. uddannelse, så institutionen evt. kunne dele opgaven mellem flere personer.

Dataindsamling og datagrundlag i 2011

Dataindsamlingen i 2011 blev foretaget ved hjælp af en survey, som blev sendt ud til alle 47 institutioner, der udbyder VEU på VUC'er, erhvervsakademier og professionshøjskoler. Surveyen blev gennemført i februar 2011.

Tabel B.3 viser det opnåede antal besvarelser og svarprocenter fordelt på de forskellige institutionstyper.

TABEL B.3

Besvarelser fordelt på uddannelsestype

Institutionstype	Udsendte	Besvarede	Svarprocent
VUC	29	24	83 %
Erhvervsakademier inkl. NETAU	10	7	70 %
Professionshøjskoler	8	5	63 %

Kilde: EVA 2011.

Opmærksomhedspunkter i forbindelse med grundlaget for analyserne

I det følgende gennemgår vi nogle af de forhold, det er vigtigt at være opmærksom på i forbindelse med tolkningen af de resultater, der ligger til grund for rapporten.

Et centralt opmærksomhedspunkt i forhold til resultaterne i rapporten er, både at der er relativt få udbydere af VEU på flere af de forskellige uddannelsesområder, og at der er få udbydere af VEU på de forskellige uddannelsesområder, der har erfaringer med e-læring og/eller blended learning. Der kan derfor være en række usikkerheder forbundet med resultaterne. Derudover er det vigtigt at være opmærksom på, at analyserne er baseret på vurderinger fra en eller flere institutionsrepræsentanter, der vurderer forskellige forhold på deres egne institutioner.

Forskelle i vurderinger af hhv. e-læring og blended learning i 2018

Når vi sammenligner forskelle i respondenternes vurderinger af e-læring hhv. blended learning, er det vigtigt at være opmærksom på, at der er en mindre andel af institutionerne, der har erfaring med både e-læring og blended learning. Med hensyn til avu er der fx 14 respondenter, der angiver, at de tilbyder e-læring og/eller blended learning, herunder 7, der tilbyder e-læring, og 11, der tilbyder blended learning. Det er dog kun 4 af de 14 institutioner, der tilbyder e-læring og/eller blended learning, der har erfaringer med både e-læring og blended learning.

Evt. forskelle i respondenternes vurderinger af forhold vedrørende e-læring og blended learning kan derfor være forårsaget både af egentlige forskelle, der udspringer af forhold vedrørende e-læring og blended learning, og af potentielle forskelle mellem udbyderne af hhv. e-læring og blended learning samt mellem de undervisere og deltagere, der er i forbindelse med hhv. e-læring og blended learning.

Udviklingen fra 2011 til 2018

Når vi sammenligner respondenternes vurderinger af e-læring og blended learning i 2011 og 2018, er det vigtigt at være opmærksom på en række forbehold, der har betydning for tolkningen af evt. identificerede forskelle:

- Der er variation med hensyn til, hvilke spørgsmål respondenterne har vurderet i hhv. 2011 og 2018. Der er således ikke et sammenligningsgrundlag i forhold til alle spørgsmål.
- Når vi sammenligner resultater fra udbydere af almen VEU (det vil sige både FVU, avu og HF-enkeltfag) i undersøgelsen i 2011 med undersøgelsen i 2018, er resultaterne fra undersøgelsen i 2011 baseret på de samlede vurderinger fra udbydere af almen VEU på VUC, mens der i forbin-

delse med undersøgelsen i 2018 er tale om vurderinger i forhold til de enkelte uddannelser. Derudover var det kun udbydere af almen VEU på VUC'er, der deltog i spørgeskemaundersøgelsen, mens det i 2018 er alle udbydere af FVU, herunder erhvervsskoler.

- Når vi sammenligner resultater fra udbydere af akademiuddannelser i undersøgelsen fra 2011 med undersøgelsen i 2018, er det vigtigt at være opmærksom på, at undersøgelsen i 2011 kun var baseret på udbydere af akademiuddannelser på erhvervsakademierne, mens undersøgelsen i 2018 er baseret på alle udbydere af akademiuddannelser.

Når vi sammenligner resultater fra udbydere af diplomuddannelser i undersøgelsen fra 2011 med undersøgelsen i 2018, er det vigtigt at være opmærksom på, at undersøgelsen i 2011 kun var baseret på udbydere af diplomuddannelser på professionshøjskoler, mens undersøgelsen i 2018 er baseret på alle udbydere af diplomuddannelser. Respondenterne har i 2011 foretaget vurderinger samlet i forhold til både e-læring og blended learning, mens respondenterne i 2018 har foretaget vurderinger særskilt i forhold til hhv. e-læring og blended learning.

Digitalisering af VEU

© 2018 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

ISBN (www) 978-87-7182-241-0

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

DANMARKS EVALUERINGSINSTITUT

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk